

V Viscu kraj trpljenja in spomina, ki ga je treba rešiti pred izbrisom

5

V Števerjanu izložba briških dobro

13

80525
Barcode

1977124
Barcode

666007
Barcode

NEDELJA, 25. MAJA 2008

št. 124 (19.214) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 26. novembra 1943 vvaši Žaški nad Cerknico, raznožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Goveči pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montevecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNIKA PLACANA V GOTOVINI Speditione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 sli)

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 sli)

Primorski dnevnik

Nesrečni Neapelj, nesrečna Italija

SANDOR TENCE

Vsi krivi, nihče kriv. To kar se v teh mesecih, delihin in urah dogaja v Neaplju je po svoje neverjetno in sad tolikšnih negativnih okoliščin, ki so se vse nagradile v Kampaniji in v njenem glavnem mestu.

Medtem ko se po vsej državi vsi trudijo za ločeno zbiranje odpadkov, sta Neapelj in Kampanija izjemi. Povsod, razen tam, se gradijo raznorazne naprave za unicevanje odpadkov in tudi za njihovo izkorisčanje v energetske namene. Neapelj ima skoraj dvakrat več smetarjev od Milana, odpadki pa se vseeno kopijo po ulicah in trgih. Potem pridejo slabe navade ljudi, politika, ki skrbi le za svoje interese in privilegije, in seveda organizirani kriminal. Če seštejemo vse to, dobimo pravi smodnik.

Prodijeva vlada ni naredila praktično ničesar za rešitev tega problema, ki se ga je Berlusconi sedaj lotil z nekakšno politiko trde roke. Tisti, ki bo oviral odpiranje novih odlagališč, bo strogo kaznovan, odlagališča pa bo menda stražila vojska, ki pa na področju javne varnosti ne bo nadomeščala policije in karabinjerjev. Prve reakcije krajanov in včerajšnji incidenti napovedujejo, da bo tudi nova vlada za rešitev tega problema imela zelo hude težave.

Hočemo biti optimisti in mislimo, da Neapelj vsekakor ni zrcalo sedanje Italije. In da tudi ta škandal z odpadki po ulicah ni zrcalo južne Italije. A kaj, ko nas vsi ti dogodki, da ne govorimo o vladni politiki do priseljencev in Romov, silijo k pesimizmu.

GORICA - SSk Napovedali pobude proti sklepu

GORICA - Slovenska skupnost je včeraj napovedala naslednje pobude, s katerimi želi doseči preklic sklepa goriškega občinskega odbora, na podlagi katerega v mestnem središču ne bodo več razobešali javnih sporočil in uradnih objav v slovenščini. V prihodnjih dneh se bo delegacija SSk z deželnim tajnikom Damijanom Terpinom in deželnim svetnikom Igorjem Gabrovčem na čelu srečala z goriškim županom Ettorejem Romolijem; če le-ta ne bo privolil k preklicu sklepa, se pri SSk pripravljajo na priziv na deželno upravno sodišče, zatem pa še na evropsko sodišče za človekovе pravice.

Na 11. strani

ITALIJA - Incidenti in več ranjenih

V Kampaniji še protesti proti novim odlagališčem

Berlusconi: Vlada ne bo klonila pred protestniki

PADRIČE - Proslava ob 60. obletnici spomenika padlim v NOB

Ohraniti spomin

Po vrednotah, za katere je umrlo osem Padričarjev, se je treba zgledovati tudi danes

V Padričah so včeraj proslavili 60. obletnico postavitve spomenika padlim vaščanom

KROMA

NEAPELJ - Protestom proti odprtju novih odlagališč za odpadke v Neapelju in okolici žal ni videti konca. Do incidentov med demonstranti in policijo je včeraj znova prišlo v Chiaianu. Ranjeni so bili dva policista in 22-letni mladenič, ki je menda padel z nekega cementnega oboka. Aretirali so več demonstrantov, ki so proti policistom metali kamenje in molotovke.

Vladni podstajnik Guido Bertolaso, ki mu je vlada zaupala zelo zahtevno nalogu, da reši problem odpadkov, je rekel, da ne bo klonil pred protesti. To odločno stališče je zvezčil tudi ministrski predsednik Silvio Berlusconi.

Na 24. strani

V Miljah srečanje o zaščitnem zakonu

Na 2. strani

Danes zaključek Kmetijskih dni

Na 4. strani

Boris Pahor prejel nagrado natečaja Trst - Obmejne pisave

Na 6. strani

DPZIO Jožefa Stefana: več uspehov, manj vpisov

Na 7. strani

Med nočnimi plenilci na Goriškem vse pogosteje tudi ris

Na 13. strani

GORICA - SSk Napovedali pobude proti sklepu

GORICA - Slovenska skupnost je včeraj napovedala naslednje pobude, s katerimi želi doseči preklic sklepa goriškega občinskega odbora, na podlagi katerega v mestnem središču ne bodo več razobešali javnih sporočil in uradnih objav v slovenščini. V prihodnjih dneh se bo delegacija SSk z deželnim tajnikom Damijanom Terpinom in deželnim svetnikom Igorjem Gabrovčem na čelu srečala z goriškim županom Ettorejem Romolijem; če le-ta ne bo privolil k preklicu sklepa, se pri SSk pripravljajo na priziv na deželno upravno sodišče, zatem pa še na evropsko sodišče za človekovе pravice.

Na 11. strani

Martina trgovina - casopisi - galanterija

VELIKA IZBIRA KOPALK IN SPODNJE PERILA

Dolina, 463

...za ljubitelje pravega domačega sladoleda!

velik poletni vrt z 200 mesti in udobno notranjo dvorano

L'OAISI DI GELATO

Avtobusa št. 11 in 25 vas pripeljeta prav do nas!

Ul. Eremo 259
5 min. od Katinare,
100m od parka Revoltella
Tel. 040/910342

Zlatarna Tul Osebni stil

Boljunc - na trgu tel. 040 228092

VISCO - Nabito polna dvorana v bran sledov koncentracijskega taborišča

Kraj spomina, ki ga je treba rešiti pred izbrisom

Med navzočimi slovenska in hrvaška konzulka - »Bitka za ohranitev omike«

Množična udeležba na mednarodnem posvetu v Visu; ob vidnejših gostih so bili tudi številni domačini, ki ne soglašajo z nameni krajevnih upraviteljev

FOTO L.K.

VIDEM - V Visu, furlanski vasi s 700 prebivalci v bližini Palmanove, se v t.i. Borgo Piave klubu zbraru časa že vedno ohranjajo sledovi fašističnega taborišča, kjer je bilo od februarja do septembra 1943 zaprtih nekaj več kot štiri tisoč oseb, predvsem Hrvatov in Slovencev, med njimi ostareli, ženske in otroci. Ta kraj - in z njim spomin nanj - sedaj tvega, da bi bil izbrisani. Krajevi upravitelji namreč razmišljajo, da bi območje taborišča prodali in nato tam gradili najrazličnejše strukture (stanovanja, parkirišča, industrijska skladnišča...), ki nimajo nič kaj opraviti z zgodovino objekta.

Da bi prebudili javno razpravo in spodbudili k resnemu razmisleku širši krog ljudi, so združenje Terre sul Confine iz Visca, center Gasparini iz Gradišča, društvo AC-LI iz Romansa v sodelovanju s celo vrsto drugih - italijanskih in slovenskih - združenj iz Goriske in tudi Tržaške priredili v petek v dvorani rekreacijskega središča Umberto Minozzi v Visu mednarodno srečanje, posvečeno tamkajšnjemu kraju spomina, ki ga je treba rešiti. V nabito polni dvorani sta med videnjsimi gosti sedeli slovenska konzulka Taja Mljač in hrvaška konzulka Mirjana Matančić.

Navzoče je najprej nagovoril zgodovinar Dario Mattiussi, ki je tudi prebral pisma nekaterih odsotnih osebnosti. Carlo Spataco Capogreco, avtor znatenitne knjige I campi del Duce, je organizatorje spodbudil, naj vztrajajo v tej bitki za ohranitev spomina in omike. Odbornik Marko Marinčič je izrazil podporo goriške pokrajinske uprave pri ohranjanju in zaščiti kraja s tako močnim simbolnim nabojem. Boris Pahor je povaljal izobražence, ki so se mobilizirali, da bi ne tonilo v pozaboto, kar se je zgodilo v naši deželi pod fašizmom. Mattiussi je poudaril, da ima Borgo Piave dolgo zgodovino: več stoljetij je to bila meja med Benetkami in slovensko-germansko-ogrskim svetom, v letih 1866-1915 pa med kraljevino Italijo in Avstro-Ogrsko; med prvo svetovno vojno je tam bila največja vojaška bolnišnica s šotori v Italiji z več kot tisoč ležišči; tam je umrl več kot 500 italijanskih in avstrogrskih vojakov ter štirideset civilistov Goriško-gradničanske grofije; potem ko je bilo tam fašistično taborišče, so kraj v letih 1943-44 uporabljali kot skladnišče nemške mormarice; leta 1945 so tam Angleži razorozili 15 tisoč četnikov; leta 1947 so bili tam nastanjeni karabinjerji in finančni stražniki, ki so se spet polstili Gorice; nato, vse do leta 1996, je v tamkajšnji kasarni odslužilo vojaški rok več kot 30 tisoč mladih Italijanov. Kraj je bil torej prizorišče velikega trpljenja, ki ga ne smemo pozabiti, je pribil Matiussi.

Sociolog Moreno Zago je predlagal, da bi taborišče v Visu vključili v projekt o muzeju o meji, ki pomeni zaprtje, oviro, zapreko, delitev, izključitev. Tako zasnovan muzej pa ne sme stati samo zato, da ne bi pozabili, ampak zato, da bi se spominjali na vse to, kar se v svetu dogaja še danes: na begunce, zbirna središča za priseljence, na militarizirane državne meje, na zidove, ki ločujejo bogate mestne četrti od revnih. Predsednik Študijско-raziskovalnega središča za mir na Univerzi v Trstu Andrea Licata, strokovnjak, ki na mednarodni ravni (Italija, Nemčija, Francija, Japonska, ZDA) dobro pozna primere pre-kvalifikacije vojaških objektov v civilne, je povedal, da je primer Visca s svojo zgodovino

in zaradi zanimanja ljudi od blizu in daleč nekaj posebnega. Že zaradi tega bi ne bilo opertuno oz. bi bilo precej hudo (zlasti v očeh tujih držav), če bi se Borgo Piave prelepel v jere za priseljence, parkirišča ali skladnišča. Zna se zgoditi, da se iz takih pobud uresničijo turistični, zgodovinski in kulturni projekti, ki bi prinesli korist vsej vaški skupnosti. Zgodovinarka Slavica Plahuta, ki je veliko pripomogla k boljšemu poznanju fašističnih taborišč, je na posvetu poudarila, da je bilo to taborišče najbliže slovenskemu ozemlju. Po načrtih bi moralno imeti večje zmogljivosti, govori se o deset tisoč »gostih«. V resnici pa je bilo v njem zaprtih, kot piše Tone Ferenc, največ 4.200 vojaških in civilnih internirancev. V furlansko vas so prihajali v več skupinah iz drugih taborišč. Življenju v taborišču je bilo itak težko, še posebno pa za tiste, ki so prihajali od daleč, kot npr. za Črno戈orce.

Kot zadnji je posegel zgodovinar, časnikar in pisatelj Ferruccio Tassini, pravzaprav »motor« gibanja, ki se upira izbrisu taborišča v Visu. »Ko bi upravitelji naše občine imeli vsaj kanček politične inteligence, bi na mojem mestu morali govoriti oni,« je začel in nato na živ način spregovoril o 140 tisoč kv. metrih taborišča in - tudi prek anekdot - o tem, kaj je bila nekoč in kaj še je še danes meja v Visu. Svoje besede je podkrepil z diapositivom. Ob tem je še marsikaj povedal o življenju v Visu leta 1915, v taboriščih v Gornarsu na Rabu, o risbah internirancev, o laktotri, zaradi katere je umirala večina ljudi, o skupnih grobiščih, o 7.000 žrtvah Ducejevih taborišč itd. Poudaril je, da je bilo v Gornarsu zaprtih veliko slovenskih in hrvaških izobražencev, šolnikov in umetnikov, »sol naroda«. Namen je bil prav etnično čiščenje, je povedal, »kar je velika sramota za našo domovino«. Vsako sled taborišča je treba reši-

ti, je rekel na koncu, ovrednotiti in še raziskovati problematiko taborišča in meje, »sploh vse oblike meja, tudi duševne«. Z branjem verzov Alojza Gradnika, Ljubke Šorli in Andreja Marušiča je izrazil spoštovanje do na-

šega naroda in poudaril, da bi se morali vriniti v klimo, ki je prevladovala leta 1883, ko je vsak pravi Goričan obvladal furlančino, slovenščino in nemščino: »Potrebno je, da se spet srečamo.«

SLOVENSKA MANJŠINA - Ivo Jevnikar v Miljah

Ali zahtevamo nemogoče?

Društvo miljskih Slovencev na področju manjšinskih pravic tesno sodeluje z občinsko upravo

Ivo Jevnikar, novinar in član paritetnega odbora za slovensko manjšino

KROMA

MILJE - »Bodimo realisti: zahtevamo enakopravnost!« Tako se je glasil naslov srečanja, ki ga je Društvo Slovencev miljske občine v petek zvezcer priredilo na svojem sedežu v Miljah. Na razgovor o uresničevanju zaščitnega zakona je povabilo člena paritetnega odbora, časnikarja Iva Jevni-

karja.

Kot je v uvodnem posegu in predstaviti vista povedala Ivica Švab, se je želja po takem razgovoru rodila v lanski jeseni, ko je paritetni odbor pripravil avdicijo s krajevnimi upravami glede »vidne dvojezičnosti«. Seznam občin ali njihovih delov, kjer naj

bi uveljavljali 10. člen zaščitnega zakona, je namreč razočaral Društvo Slovencev miljske občine, saj je glede Milje na predlog občinske uprave obsegal le zaselke Korošci, Žavlige, Rabujez, Beloglav in Štramar. Zato so njegovi predstavniki stopili v stik z županom in dosegli, da je 28. januarja poslat na Deželo dopolnilo, v katerem pojasnjuje, da miljska občinska uprava želi uveljavljati vidno dvojezičnost tudi v Vinjanu, pri Orehu, v Čamporah in Lazaretu.

Kot je znano, bivši predsednik deželne vlade Riccardo Illy potem ni izdal odloka s seznamom krajev, kjer naj bi veljala vidna dvojezičnost. Namneni sedanje uprave ostajajo nejasni, nesoglasja tudi med slovenskimi člani paritetnega odbora na zadnjem zasedanju in skrajno omejevalna stališča glede slovenščine v javnosti, ki jih je sprejel odbor župana Ettoreja Romoliča v Gorici, pa vzbujajo velike skrbi.

Naslov srečanja, ki je namigoval na geslo študentov med kontestacijami pred 40 leti v Parizu (»Bodimo realisti, zahtevajo nemogoče!«), postaja nevarno aktualen, saj se zdi, da je za marsikaj dejanska enakopravnost slovenskih ljudi in slovenskega jezika še vedno nekaj nemogočega. Mi pa moramo vztrajati pri svojih zahtevah, saj gre za naravne pravice, je poudaril Jevnikar in podčrtal, da ne bomo prišli daleč, če bomo še sami sebe omejili ter zaradi zgrešene takteke sami nižali svoje utemeljene zahteve.

Predavatelj je sintetično predstavil zapletenost postopkov, ki jih zahteva zaščitni zakon za priznanje te ali one pravice, naravo različnih seznamov, ki jih predvideva, in različnih pristojnosti, ki jih določa. Podrobno je tudi obrazložil, kako je ravnal paritetni odbor glede vidne dvojezičnosti.

V razpravi, v katero so posegli še predsednica društva Mirna Viola, miljski občinski svetnik Slovenske skupnosti Damilo Šavron in drugi udeleženci, je bila poudarjena potreba, da Društvo Slovencev miljske občine kot zastopnik slovenske civilne družbe v Miljah dosledno sledi postopkom za uveljavljanje pravic Slovencev na območju miljske občine in jih še naprej spodbuja. V ta namen bo občinski upravi dalo nekaj predlogov za vidno upoštevanje slovenščine vsaj še na nekaterih simboličnih mestih tudi v središču Milj.

BOVEC - Ob 90. obljetnici konca prve svetovne vojne

Poklon mnogim žrtvam

Slavnostni govornik na slovesnosti v Soči je bil slovenski predsednik Danilo Türk

BOVEC - V okviru slovesnosti ob 90. obljetnici konca prve svetovne vojne je bila včeraj prireditve, na kateri so se poklonili žrtvam soške fronte - tega krutega obdobja naše zgodovine, ki je trajno znamovala dolino Soče.

Dopoldanskega Requeima (maše za pokojne) v Bovcu in slovesnosti v vasi Soča se je poleg številnih osebnosti iz več držav udeležil tudi predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk. Drugi del prireditve se bo nadaljeval danes na območju Drežnice, kjer bodo odkrili obeležje Poti miru Drežnica - Koseč. »Requiem« skladatelja Avgusta Ipavca so obogatili z nagovorom publicista in poslanca Državnega zboru mag. Vasje Klavora, ki je pisec številnih zgodovinskih knjig, v katerih se povečini loteva tematike prve svetovne vojne. S poklonom žrtvam so nadaljevali popoldne na vojaškem pokopališču v vasi Soča, kjer so v prisotnosti pomembnih gostov - predsednika države Turka, častnega predsednika Slovenskega panevropskega gibanja dr. Franceta Bučarja, madžarskega generala dr. Josefa Holla ter predstavnikov Mednarodnega panevropskega gibanja in Paneuropa Italia - položili vence in se tako spomnili vseh žrtev, ki so svoja življinja pustili na soški fronti.

Slavnostni govornik na včerajšnji prireditvi dr. Danilo Türk se je v svojem govoru dotaknil 1. svetovne vojne nekoliko drugače. »Spomin na soško fronto je bil po 2. svetovni vojni potlačen, ker bi utegnil zmanjšati veličino NOB in prav je, da se spomnimo tudi teh žrtev. Evropa je s temi krvavimi dogodki izgubila 1. mesto v svetu, tako na ekonomskem kot tudi moralnem nivoju in žal še danes ni dosegla svojega zenita, zato bo morala vložiti veliko skupnega dela in

modrosti, saj bodo le na tak način vsaj nekoliko popravljene napake iz preteklosti.«

»Vojne se ne rojevajo v arzenalah orožja, ampak v glavah ljudi, ki odločajo o osudi drugih ljudi.... in dokler bo veljalo, da samo moč določa odnose med ljudmi, bo nasilje glavni regulator medčloveških odnosov. In prav to je pripeljalo do najbolj krvavih dogodkov v zgodovini človeštva, ki so zaznamovali prejšnje stoljeće - do 1. svetovne vojne, druga pa je bila samo nadaljevanje te neskončne in nepotrebne morije,« je dejal dr. France Bučar in tako na svojevrstnem način poudaril, kakšen nesmisel so vojne.

V bogatem kulturnem programu je igralka Alida Bevk prebrala pisma slovenskega, avstrijskega in italijanskega ter madžarskega vojaka v njihovem materinem jeziku, pesem ob Soči pa so zapeli združeni pevski zbor Posočja pod vodstvom zborovodja Mateja Kavčiča in dirigenta Marka Munihia, v katerih so sodelovali Mešani mlađinski pevski zbor Gimnazije Tolmin, Mešani pevski zbor »Canto ergo sum« iz Tolmina, Ženski pevski zbor Znamenje iz Volčja, Moški pevski zbor Golobar iz Bovca, Moški pevski zbor Justin Kogoj iz Dolenje Trebušte ter Orkester Simona Gregorčiča iz Kobarida.

Ponovitev Requima bo danes ob 10. uri v cerkvi v Drežnici, kjer bodo nastopili tudi dijaki Gledališke Gimnazije iz Nove Gorice, zamejski harmonik David Clodig, učenci Glasbeni šole Tolmin, osnovnošolci iz Soče, Trente in Drežnice ter ustvarjalci delavnice »Lepta v lesu« - Koseč 2008 ter vojaške skupine v uniformah iz prve svetovne vojne.

Carmen Leban

DEŽELA

Gabrovec za sklic zbora Slovencev

TRST - Deželni zakon za zaščito Slovencev določa ustanovitev komisije za slovensko manjšino, v kateri so tudi trije predstavniki Slovencev iz Trsta, Gorice in videmskih pokrajine. Slednje izvoli zbor izvoljenih slovenskih predstavnikov, ki ga mora sklical predsednik deželnega parlamenta.

S tem v zvezi je deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec pozval predsednika sveta Edouarda Ballamana, da čimprej skliče ta zbor. Tudi zato, pravi slovenski deželni svetnik, ker je Ballaman predhodnik Alessandro Tesini že začel postopek za sklic omenjenega zborja. Tesini je 31. januarja letos pozval vse lokalne uprave, da posredujejo deželnemu parlamentu seznam slovenskih predstavnikov. To bi morale posamezne uprave narediti do konca februarja.

Gabrovec računa, da bo predsednik sveta čimprej ukrepal in sklical zbor Slovencev, tako da bo Dežela vendarle začela izvajati zakon za Slovencev.

Gabrovec računa, da bo predsednik sveta čimprej ukrepal in sklical zbor Slovencev, tako da bo Dežela vendarle začela izvajati zakon za Slovencev.

SEŽANA - Podelitev literarnih nagrad Mlada Vilenica

Kristalni peresi dobila Liam Visentin iz Križa in Ana Šemrov iz Sežane

Nagrajenca sta se uveljavila v konkurenci 196 mladih pesnic in pesnikov iz osnovnih šol iz Slovenije in Italije

SEŽANA - Včeraj se je s srečanjem mladih pesnikov v jami Vilenica končal letošnji literarni natečaj Mlada Vilenica. Na njem je sodelovalo 196 mladih avtorjev, in sicer 179 učencev iz Slovenije in 17 učencev iz italijanskih šol, skupno pa je pri natečaju sodelovalo 43 šol, 39 iz Slovenije in 4 iz Italije. Sodeč po teh statističnih podatkih lahko sklepamo, da je bil odziv na razpis za Mlado Vilenico izjemen, pesmi mladih avtorjev pa so tudi tokrat zbrali in natisnili v posebnem zborniku 8. Mlade Vilenice.

Osmo literarno srečanje Mlada Vilenica je s podelitvijo nagrad doseglo svoj vrh v čudoviti jami, ko sta kristalni peresi prejela Liam Visentin, učenec

pesnikov in pesmic v spremstvu staršev in sorodnikov. Gostje so uvodoma prisluhnili glasbeni točki učenca Glasbene šole Sežana. Voditeljica srečanja Ana Godnik je nato postregla z nekaterimi osnovnimi podatki o natečaju, besedo pa je nato prevzel podžupan Občine Sežana Iztok Bandelj, ki je vse lepo pozdravil v imenu Občine, ki z velikim navdušenjem, kot je dejal govornik, podpira mednarodni literarni festival Vilenica, zadnjih osem let pa tudi prireditev Mlade Vilenica. Po podžupanovih besedah je ta prireditev zelo pomembna za promocijo kulture in literature med mladimi, ob tem pa je govornik še čestital mladima nagrajencema, ki sta poskrbe-

la za odlično »duševno hrano«. Iz posega se je dalo razbrati tudi sporočilo, v katerem je Bandelj mlade povabil, naj bodo dejavnici na različnih področjih kulturnega udejstvovanja, kajti le na ta način bodo lahko ustvarjalnost in ljubezen vnašali v vse sfere našega življenja. Slovesnost je popestrila tudi plesna skupina za izrazni ples Mehki čevlji Sežana, nato pa sta na oder prišla mlada nagrajenca. V skupini od 6 do deset let je Kristalno pero, nagrada 8. Mlade Vilenice prejel mladi Liam Visentin, ki je svojo pesem napisal pod budnim očesom mentorice Barbare Bonete, v starosti od 11 do 14 let pa je tokratna dobitnica Kristalnega peresa Ana Šemrov, katere

mentorica je Marija Štekar Košuta. Nagrajenca sta nagrada izročila sežanski podžupan Iztok Bandelj in vodja pridritev Magdalena Svetina Tercon, še pred tem pa je predsednica žirije Maja Razboršek sporočila, kaj je žirijo vodilo k izbrancemu, saj je bila pot vse prej kot lahka. Po oceni govornice je s »paganjki« poezije precej zahtevno delo, a obenem tudi zelo prijetno. Razborškovala je ob tem še dodala, da se morajo tisti, ki bi radi napisali kako prepricljivo pesem, podati nekam v globino, nekam do skravnosti, kar pa je odlično uspelo letošnjima nagrajenca, ki sta svoji pesmi nato prebrala pred navzočim občinstvom.

Oba nagrajenca sta včeraj dokazala, da Mlada Vilenica ni samo navadna uspešna nagrada, ampak tudi odlična spodbuda za povezovanje vrednot in vzpostavljanje kulturnih vezi. Prijetna svečanost v jami Vilenica se je sklenila z dekleti in ženami v narodnih nošah, ki so sicer združene v pevski skupini Kraški šopek. Nastopajoče so zapele štiri ljudske pesmi, s katerimi so predstavile delček kraške preteklosti. Po uradni slovesnosti so se mladi pesniki in mlađe pesnice prepustili prijetnemu druženju na travniku pred jamo, kjer so se lahko posladkali z različnimi dobrotami in vsem tistim, kar sodi k zaključku natečaja Mlada Vilenica. (sc)

Liam Visentin in Ana Šemrov sta kot nagrajenca imela častno mesto v prvi vrsti

SC

Lekarna All'Igea
Ulica Ginnastica, 6
tel. 040/772148

V torek 27. maja
nudimo posebno ponudbo pri
preparatih za sončenje Angstrom
20% popusta in podarimo torbo
za na morje pri nakupu 2 komadov.

Nekatere ponudbe naše lekarne:

Eucerin deodoranti EUR 5,90 8,50 eur
Eucerin gel za tuširanje EUR 4,40 8,00 eur
Cellulase gold tablete + krema EUR 28,00 35,00 eur

Pridite na obisk, dobili boste veliko izbiro zdravil, kozmetike, homeopatijski in drugih preparatov, dobre cene, brezplačno merjenje pritiska in obilo nasvetov za vaše zdravje.

EDIL - PORFIDI TRENTINA

Skladišče in urad na Proseklu (nasproti avtobusne garaže ACT)

Tel. 040/251044;
faks 040/251145

VSE VRSTE PODOV ZA ZUNANJE POVRŠINE

- porfirji • peščenjaki • prane cementne plošče • kamnite kocke in obloge • kamniti robniški • material za pokrivanje streh • strešne opeke iz žgane gline...

VELIKA IZBIRA GRADBENEGA MATERIALA

- opeke • železne in lesene konstrukcije • izolacijski materiali • železne PVC cevi • ograje...

4. razreda osnovne šole Alberta Sirka iz Križa za pesem Viteški dvoboj, in Ana Šemrov, učenka 9. razreda osnovne šole Srečka Kosovela iz Sežane za pesem Sedim ... Nagrada je tako šla v roke učencu z italijanskega in učenka s slovenskega Krasa, s področij torej, ki sta bili dolga leta ločeni z državno mejo. »A med nami meje ni bilo nikoli. To je na simbolični ravni dokazala prav letošnja nagrada, kajti povsem naključno prihaja zmagovalni pesmi z oben strani meje in to v letu, ko je meja padla, je na osrednji slovesnosti dejala vodja prireditve in članica organizacijskega odbora 8. Mlade Vilenice Magdalena Svetina Tercon. Včerajšnji pesniški dogodek se je sicer začel pred jamo, kjer je občinstvo lahko prisluhnilo izrazni moči mladih pesnikov in pesnic, ki so skozi poezijo predstavili svet, v katerega smo vsi vrženi. Nekatere pesmi so bile ljubenske, druge celo politično angažirane, skorajda vsem prebranim poezijam pa je bilo skupno, da je njihov svet zelo odrealen in malo otroški. Med razposajeno publiko je bilo opaziti tudi Aleksandra Peršoljo, enega od očetov Mlade Vilenice, ki je navzoče na kratko nagovoril in jim sporočil, naj še naprej gojijo ljubezen, ki jo imajo v sebi.

Sklepno dejanje natečaja Mlada Vilenica se je nato preselilo v istoimensko jamo, v kateri se je zbrala zelo številna in pisana množica nadbudslnih

tecnocedile

TRST, UL. COSULICH 9 (industrijska cona)
tel. 0039/040/827045 - 830688

GRADBENI IN INDUSTRIJSKI STROJI IN OPREMA • PRODAJA IN NAJEM • SERVIS • REZERVNI DELI

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sardoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

-Pet tisočink- je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sardoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sardoč** in se podpišete.

Prispevek »pet tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka Sklada Dorče Sardoč je:

91013840318

PADRIČE - Proslava ob 60. obletnici postavitve spomenika Padričarjem, ki so padli v narodnoosvobodilnem boju

Ohraniti vrednote miru, svobode in solidarnosti, za katere so umrli

Slavnostna govornika Dušan Kalc in Roberto Birsa - Zgodovinski spomin je zlasti danes še zelo pomemben

»Njihova imena so predniki vklesali v svoja srca in nato v marmor spomeniku, da bi jih ohranili v trajnem hvaležnem spomini in da bi hkrati ohranili vedno žive v spominu tiste vrednote, za katere so padli v boju z okupatorjem ali so jih pozrila uničevalna taborišča. Njihova žrtev je oplemenila vrednote miru, svobode, solidarnosti, ki naj bi novim rodovom svetile na poti k lepšemu in boljšemu življenju. In te vrednote je treba vselej hraniti in se po njih zgledovati še zlasti danes, ko se zgodovinskim dejstvom daje popačena, revolucionistična tolmacenja. Vendar bi bil čas, ko bi se človek končno naučil hoditi po zemljji s sočlovekom kot prijateljem, ker potrebuje utrujeni svet nov humanizem, po katerem morajo ljudje hrepeneti.«

To je naglasil Dušan Kalc včeraj na Padričah, kjer sta kulturno društvo Slovan in Vzpi-sekcija borcev s Padrič priredila slavnostno proslavo ob 60. obletnici postavitve spomenika padlim Padričarjem v NOB. Zbirališču na vaškem trgu je sledil spredvod do spominske plošče pred vaško cerkvico, zelo občuteno slovesnost pa so oblikovali vaški recitatorji, MePZ Slovan-Skala in godba na pihala Viktor Parma iz Trebč. Slavnostni govornik v slovenščini je bil Dušan Kalc, medtem ko je Roberto Birša v italijansčini poudaril pomen partizanskega boja proti nacifaštoni in obošdil zgodovinski revolucionizem. Proslave se je udeležila tudi senatorka Tamara Blažina.

Padriče so vas, ki se dobro zaveda same sebe, svoje preteklosti in današnjosti, je uvodoma poudaril Kalc. Vas je stopila na pot narodnega in kulturnega ozaveščanja že pred več kot 120 leti, njen uporniški duh pa se je ogrevito razplamtel zlasti v letih NOB. To so bila leta izjemnih preizkušenj, ko so svet preplavile ideje o večvrednih in manjvrednih ljudeh. Naš človek in naš narod pa se temu nista podredila in zato nista izginila, je dejal Kalc. Uporniški duh je terjal veliko muk, trpljenja in mladih življenj, a zrasla so nova upanja po boljši prihodnosti, po pravičnejši družbeni ureditvi, po trajnejšem miru, po svobodnejšem življenu brez sovraštva, po sožitju in po solidarnosti. Ta upanja so vzkila iz krvi tisočev borcev in političnih preganjencev, med katerimi so bili tudi Josip Grgić (M'cov), Albert Grgić (Rudotov), Benedikt Grgić (Petračov), Silvester Grgić ter žrtve uničevalnega taborišča Franc Grgić (Vrdjanov), Karel Kalc (Kraljev), Aleksander Kralj (Uod Behe) in Miroslav Grgić (Markotov). Njihova žrtev je oplemenila vrednote miru, svobode, solidarnosti, ki naj bi novim rodovom svetile na poti k lepšemu in boljšemu življenju.

Pred 60 leti je bila osmerici Padričarjev svečano izrečena obljuba, da se ne bomo odpovedali zgodovinskemu spominu, je po udaril Kalc, kajti preteklost se lahko spet povrne. Hkrati je bila izrečena obljuba, da bomo te vrednote trajno čuvali in se nanje sklicevali v trenutkih potrebe. Te potrebe so se v teh 60 letih že vedno znova pojavljale in se še naprej pojavljajo. Tako na krajevni kot na državni ravni so vlade, polne neofašističnih veljakov, ki niso prinesle ali ne obetajo nič dobrega, je menil govornik Almirante, ki se je proslavljal s strešanjem partizanov in vzklikal čisti rasi, spet postaja zvezda, ki ji želijo pokloniti ulico v Rimu. Nekateri že odkrito govorijo, da je treba odpraviti proslavljanje 25. aprila in odporništva in tudi v Sloveniji skušajo mnogi kriminalizirati partizansko gibanje in poveličujejo kolaboracionizem. Zgodovinskim dejstvom dajejo popačena, revolucionistična tolmacenja. Ob 60-letnici italijanske ustave, ki je izšla iz odporništva, se postavljajo v dvom njene temeljne načela. Italijo je zajel nevaren val konformizma in transformizma. V nevarnosti je tudi tistih nekaj narodnostenih pridobitev, ki smo jih kot manjšinske narodne skupnosti s težavo dosegli v teh letih, je opozoril. Najhujše pa je, da ključasti križi in fašisti ne vzinemirajo več širše javnosti. Sicer pa se tudi brez teh simbolov kaže naraščajoča nestrost po drugačnih, pričemer radi pozabljamo, pravi Kalc, da sta včasih tudi nas beg pred revščino in želja po clo-

veka vrednejšem življenu gnala v emigracijo. Prav tako se ne zavedamo, da za italijanski kaos niso odgovorni tujci, temveč domaći organiziran kriminal. Toda nove oblasti se pogumno zaganjajo proti novim prišlekom, a si ne upajo preglastno nad stare mafije, takoj v senci, kot v centrih oblasti.

Zato, kadar govorimo o vrednotah, za katere so žrtvovali svoja mlada življena tudi naši sovačani, je povedal Kalc, mislimo na nove krivice, ki se dogajajo vsak dan okrog nas in na vseh koncih in krajin sveta. Kalc je v tem smislu omenil številne vojne, ki jih havnavsko dajejo humanitarni predznak, nova izkorisčanja ljudi, hude probleme lakote v svetu, revne, ki jih neizprosna logika tržnega profita potiska vše večjo revščino, in šibke, ki postajajo po prav tako neizprosni logiki oblasti še šibkejši. Naglasil je tudi neobčutljivost mogotov za ekološke probleme, ki postajajo pod težo novih tržnih potreb tako dramatični, da postavljajo pod vprašaj sam obstoj človeštva.

Spomenik padlim zato ni in ne sme biti le mesto obujanja spominov za napihovanje narodnega ponosa, je še poudaril Kalc, temveč mesto za razmislek o tem, kako naj ravnamo, da bodo naše misli in dejanja, načrti in pričakovanja v sovočaju z najbolj plemenitim čustvi človeka z veliko začetnico. Tistega človeka, ki se je, kot bi rekel Martin Luter King, naučil leteti po nebu kot ptica, plavati v morju kot riba, a se še ni naučil hoditi po zemlji s sočlovekom kot prijateljem. Utrjeni svet in tudi mi z njim potrebujemo nek nov humanizem, je zaključil Kalc: »Slovesnost ob spomeniku padlim v NOB je dobrata priložnost, da zahrepimo po njem.«

»Pred 60 leti je bila osmerici Padričarjev svečano izrečena obljuba, da se ne bomo odpovedali zgodovinskemu spominu«

KROMA

MILJE - Pred današnjim zaključkom Dni kmetijstva, ribištva in gospodarstva včeraj več pobud

Predstavili dvojezično zgibanko o pešpoteh po miljskih hribih, Gropadi in njeni okolici

MILJE - Danes se v Miljah zaključuje letošnja izvedba Dni kmetijstva, ribištva in gozdarstva, ki je od srede potekala pod geslom Morje in Kras. Ljubitelji pohodništva bodo na svoj račun prišli že v dopoldanskih urah, ko bo od jezerc pri Orehu štartal pohod po miljskih hribih s ciljem na Lazaretu. Na prireditvenem prostoru Caliterna bodo v dopoldanskih urah nagradili učence šol, ki so se izkazali s svojimi izdelki, vse skupaj pa se bo zaključilo v večernih urah z nastopom Godbenega društva Viktor Parma iz Trebč.

Včerajšnji spored pobude Morje in Kras se je začel v dopoldanskih urah v dvorani Millo, kjer so predavatelji na okrogli mizi spregovorili o avtohtonih genetskih virih in zaščiti potrošnikov. V okviru Kmetijskih dnih so organizatorji včeraj opoldne obiskali tudi Park prijeteljstva na Cereju. Miljski župan Nerio Nesladek je odpril park avtohtonih rastlin in živali, ki bo služil predvsem kot didaktični muzej in

katerega obiskuje vse več šolarjev. Možno se bo seveda tudi spreghoditi po poti prijeteljstva in sožitja. Začetniki pobude si bodo seveda tudi v prihodnje prizadevali, da se bo ta seveda razvijala. Načrti namreč predvidevajo, da bo pobuda zajela celotno območje miljskih hribov od Oreha do Lazareta.

Pozno popoldne pa se je na prireditvenem prostoru Caliterna zgodila predstavitev dvojezičnih zgibank o pešpoteh po miljskih hribih v Gropadi ter njeni okolici. Gre za zelo široko zastavljen projekt, pri katerem so sodelovali italijanska planinska zveza CAI, tržaška univerza, krajevna društva in tamkajšnje vaške skupnosti. Posebna zahvala gre seveda študentom tržaške univerze, ki so pred dvema letoma izdali brošuro o prazgodovinskih najdiščih pri Bazovici. Zastavljen delo je obrodilo sadove, saj se je izdajanje zgibank nadaljevalo. Avtorji zgibanke so poudarili predvsem uspešno sodelovanje s krajevno

skupnostjo v Gropadi, saj bo lahko bralec v brošurici dobil tudi nekaj osnovnih podatkov o vasi in njeni zgodovini. Bolj zapleten je seveda nastanek zgibanke o po-hodniški poti v miljskih hribih. Pešpot, ki jo bodo danes prehodili pohodniki, je namreč čezmejna, saj preskakuje mejo. Na slovenski strani sledi pešpotem, ki so jih do pred dvema desetletjema uporabljali jugoslovanski graničarji. Drugi deli poti pa so odsluženi kolovozu, ki so jih nekoč uporabljali domačini. Na poti so lepo vidne nekatere krajevne zgodovinske zanimivosti, od prazgodovinskih gradisč do protiletalskih bunkerjev iz druge svetovne vojne. Ozemlje miljskih hribov je relativno majhno, nudi pa nešteto rekreacijskih možnosti, so med drugim poudarili avtorji brošure. Zastavljen delo je seveda še na začetku, saj bo potreben velik napora že za samo vzdrževanje pešpoti, ki ga opravljajo prostovoljci v svojem prostem času.

Pohodništvo je seveda najboljši način, kako spoznati naravo, ki nas obkroža. V tem duhu v okviru tržaške univerze nastaja projekt, ki bo omogočil pohodnikom, da se v naravo odpravijo z GPS aparatom, ki jih bo vodil po poti, poseben dlančnik pa jim bo na posameznih mestih nudil opis zanimivosti, ki se nahajajo ob poti. Podvig je seveda zelo ambiciozen in potrebnega bo še nekaj časa za njegovo uresničitev. Kmalu pa bo na razpolago popoln kataster vseh pešpoti po Furlaniji Julijski Krajini.

Včerajšnji miljski dan pa je minil tudi v znamenju podeljevanja nagrad za najboljše olje. Prejemniki zlatega, srebrnega in bronastega odločja so Bruno Leonardon, Maria Anna Cociani in Oscar Pecchiar. Posebno priznanje za kakovost olja pa so si zaslužili še Franco Glavina, Kristina Jerman, Fabiana Scheriani in Mario Ciacchi.

Primož Sturman

Včeraj so predstavili dvojezično zgibanko o pešpoteh

SLOVENŠČINA Opravičilo tehnične službe

Direktor tehnične službe, ki prireja prireditve Morje in Kras, se javno opravičuje za hude spodrljaje v zvezi z javno rabo slovenščine na omenjeni miljski pobudi. Dr. Giorgio Tamaro je s tem v zvezi pisal našemu dnevniku ter županu Zgoniku in Milj - Mirku Sardoču in Alek-siju Križmanu - in Zadružni Kraški banki.

Tamaro se sklicuje na stališče miljskega župana Nerja Nesladeka (objavili smo ga v petek), ki odgovornosti za nerodnosti nalaga tehnični službi. Njen direktor obžaluje dogodek, ki je gotovo sad vrste nepazljivosti v operativni fazi prireditve in v odnosu med tehnično strukturo, tistega, ki je postavil transparente in tiskarno. Vse to se je zgodilo vzdružju napetosti, ki vedno spremlja priprave na takšno prireditve.

Tamaro pojasnjuje, da so že na dan odprtja prireditve odstranili transparent z jezikovnimi napakami, drugega pa dan kasneje, v četrtek, 22. maja. Direktor prevzema vso odgovornost za tehnično in človeško napako, zato se javno upravičuje vsem pri zadetim za napako.

NAGRADA LUCHETTA - Izbrali letošnje finaliste novinarske nagrade

Nesrečni otroci v člankih, fotografijah in videoposnetkih

Plodno humanitarno delo Sklada Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin - Zaključni večer 12. julija

Zirija prestižne novinarske nagrade Marco Luchetta je izbrala finaliste pete izvedbe. Njihova imena so včeraj predstavili na sedežu Sklada Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin v Ul. Valussi v Trstu. V tamkajšnjem centru stanujejo otroci in matere, ki prihajajo v Trst iz najbolj nesrečnih dežel, da bi se zdravili v dostenjih razmerah in tako pridobili novo upanje. Vse to je mogoče s sredstvi sklada in s prizadevanji otroške bolnišnice Burlo Garofolo.

Giovanni Marzini je na včerajšnjem srečanju predstavljal pet izmed 13 članov žirije, ki so po daljšem zasedanju izbrali finaliste novinarske nagrade. Sklad in nagrada so ustanovili v spomin na Marcu Luchetto, Saša Oto, Mirana Hrovatina in Daria D'Angela, ki so leta 1994 v Mostarju in Somaliji izgubili življenje med izvajanjem novinarskega dela. Vse pobude, ki so se rodile po teh tragičnih dogodkih, imajo kot protagonistje najšibkejši in obenem najpomembnejši člen družbe - otroke. Zato ni slučajno, da v bistvu vsi izbrani prispevki, od člankov do slik, obravnavajo v prvi vrsti otroke in njihovo življenje v deželah, kjer vladajo vojne in laktota, a tudi v Italiji. Pri nagradi sodelujejo televizija RAI, krajevne uprave in mnogi sponzorji.

Člani žirije Toni Capuozzo (namestnik direktorja TG5), Emilio Carelli (direktor Sky TG24), Pino Aprile (novinar in pisatelj), Fulvio Molinaro (novinar in organizacijski factotum nagrade) in Angela Buttiglione (direktorica TGR RAI) so opisali prispevke v 5 kategorijah. Za najboljši televizijski prispevek se bodo potegovali: Gianni Bianco (TG3 - Primo piano) s potovanjem med nesrečnimi otroki štirih celin, od Nairobi do Bukarešte, Indije in Mehike; Valerio Cataldi (TG2 - Dossier) z zgodbami o italijanskih mladencih, ki v razpečevanjem droge in orozjem zaidejo v objem mafije; Roberta Noè (Sky TV) s primerjavo nadarjenih otrok, ki se na Zahodu uveljavljajo v športu in otrok, ki si v Afganistanu nadavajo jopič z razstrelivom.

Med avtorji časopisnih člankov so bili izbrani: Michele Focarete (Corriere della sera) z zgodbom o Sicilijanki, ki se v Milanu preživlja kot prostitutka, napolnila pa odkrije, da isto dela tudi njena hči; Stefano Liberti (revija Ilaria) z opisom skupine 300 tisoč zapuščenih otrok Shengue v Kongu; Stefano Valentino (Famiglia cristiana) z reportažama o uporu tibetanskih menihov proti kitajski oblasti. Med tujimi prispevki se bodo za zmago kosali Pierre Cherrua (Enjeux Internationaux) z življenjem pogumnega novinarja iz Gvineje Bissau, ki je zrastel s kaščnikovom v naročju, Clare Dwyer Hogg (The Observer) z reportažo o rednih ugrabitvah otrok na Kitajskem in Claudia Ham-

O humanitarnih dejavnostih Sklada Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin je spregovoril zdravnik Marino Andolina (prvi z desne), o vsebini natečaja pa ugledni člani žirije novinarjev

KROMA

mond (The Guardian) z obiskom v največji javni hiši Bangladeša, kjer živi 1600 žensk vseh starosti.

Avtorji najboljših televizijskih videoposnetkov so Vincenzo Bonanni in Marco Gobbini (TG2 - Dossier) z že omenjenim prispevkom o otrocih imafiji, Mario Rossi (TG3) z grozljivimi posnetki iz kabulskih ulic in bohniščic, Fabrizio Silani (TG2) pa je v kamero ujel italijanske prostovoljce v otroškem centru za neozdravljive bolnike blizu Zagreba. Med fotografij so se v finale prebili Tržačan Gian Micalassin s sliko otroka in njegove matere v nemirnem indijskem Kašmirju, Ciro Fusco (Ansa) s simetrično upodobitvijo problema neapeljskih smeti in Riccardo Venturi (Agencija Contrasto), ki je na otroških obrazih poslikal staro bolezen, tuberkulozo.

Humanitarno delo Sklada Luchetta in bolnišnice Burlo Garofolo je opisal zdravnik Marino Andolina: po bolnike ne gredo samo na letališče, pač pa tudi v Bagdad ali Libanon, v sodelovanju z italijansko vojsko. Tržački župan Roberto Dipiazza je čestital predstojitelju za plodno delo, ob tej priložnosti pa je omenil sina ene izmed tržaških žrtev iz leta 1994. Omenil je, da opravlja 22-letni Jan Hrovatin, ki je pri 8 letih ostal brez očeta Mirana, uspešno pot, saj je trenutno na italijanskem veleposlanstvu v Rio de Janeiro, govoril pet jezikov, nazadnje pa so ga sprejeli na ugledno diplomatsko šolo na Dunaju. Zaključni večer nagrade Luchetta bo v soboto, 12. julija na Velikem trgu. (af)

KULTURNI DOM - Sestanek mednarodne mreže NETA

Skupni jezik teatra

SSG gostilo vodstva gledališč iz jugovzhodne Evrope in Rusije - Maja 2009 naj bi pri nas zaživel mednarodni festival

Mednarodni sestanek je potekal v prostorih Kulturenega doma

KROMA

DRŽAVNA KNIJIŽNICA - Kongres o 50-letni zgodovini bolnišnice na Trsteniku

Hvaležen spomin na sanatorij

Predavanja, predstavitev zbornika in odprtje fotografske razstave - V zgodovinsko stavbo se bo vselila znanstvena ustanova Sissa

Nekdanji sodelavci so se ponovno srečali

KROMA

čno predajo »štafetne palice«: Fantoni je na kongresu podrobneje spoznal zgodovino stavbe, v katero se bo znanstvena ustanova vselila v bližnji prihodnosti (po napovedih naj bi do tega prišlo v letu 2010).

V knjižničnih prostorih so kot rečeno odprli tu-

di fotografsko razstavo o petdesetletni zgodovini sanatorija (»1958 - 2008. Ospedale Santorio, 50 anni di storia«). Razstava bo na ogled do 25. junija s sledenčim urnikom: od ponedeljka do petka, od 10. do 13. in od 16. do 18. ure, ob sobotah pa od 10. do 13. ure.

V LJUBLJANI

Dipiazza junija na Trubarjev praznik

ROBERTO DIPIAZZA

Tržaški župan Roberto Dipiazza bo 9. junija v Ljubljani, kjer se bo udeležil praznovanja ob 500. obletnici rojstva Primoz Trubarja. Dipiazza bo sodeloval na srečanju županov mest, v katerem je deloval Trubar, ki ga organizira Mestna občina Ljubljana. Istega dne bo v Mestnem muzeju v slovenski prestolnici osrednja prireditev »Primus« z odprtjem razstave o očetu slovenske književne omike.

Srečanje je bilo tudi priložnost za ponovno snodenje bivših sodelavcev, saj so v konferenčni dvorani Državne knjižnice sedeli zdravniki, bolničarji, uradniki in tudi nekateri bolniki sanatorija - bolnišnice, ki se je vpisala v tržaško zgodovino. Končni poseg direktorja Sisse je predstavljal tudi nekakšno simboli-

Slovensko stalno gledališče je včeraj v Kulturnem domu v Trstu gostilo sestanek izvršnega odbora združenja NETA (New European Theatre Action). NETA je mednarodna mreža gledališč in gledaliških festivalov, kakršnih je v Evropi kar nekaj, a je edina, ki se podrobneje ukvarja z območjem jugovzhodne Evrope. Vanjo je vključenih 13 gledaliških ustanov pretežno iz balkanskih držav, nekakšne »zunanjje meje« skupine pa predstavljajo zaenkrat Turčija, ruski Sankt Peterburg ter Trst in Gorica oziroma SSG. Izvršni sekretariat je letos v Ljubljani.

Sestanka v Kulturnem domu so se udeležili predstavniki gledališč iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črnej Gore, Makedonije in Rusije, ugleden gost pa je bil črnogorski minister za kulturo Branislav Mičunović, ki je bil svoj čas ravnatelj črnogorskega Narodnega gledališča. Ravnatelj SSG Tomaž Ban je povedal, da so na sestanku obravnavali cilje mreže NETA, ki je nastala pred slabimi štirimi leti in je še v razvojni fazi. »Med glavnimi cilji, ki bi pripomogli k utrditvi projekta, je organizacija rednega mednarodnega festivala. Maja 2009 naj bi ga priredili na našem koncu, med Trstom, Gorico in Ljubljano,« napoveduje Ban. Ostale točke so zadevale kriterije za vstop novih ustanov (vstop ostaja v bistvu prost), izboljšanje spletnih strani za učinkovito izmenjavo informacij in prijavo na razpis za dostop do sredstev iz evropskih skladov. (af)

KULTURA - Boris Pahor prejel nagrado natečaja Trst - Obmejne pisave

Priznanje Slovencu v imenu Umberta Sabe

Za večjo duhovno odprtost Trsta - Nagrada tudi pesnici Maji Vidmar - Spomin na Roberta Damianijsa

Pisatelj Boris Pahor je prejel priznanje od literarnega Trsta. Pahor je namreč dobitnik nagrade za življenjsko delo v okviru natečaja Trst - Obmejne pisave, ki ga je že desetič priredilo kulturno združenje Altamarea in s tem priskrbelo Trstu nagrado, ki bi po uvodnih besedah predsednice Rine Anne Rusconi poudarila literarno tradicijo tega mesta. »Pozoren in zelo luciden protagonist "kratkega stoletja", kot ga označuje utemeljitev, je nagrado prejel na včerajšnji popoldanski slovesnosti v kavarni San Marco, kjer je v priložnostnem nagovoru opozoril na širši pomen dejstva, da je Trst podelil priznanje Slovencu v imenu Umberta Sabe, po katerem je bil poimenovan letošnji natečaj. Gre namreč za večjo odprtost Trsta tudi v duhovnem smislu, potem ko je postal mesto gospodarstva in znanosti. Pahor je pri tem poseljel lik renesančnega škofa Petra Bonoma, učitelja Primoža Trubarja, ki je znal vrednotiti vse duše Trsta.

Poleg Pahorja je eno od nagrad prejela še ena slovenska avtorica: gre za pesnico Maji Vidmar, ki je bila nagrajena za neobjavljene pesmi v prevodu Jolke Milič, medtem ko so ostale nagrade prejeli Antonella Anedda za objavljeno poezijo, Pietro Spirito za objavljeno prozo, Massimo Dagnino kot mlad up posezije, Graziella Semacchi Glubich za narečno pesništvo, Giacomo Scotti in Sinan Gudžević za prevajalsko delo, Bruno Bastianutti kot izseljenški književnik, posebni nagradi pa sta prejela režiserka Laura Angilli in eseist Vincenzo Mercante. Podelili so še več posebnih priznanj, na včerajšnji slovesnosti pa so se tudi spomnili preminulega Roberta Damianijsa.

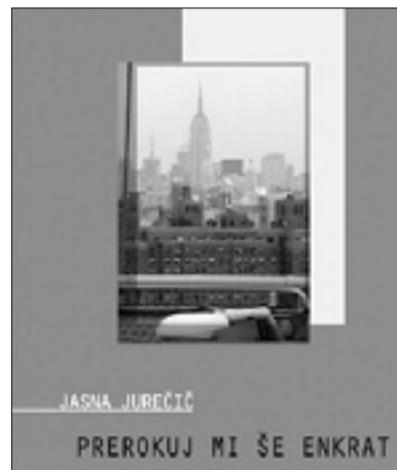

Boris Pahor: Priznanje Slovencu v Sabovem imenu ima širši pomen

KROMA

JUTRI V DRUŠTVU SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

Predstavitev knjižnega prvenca Jasne Jurečič Prerokuj mi še enkrat

Na jutrišnjem srečanju Društva slovenskih izobražencev se obeta lep kulturni in umetniški večer v družbi z Jasno Jurečič, avtorico romana *Prerokuj mi še enkrat* (na posnetku levo je naslovnica romana), ki je pred nedavnim izšel pri založbi Mladika v Trstu.

Izid knjižnega prvenca v našem prostoru ni zanemarljiva stvar, toliko bolj ko gre za roman, in v tem primeru še posebej, ker gre za delo, ki na 160 straneh bralca preseneča in navduši zaradi svoje umetnene zgradbe in stilne ter jezikovne svežine. Ni samo roman v pismih in ni z golj ženski roman, je razmišljanje o naših eksisten-

cah, o naši vrženosti v svet, o nelagodju in problematičnosti našega bivanja v svetu globalizacije.

Vse te motive je znala avtorica s prefijenjem psihološkim čutom razpresti in ustvarila je dovršeno delo.

Jasna Jurečič, Ljubljancanka, ki že tri desetletja živi na Krasu, je drugače avtorica radijskih dram, kratke proze in pravljic za otroke, doslej je precej objavljala v časopisem in revijalnem tisku.

Predstavitev knjižnega prvenca se bodo ob avtoričini prisotnosti udeležili še Marija Cenda, ki je napisala udvodno besedo v knjigo, in Boris Pangerc. Odlomke iz dela bo podala igralka Miranda Caharija. Umetniški del večera bodo obogatile še gojenke Glasbene matice iz Trsta flavistki Petra Marega in Sara Bembij ter pianistka Alenka Cergol (mentor Erika Slama).

Večer v Peterlinovi dvorani, Ulica Donizetti 3, se bo začel ob 20.30.

PRIJATELJI ZEMLJE Uplinjevalnik na Tržaškem nesprejemljiv

Zamisel o gradnji uplinjevalnika v Miljah ali v Tržaškem zalivu je nesprejemljiva. To je stališče tržaškega gibanja Prijatelji zemlje in odbora za zaščito tržaškega zaliva, ki uplinjevalniku nasprotuje tako iz varnostnih kot iz okoljevarstvenih razlogov.

Projekta družbe Gas Natural za gradnjo uplinjevalnika na kopnem pri Miljah in družbe Endesa za gradnjo uplinjevalnika sredi tržaškega zaliva sta dejansko neizvedljiva, so predstavniki organizacij zapisani v tiskovni noti. Na kopnem mora biti obrat v prvi vrsti oddaljen vsaj 12-14 kilometrov od naselij, pravijo, poleg tega pa se postavlja problem obrambe uplinjevalnika pred morebitnimi terorističnimi atentati. Dalje temelji delovanje uplinjevalnikov na uporabi morske vode, ki jo nato vračajo morju očiščeno s klorom in ohlajeno za pet stopinj s hudi posledicami za okolje.

Zaprti cesta za Padrič

Cesta za Hudo leto (ki pelje s Padrič proti Ključu mimo igrišča za golf) bo zaradi del zaprt za promet od jutri do petka, 30. maja. Družba Acegas bo namreč odpravljala okvaro na kablu visoke napetosti.

Danes v Zgoniku »Glasba brez meja«

Občina Zgonik v sodelovanju z združenjem »Musica senza frontiere« vabi v sklopu festivala Adriatic festival danes ob 18.30 pred županstvo v Zgonik na koncert skupine Kakanic Blues. Skupino sestavljajo Mike Sponza (Italija)-kitara/glas, Michele Bonivent (Italija)-orgle Hammond/klavir, Moreno Buttinar (Italija)-bobni, in gostje Boško Petrović (Hrvaška)-vibrafon, Dieter Themel (Avstrija) glas, Primoz Grašč (Slovenija)-kitara, Sandor Toth (Mađarska)-saksofon. Obeta se koncert vrhunske glasbe, ki ga ne gre zamuditi.

V primeru slabega vremena bo koncert v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

V kinu Ariston retrospektiva Louisa Malli

Nadaljuje se retrospektiva, ki jo združenja La Cappella Underground iz Trsta, Espressioni Cinematografiche iz Vidma in Cinemazero iz Pordenone v sodelovanju s festivalom France Cinéma iz Firenc posvečajo velikemu eklektičnemu režiserju Louisu Mallu. V ponedeljek, 26. maja, bodo ob 20.30 predvajali film Black moon (Črna luna), ob 22.15 pa La petite (Mala). Oba filma bosta v francoščini z italijanskimi podnapisi.

Predstavitev knjige v judovskem muzeju

V tržaškem muzeju judovske skupnosti Carlo in Vera Wagner (Ul. del Monte 7) bodo v torek, 27. maja, ob 18. uri predstavili knjigo »Visibilmente Crudeli. Malvimenti, persone sospette e gente qualunque dal Medioevo all'età moderna« Giacoma Todeschini. Ob prisotnosti avtorja bo publikacijo predstavila docentka Luisa Accati Levi.

Voden obiski v vrtu Carsiana

V botaničnem vrtu Carsiana bodo danes voden obiski na temo kraških rastlin spomladni. Voden obiski bodo ob 16. in 17. uri. Vstopnina je 3 evre, po znižani ceni 2 evra.

Pod pokroviteljstvom Občine Repentabor

vabi na

NOGOMETNI KAMP

za dečke in deklice letnikov 1997 – 2002

od pondeljka 9.junija 2008 do sobote 13.junija 2008
na Nogometnem igrišču v Repnju

PRIJAVA IN INFORMACIJE:

Roberta: 333-2939977
Maurizio: 328-9518440 (v večernih urah)
Andrej: 335-1963799

Iz organizacijskih razlogov prosimo, da otroke prijavite najkasneje do 04.06.2008.

PONČANA - Prometna nesreča

Motorist trčil v parkirano vozilo

Na Ul. Orlandini, na območju Pončane, se je včeraj popoldne ponesrečil mlad motorist. V višini hišne številke 4 je okrog 14. ure iz še nepojasnjениh vzrokov izgubil nadzor nad svojo yamaho, zavozil proti desni in trčil v parkirano dostavno vozilo Ford Transit, v katerem ni bilo nikogar. 30-letnega motorista P. A. je močno odbilo od forda in znašel se je na tleh. Na kraju nesreče so posegli mestni redarji in rešilec službe 118, ki je poškodovanega motorista odpeljal v katinarsko bolnišnico. Ponesrečenec je dobil močan udarec v prsi in si poškodoval roko. V bolnišnici so ga iz preventivnih razlogov zadržali na opazovanju.

V Kamnarski hiši o prihodnjih pobudah občinske uprave

V Kamnarski hiši v Nabrežini bo jutri ob 18. uri srečanje med devinsko-nabrežinskim občinskim odbornikom za kulturo in šport Massimom Romito ter predstavniki lokalnih združenj, župnij in šol, na katerem bo govor o prihodnjih pobudah občinske uprave. Poseben poudarek bo poleg tega na delovanju združenja Nord Est, ki upravlja občinski informativni urad, na obnovi predsedstva konzulte za mlade in na uspehu dosedanjih pobud.

Policijsko šolo poimenovali po Vincenzu Raioli

Policijsko šolo pri Sv. Ivanu so včeraj poimenovali po policistu Vincenzu Raioli, ki je 14. maja leta 1999 umrl med strelnim sponpadom v Milanu. Slovesnosti so se med drugim udeležili prefekt Giovanni Balsamo, kvestor Domenico Mazzilli in župan Roberto Dipiazza. Po maši so se kolegi spomnili obdobja, ko je Raiola obiskoval tržaško policijsko šolo.

ŠOLSTVO - Uspehi dijakov biološko-kemijskega oddelka DPZIO J. Stefana na Kemijskih igrah in Naravoslovni olimpijadi

Slovenski dijaki najboljši kemiki v FJK Kljub lepim uspehom pa oddelek izumira

Na šoli menijo, da še vedno vlada nepoznavanje tega, kar delajo - 6. junija v Trebčah družabno srečanje ob 30-letnici zavoda

Dijaki biološko-kemijskega oddelka zavoda Stefan na včerajšnjem nagrajevanju Kemijskih iger v Vidmu. V sredini v zadnji vrsti absolutna zmagovalka Lea Lorenzi

Dijaki biološko-kemijskega oddelka Poklicnega zavoda Jožeta Stefana so dosegli nov zavidljiv uspeh. Kar trije dijaki te šole so se uvrstili na prva tri mesta na končni deželni lestvici Kemijskih iger, ki jih prireja Italijansko kemijsko društvo, druge tri dijakinje so osvojile prva tri mesta na pokrajinski ravni, en dijak pa tretje mesto na pokrajinski ravni. Na deželnem tekmovaljanju, ki je potekalo 10. maja v prostorih oddelka za kemijo Univerze v Trstu in na katerem se je pomerilo 158 dijakov iz štirinajstih višjih srednjih šol iz Furlanije-Julijske krajine, je absolutno prvo mesto dosegla Lea Lorenzi, ki je zbrala 143 točk (od 180 možnih), druga je bila Mojca Žiberna s 131 točkami, tretji pa Jan Zaccaria s 129 točkami. Omenjeni dijaki pripadajo 2. razredu biološko-kemijske smeri zavoda Stefan, iz katerega prihaja tudi osmouvrščeni na deželni lestvici Rudi Balzano, ki je prejel 113 točk in hkrati zasedel tretje mesto na pokrajinski lestvici. Na prva tri mesta slednje v kategoriji C pa so se uvrstile že stare znanke Kemijskih iger, dijakinje 4. razreda Martina Starec, ALEN-

ka Goruppi in Laura Vinci. Dijakinje in dijaki zavoda Stefan so se na preizkušnjo pripravljale pod mentorstvom prof. Nidie Sivitz, na tekmovaljanju pa je bilo treba rešiti naloge s 60 vprašanjimi. Vse omenjene dijakinje in dijaki so nagrade prejele na včerajšnji slovesnosti na zavodu Malignani v Vidmu, Lea Lorenzi pa se bo od 3. do 5. junija udeležila vsedržavnega finala Kemijskih iger v Frascatiju. Dobri rezultati so dosegli tudi dijakinje 5. razreda KBT Saša Regent, Anja Grgič, Darma Milič in Cecilia Kocjančič, ki so se pod mentorstvom prof. Sare Čok 8. aprila na liceji Galilei v Trstu udeležile Naravoslovne olimpijade ter se na skupno 64 tekmovalcev uvrstile v prvo tretjino lestvice (na tekmovaljaju je sodeloval tudi Licej Franceta Prešern).

Velik uspeh torej, čeprav ima ta medalja tudi svojo manj svetlo plat. Če namreč po eni strani dijaki biološko-kemijskega oddelka dosegajo dobre rezultate na visoki ravni, je po drugi strani vpisov raven na ta oddelek vedno manj, januarja letos so namreč zabeležili le en vpis v prvi razred (lani štiri). Na zavodu Stefan so že večkrat priredili dneve odprtih vrat in različnejše druge pobude s ciljem ozaveščati nižješolce in njihove starše o možnostih, ki jih nudi ta študijska smer, a očitno, menijo, še vedno vlada nepoznavanje tega, kar delajo, npr. tega, da so se dijakinje 4. razreda udeležile tečajev mikrospecializacije, ki so pod vodstvom univerzitetnih profesorjev potekali na univerzi in na Zavodu za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko (OGS), ena dijakinja pa sledi tudi raziskovalnim dejavnostim v sklopu teoretične kemije. Tako, zaskrbljeno ugotavlja ravnatelj zavoda Stefan Igor Sancin, izumira kakovosten oddelek, medtem ko bi človek ravno zaradi kakovosti pričakoval porast vpisov. Očitno, meni Sancin, se dijaki pri izbiro višješolskega študija odločajo za manj trnjevo pot, pri čemer ravnatelj tudi trpko ugotavlja, da če delaš kakovostno, si v bistvu delaš škodo. Vsekakor so na biološko-kemijskem oddelku poklicnega zavoda še vedno na voljo staršem za vse potrebne informacije.

Drugače se na Poklicnem zavodu Jožeta Stefana letos ukvarjajo tudi s prijetnejšimi obveznostmi, saj šola obhaja 30-letnico ustanovitve. V teh tridesetih letih je skozi zavod šlo okoli 1.200 dijakov, od katerih jih je 750 opravilo kvalifikacijski izpit, okoli 500 pa maturo. Snidenje vseh bivših dijakov, profesorjev, sodelavcev in prijateljev bo na družabnem srečanju, ki bo 6. junija zvečer v Trebčah.

Ivan Žerjal

GLASBENO TEKMOVANJE - Lepo uspeh v Laškem

Godbeno društvo Prosek se vrača domov z zmago v tretji težavnostni kategoriji

Zadovoljni predsednik Martin Rustja o delovanju zobra - Dirigentka Eva Jelenc se poslavljajo

Teden dni je mimo, navdušenje pa se sploh ni poleglo. Člani Godbenega društva Prosek so se namreč v soboto, 17. maja, z 28. tekmovanja godb v Laškem vrnili kot zmagovalci v tretji težavnostni kategoriji. Pojdimo po vrsti ...

Proseška godba se kot članica Zveze slovenskih godb med drugimi udeležuje tudi slovenskega godbenega tekmovanja. Iz leta v leto se slovenske godbe, ki se delijo na štiri kategorije (in dodatna umetniška), med seboj pomerijo na tekmovanju. Letos je potekalo v Laškem in kot edini orkester iz zamejstva se je predstavila proseška godba. Pod vodstvom mlade dirigentke Eve Jelenc so se ravno naši rojki najboljše izkazali: v konkurenči desetih godb so se povzpeli na prvo stopničko v tretji težavnostni kategoriji in posledično napredovali v drugo, se pravi višjo kategorijo; mednarodna komisija pa jim je podelela še zlato plaketo s pohvalo. »Podvig nam je za las ušel pred tremi leti, ko smo nastopili na istem tekmovanju v Desklah pri Novi Gorici. Vdali pa se nismo, tako da smo letos spet solidno nastopili in tokrat zmagali z odličnim rezultatom 97, 7 točk na 100. In to je prav gotovo veliko zadoščenje,« nam je ponosno povedal predsednik proseških godbenikov, 31-letni Martin Rustja.

Proti Laškemu jo je skupina štiridesetih godbenikov mahnila v soboto zgodaj zjutraj in v Laškem takoj stopila na oder. Na izredne rezultate pa jim ni bilo treba dolgo čakati. »Ocenju so nam sporočili takoj po koncu nastopa, tako da nas je čakal nadvse prazničen povratek proti domu,« nam je zaupal Rustja. Petčlansko komisijo, ki si je med nastopom vestno zapisovala vtise, so Prosečani očarali s tremi, pravzaprav štirimi skladbami. Prve skladbe Chorale in Contrasts sicer komisija ni ocenila, saj je šlo za ogrevalno vajo oziroma za intonacijo glasbil. Drugi dve pa sta bili obvezni: krajša je bila Adamčeva Suite za pihalni orkester, nekoliko daljša pa Rhapsody from the Low Countries. »Potem je bila na vrsti še ena po želji. Mi smo izbrali zelo lepo, a precej zahtevno madžarsko skladbo Puszta z melodičnim, ciganskim soundom.« Čeprav ni v tekmovanju predvidena kakšna posebna nagrada za posameznika, je v pisnih ocenah žirije blestela »proseška« dirigentka Eva Jelenc, pravzaprav njen močan temperament in pa tehnično vodenje.

Prav gotovo jo bodo Prosečani pogresali, saj jih 27-letna Eva zapušča. »Delovne obveznosti jo klicejo spet domov, na Gorenjsko, prav gotovo pa je našim god-

Godbeno društvo Prosek se je iz Laškega vrnilo z zmago v tretji težavnostni kategoriji, tako da je bil predsednik Martin Rustja (spodaj) upravičeno zadovoljen

benikom posredovala veliko svojega znanja. Ona je res izreden talent in njena študijska pot je bila posejana s številnimi regionalnimi, državnimi in mednarodnimi nagradami. Značajko je zelo skromna, a hkrati odločna, tako da je z godbeniki značajno vzpostaviti pravi filing, ki je zelo pomemben, in od samega začetka smo se odlično ujeli,« je izpostavil s kančkom gremkobe.

Na prihodnje tekmovanje se bodo morali torej proseški godbeniki odpraviti z novim dirigentom. Vsako leto se namreč udeležujejo številnih tekmovanj, »ki so prava motivacija za vse nas, da zrasemo, se izboljšamo in seveda napredujemo; to je navsezadnje tudi veliko zadoščenje,«

saj dokažemo našo kakovost in umetniško izvedenost.« Če ima ansambel skupen cilj, je opozoril Rustja, se iz tega nekaj razvije, drugače pa je povsem logično, da vaje obiskuje vse manj ljudi in da zanimanje upada.

Po tako pomembnem uspehu pa ne bodo godbeniki lenarili, saj jih čakajo južniški večeri Zaigrjamo skupaj na Proseku; 7. junija bodo gostili godbo iz Prečenice pri Lignanu, 14. pa tisto iz Lesc, vmes pa bodo še sami nastopili. Pred njimi pa bodo na oder stopili morda tudi gojenci proseške glasbene šole in pokazali, kaj vsega so se naučili v šolskem letu. Prvi teden julija čaka godbenike še tradicionalna šagra, avgusta izlet v Begunje ob 50-letnici Avsenikove glasbe, prihodnje leto pa še praznovanje 105-letnice ustanovitve godbe.

»Najiskrenješa zahvala in čestitke naj gredo vsem članom godbe, ki so se izkazali kot zelo resni. Redno so obiskovali vaje in vanje vlagali velik trud. Vsi namreč delamo za skupno stvar, v katero verjamemo in, če nam uspe, je to veliko zadoščenje. Za našo godbo gre v tem primeru za zgodovinski uspeh, ker je to napredovanje popolnoma zasluženo, saj smo ga dosegli s svojimi močmi. Posebne zasluge pa ima gotovo Eva za vse, kar je za nas storila. Ne nazadnje pa mislim, da je to pomemben uspeh tudi za vse zamejstvo, saj smo tudi v Sloveniji dokazali, da se tudi »Taljančki« lahko uveljavijo.« (sas)

OD 30. MAJA DO 2. JUNIJA

Tržaški partizanski pevski zbor vabi na izlet v Bosno

Ob koncu maja oziroma na začetku junija, ko se pevska sezona počasi bliža koncu, je kolektiv Tržaškega partizanskega pevskega zboru Pinko Tomažič potreben krajšega oddiha. Zato jo je lani na primer mahnil na nekoliko neobičajen izlet po sledeh narodnoosvobodilnega boja in njegovih idealov v bivšo jugoslovansko prestolnico Beograd in Kragujevac. Letos pa so se pevci in pevke odločili za nadaljevanje lanskega zelo uspešnega potovanja z naslovom Še pommite tovariši. Izbira je padla na Bosno, pravzaprav na obisk krajev, kjer so med NOB potekali srditi boji, kjer je spomin na žrtve fašizma neizbrisen in kjer so se zgodile velike spremembe ter odločitve.

Z avtobusom se bodo v petek, 30. maja, odpeljali po hrvaški avtocesti mimo Zadra proti Splitu, kjer se bodo spreholi po mestnih ulicah in nato nadaljevali proti Neumu. Drugi dan bo posvečen ogledu starega dela Mostarja in vožnji proti Sarajevu, medtem ko bodo

tretji dan izletniki obiskali Nacionalni park Sutjeska s spomenikom borcem, v popoldanskih urah pa še čudovite lepote Sarajeva; tu se bodo srečali s člani slovenskega kulturnega društva Ivan Cancar. Zadnji dan bosta partizanska avtobusa peljala mimo Zenice in Banja Luke vse do Parka Kozara, kjer je predvidena krajša slovesnost. Udeleženci se bodo tako na Kozari kot v Sutjeski namreč srečali s predstavniki krajevne zvezne borcev, s preživelimi borcev in pevskim zborom Radničkoga kulturnoga-umjetničkega društva Proleter.

Na razpolago je še nekaj prostih mest, ker so nekateri zaradi osebnih težav odpovedali udeležbo. Cena izleta, ki ga je turistična agencija Adriatica.net - Ilirika prilagodila željam njegovih potudnikov – partizanskih pevk in pevcev, je 295 evrov. Pevci pozivajo zato morebitne interese, naj se čim prej javijo na tel. številki 040/637025 ali 380/3584580 in se pridružijo partizanski veseli druščini. (sas)

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 25. maja 2008

SV. REŠNJE TELO, GREGORIJ

Sonce vzide ob 5.24 in zatone ob 20.41 - Dolžina dneva 15.17 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 9.35.

Jutri, PONEDELJEK, 26. maja 2008

DRAGICA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 19,4 stopinje C, zračni tlak 1014,1 mb raste, veter 8 km na uro vzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, vlagla 77 odstotna, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj C.

OKLICI: Marco Ciantoiani in Sara Stassa, Eugedio Agapito in Cristina Tabak, Alberto Candiotti in Federica Patarino, Pier Paolo Mistri in Silvia Varanioli, Massimiliano Siega in Deborah Schreiber, Dario Niegovan in Ondina Cossino, Angelantonio Valente in Debora Ascione, Luigi Tassari in Evelin Znidarčič, Rino Alessi in Giuliana Chierosin, Cristiano Borean in Sara Torelli, Paolo Berne' in Barbara Brescia, Denis Ghershevic in Valentina Sverko, Hubert Costa in Francesca Belinzani, Daniele Scarpa in Arianna Vacatto.

Lekarne

Nedelja, 25. maja 2008

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. Sv. Justa 1, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 15 (040 639042), Ul. Piccardi 16 (040 633050), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. Sv. Justa 1, Milje - Lungomare Venezia 3.

Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Sv. Justa 1 (040 308982).

Od ponedeljka, 19., do sobote,

24. maja 2008

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 (040 364928), Sv. Ivan - Trg Gioberti 2 (040 54393). Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).

Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Ul. Mazzini 1/A. Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Baiamonti 50 (040812325).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 »I demoni di Sanpietroburgo«.

AMBASCIATORI - 11.00, 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Indiana Jones e il regno del teschio di cristallo«.

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Mongol«.

CINECITY - 10.45, 11.00, 13.15, 15.00, 15.45, 16.30, 17.25, 18.15, 19.00, 19.50, 20.45, 21.30, 22.10 »Indiana Jones e il regno del teschio di cristallo«; 10.55, 13.00, 15.10, 17.35, 20.00, 22.00 »La setta delle tenebre«; 11.00, 14.50, 18.25, 22.00 »Superhero«; 10.45, 13.20, 16.00, 18.40, 21.20 »Gomorra«; 13.10 »Ultimi della classe«; 13.00, 16.30, 20.05 »Notte brava a Las Vegas«; 10.50, 15.05, 17.25, 19.50, 22.10 »Iron Man«; 11.00, 13.00, 14.50 »Ortone e il mondo dei Chi«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.15, 21.15 »L'altra donna del re«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.30, 21.00 »In Bruges - La coscienza dell'assassino«.

FELLINI - 18.40 »Il cacciatore di aquiloni«; 17.00, 20.40, 22.20 »Il treno per Darjeeling«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Gomorra«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.00, 19.30, 22.00 »Sangue pazzo«; 15.40 »Ortone e il mondo dei Chi«.

KOPER - KOLOSEJ - 13.40, 16.20, 19.00, 21.40 »Indiana Jones in kraljestvo kraljstvene lobanje«; 14.40, 16.50, 19.20, 21.30 »Dokler naju Jackpot ne loči«; 14.20, 17.10, 19.40, 22.10 »Skrivnost megle«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.30, 17.10,

abonmajska
sezona
07/08

www.teaterssg.it

SSG
v sodelovanju z Občino Zgonik

Scipio Slataper

MOJ KRAS

REŽIJA IN PRIREDBA

MARKO SOSIČ

IGRA

PRIMOŽ FORTE

**Četrtek
29. maja 2008
ob 21. uri**

v kamnolomu
pri Repniču

Slovensko prosvetno društvo Mačkolje

prireja

**46. PRAZNIK
ČEŠENJ**

Nedelja, 25. maja: ob 16.00 odprtje kioskov

od 17.30 dalje zabavna glasba Mužike Sv. Lazar

od 20.00 dalje ples s skupino Kraški kvintet

Ponedeljek, 26. maja: ob 17.00 odprtje kioskov

od 20.00 dalje ples s skupino Alter Ego

Prisrčno vabljeni v Mačkolje!

ŠKD CEROVLJE MAVHINJE

vabi

danes, 25. maja 2008 na

1. POHOD

"PO STEZAH B'ZGONOVEGA VRHA"

ODHOD OD 9.30 DO 10.30

Z DVORIŠČA BIVŠE OSNOVNE ŠOLE V MAVHINJAH

V LJUDNO VABLJENI !

(UDELEŽENCI NAJ IMAO S SEBOJ OSEBNO IZKAZNICO)

Društvo slovenskih izobražencev

vabi JUTRI na predstavitev knjižnega prvenca Jasne Jurečić

PREROKUJ MI ŠE ENKRAT

Sodelujejo: Marija Cenda, Boris Pangerc in avtorica.

Umetniško branje: Miranda Caharija.

Nastop gojenk GM

flavtisti Petra Marega in Sara Bembi ter pianistica Alenka Cergol (mentorica Erika Slama).

Začetek ob 20.30

Peterlinova dvorana, ul. Donizetti 3

iz dvorišča bivše osnovne šole v MAVHINJAH. Vljudno vabljeni!

TPPZ PIKO TOMAŽIČ sporoča da se je sprostilo nekaj mest za drugo izvedbo izleta »Še pomnite tovariši«. Obiskali bomo kraje, kjer so med NOB potekali srditi boji: Split, Mostar, Sutjesko, Sarajevo in Kozaro. Izlet je organiziran od 30. maja do 2. junija, cena izleta 295,00 evrov. Info in rezervacije najkasneje do torka 27. maja na tel. št.: 380-3584580 ali 040-637025.

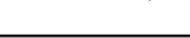
V PETEK, 30. MAJA, ko praznujemo praznik Jezusovega presvetega srca, vabimo šolske sestre de Notre Dame na romanje na Trsat, na otok Krk ter na otok Cres. Stroški za avtobus, ladjo, vožnjo po Cresu in kobilu znašajo 50,00 evrov. Avtobus bo s Trga Oberdan odpeljal zjutraj ob 5.45 uri, s Sesljana ob 6.00, iz Nabrežine ob 6.05, iz Sv. Križa ob 6.10, s Prosek ob 6.15, iz Opčin ob 6.25 in iz Bazovice ob 6.40. Priporočamo točnost in da s seboj prinesete veljavni osebni dokument. Vpišite se čimprej na tel. št.: 040-220693 ali 347-9322123, kjer boste dobili podrobnejše informacije.

SKUPINA TRST 85 organizira ob 4. juliju, do 7. julija avtobusni izlet »Po poteh Primoga Trubarja«. Odhod avtobusa bo v petek, 4. julija, ob 6. uri iz Trga Oberdan. Ogledali si bomo M nchen, Uml, Tübingen, Rottenburg in Salzburg. Predvidena cena izleta je 360,00 evrov. Dodatak za enoposteljno sobo (trinoč) znaša 75,00 evrov. Za informacije in vpise poklicite do sobote, 31. maja na tel. št.: 348-5289452 ali 040-772545.

NA ROMANJEV STIČNO vabijo šolske sestre de Notre Dame v sredo, 18. junija, ko bo v samostanu kip Fatimske Matere Božje. Cena romanja (prevoz in kobilu) znaša 32,00 evrov. Za podrobnejše informacije poklicite tel. št. 040 - 220693 ali 347 - 9322123.

PARTIZANSKI KLUB BOLJUNEC prireja v nedeljo, 22. junija, izlet v Benečijo - Čedad in okolica. Odhod iz Boljuncu, ob 8. uri. Podrobnejše informacije dobite v klubu ali na tel. št. 040-228050.

Občina zgonik

44. Razstava vin

NEDELJA, 25. maja 2008

Ob 18.30 Pred županstvom v Zgoniku v sklopu niza ADRIATIC FESTIVAL koncert skupine KAKANIC BLUES

SREDA, 28. maja 2008

Ob 20.30 V OBČINSKI KNJIŽNICI V SALEŽU Predstavitev knjige Jasne Jurečić »PREROKUJ MI ŠE ENKRAT«

ČETRTEK, 29. maja 2008

Ob 21.00 BIVŠI KAMNOLOM V REPNIČU - Slovensko stalno gledališče S. Slataper - MOJ KRAS - IL MIO CARSO (r. M. Sosič)

PETEK, 30. maja 2008

Ob 18.00 V VINOTEKI in na županstvu Uradno odprtje PRIREDITVE IN RAZSTAV Odprije kiosk Od 19.30 do 23.00 Ljudsko ocenjevanje vin Ob 20.00 Ples z ansamblom 3 PRASIČKI

SOBOTA, 31. maja 2008

Ob

SLOVENSKI KLUB vabi v torek, 27. maja 2008, na predstavitev najnovješe knjige o Vladimirju Putinu

IL PICCOLO ZAR Vabljen!

O sodobni Rusiji in njenem premieru bo spregovoril avtor knjige *Mitja Volčič*. Srečanje po potekalo v **Gregorčičevi dvorani**, ul. S. Francesco 20, s pričetkom ob 20.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO
www.teatessg.it

STUDIO ART

VABI NA

Produkcijo Gledališke Šole

V TOREK, 27. MAJA 2008
V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ

20.00 - STUDIO ART GORICA
Richard Harris - STEEPING OUT
Režija: Sergej Verč

21.15 - STUDIO ART TRST 2
Eugene Ionesco - ZAVRATNE IGRE
Režija: Boris Kobal

Prireditve

SKD LIPA V SODELOVANJU Z ZSKD IN RAJONSKIM SVETOM ZA VZHODNI KRAS prireja »Pesem na M'zarju 2008«. V sredo, 28. maja, ob 21. uri, na vrtu Gospodarske zadruge, dramska skupina SKD Slavec iz Ricmanj prireja veseloigro v narečju »Partnerji« (predrača v režiji Ingrid Werk); v petek, 30. maja, ob 20.30, v Bazovskem domu, predstavitev pesniških zbirk Tatjane Križmančič »Ko beseda postane poezija«; program oblikujejo: MoVS Lipa, MoPZ Skala, Hruški fanti, PD Slavček. Vabljeni ljubitelji petja!

OBČINA DOLINA - ODBORNIŠTVO ZA KULTURO IN MESTNA OBČINA KOPER vabita danes, 25. maja, na tradicionalno »Srečanje na Socerbu«. Zbirališče ob 14. uri pri izviru na Zgurenci in pohod po stari romarski poti do Socerba; vodita člana SPDT Slavko Slavec in Marinka Pertot. Ob 17. uri slovesna sv. maša v Sočevski jami, po maši pozdrav predstnikov občin Koper in Dolina, kulturni program in družabnost.

OBČINA ZGONIK v sodelovanju z združenjem »Musica senza frontiere« vabi v sklopu festivala Adriatic festival danes, 25. maja, ob 18.30 pred Županstvom v Zgoniku na koncert skupine Kakanic Blues. V primeru slabega vremena bo koncert v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Skupino sestavljajo Mike Sponza (Italija)-kitara/glas, Michele Bonivent (Italija)-orgle Hammond/klavir, Moreno Buttinar (Italija)-bobni, in gostje Boško Petrović (Hrvaška)-vibrafon, Dieter Themel (Av-

strija) glas, Primož Grašič (Slovenija)-kitara, Sandor Toth (Madžarska)-saksofon.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽEN-CEV vabi v ponedeljek, 26. maja, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, v Trstu, na predstavitev knjižnega prvenca Jasne Jurečič »Prerok mi še enkrat«. Sodelujejo: Marija Cenda, ki je napisala spremno besedo, Boris Pangerc in avtorica. Umetniško branje odlomkov iz knjige: Miranda Caharija. Večer bodo obogatile gojenke Glasbene matice flavtisti Petra Marega in Sara Bembij ter pianistka Alenka Cergol (mentorica Erika Slama). Začetek ob 20.30.

SKD BARKOVLJE (Ul. Bonafata 6) prireja v ponedeljek, 26. maja, ob 15. uri lutkovno predstavo za otroke »Pika Polonka« izvedbi drugega razreda učiteljsa Slomšek-pedagoška smer.

SLOVENSKI KLUB vabi v torek, 27. maja, na predstavitev najnovješe knjige o Vladimirju Putinu »Il piccolo zar«. O vsebinah dela bo spregovoril avtor Mitja Volčič. Srečanje po potekalo v Gregorčičevi dvorani, ul. S. Francesco 20, s pričetkom ob 20.30. Vabljeni!

OBČINA ZGONIK v sodelovanju s KD Rdeča zvezda vabi v sredo, 28. maja, ob 20.30 v občinsko knjižnico v Saležu na predstavitev knjige Jasne Jurečič »Prerok mi še enkrat« (založba Mladika). Ob prisotnosti avtorice bo delo predstavila prof. Marija Cenda, odlomke bo brala igralka, Boršnikova nagrajenka, Miranda Caharija. Nastopil bo MePZ Rdeča zvezda Devin, pod vodstvom Rada Miliča.

SKD FRANCE PREŠEREN iz Boljuncu prireja s pokroviteljstvom Pokrajine Trst predstavo svetovno znanega mojstra pantomime Andresa Valdesa v sredo, 28. maja, ob 20.45 v občinskem gledališču Prešeren v Boljuncu. Toplo vabljeni.

OBČINA DOLINA ODBORNIŠTVO ZA KULTURO v sodelovanju z združenjem

»Musica senza frontiere« vabi v četrtek, 29. maja, ob 20.30 v gledališče F.Prešeren v Boljuncu na koncert ansambla »GORNI KRAMER QUARTET & Martina Feri« v sklopu pobude »Adriatic Festival 2008«.

SKD FRANCE PREŠEREN prireja v četrtek, 29. maja, ob 20.30 v občinski televodnici v Dolini zaključni nastop gojencev plesne šole našega društva. Glavni gostje bodo atleti plesne šole Club Diamante iz Zagrlja. Toplo vabljeni starši, prijatelji in ljubitelji plesa!

SKD BARKOVLJE (Ul. Bonifata 6) vabi v petek, 30. maja, ob 15.30 na zaključno glasbeno delavnico OŠ Fran Saleški Finžgar, ki jo vodi Aleksandra Pertot in na razstavo izdelkov iz klubučevine ustvarjalne delavnice, ki jo je vodila Tamara Danieli.

V NARODNI IN ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI Ul. S. Francesco 20, bo v petek, 30. maja, ob 18. uri, odprtje fotografike razstave Robija Jakomina: »Tihozitje«. Predstavitev pogovor bo vodila Jana Pečar. Glasbeni utrinek Veronika Carli in Janja Savi (duo kitar).

ZADRUGA NAŠ KRAS vabi v petek, 30. maja, ob 20.30 v Kraško hišo v Repen na odprtje razstave fotografij Egona Krausa »vsak dan je prinesel nekaj novega«. O razstavljenih delih bo spregovoril Franc Fabec. Glasbeni uvod MoPZ KD Kraški dom.

SDD JAKA ŠTOKA- Višješolska skupina vabi na premiero igre Federica Garcie Lorca DOM BERNARDE ALBE (režija Alike Bevk), ki bo v ponedeljek, 2. junija, ob 20. uri v Kulturnem domu A. Sirkha v Križu.

Poslovni oglasi

IŠČEMO DINAMIČNO OSEBO za delo v uradu v industrijski coni pri Orehu. Zahtevamo dobro znanje uporabe računalnika in obvladanje slovenskega jezika. Ne part-time. Prošnje na faks 040/9234007

MIZARSKA DELAVNICA zaposli osebo. Tel. 335285063

AGRITURIZEM COLJA - SAMATORCA - odprto petek, sobota, nedelja - 040/229326

OSMICO IMA SKUPEK odprto v Koludrovci do vključno 8. junija.

ROBERTO ŠAVRON je odprl OSMICO v Zgoniku pri Stankotu Miliču

Mali oglasi

AVTOMOBILSKE GUME pirelli P6, 195/60R15, zelo malo rabljene ugodno prodam. Tel.: 349-3954200.

BALIRKA za okrogle bale, variabilna, mreža, od 1,20 m do 1,60 m, tip Spyry new Holland 841. Tel.: 040-228932 ali 00386(0)40 302044.

IŠČEM VARUŠKO petkrat tedensko, tel. 340-4741402.

LJUBITELJU ŽIVALI podarim prelepne mucke: dve črni (samček in samička) ter tigrastosivobelega samčka z daljšo dlako. Tel. na št. 333-3616411 od 12. do 15. ure.

NA PROSEKU dajemo v najem opremljeno stanovanje (80 kv. metrov): 3 sobe, kuhinja, kopalnica, balkon in parkirišče. Tel.: 333-1129574.

ODDAM majhne mucke, črne in sive barve. Tel.: 040-200996.

PRIKOLICA dvoosna, kason 4,5m x 2,40m, kiper, stranice s poviškom, zračne zavore, potrebna popravila. Tel.: 040-228932 ali 00386(0)40 302044.

PRODAJAMO HIŠO V DOLINI z dvo-riščem; v hiši je možno napraviti dve stanovanji. Tel. 040-228390.

PRODAM PINGUINO DELONGHI z vsemi pripomočki, cena 200 evrov. Zainteresirani naj telefonirajo na št. 040-413429 ali 328-7145151 ob urah obedov.

PRODAM fiat bravo, gt, 1800, letnik 1996, komaj opravljena revizija in zamenjava gum. Tel.: 333-4577347 po 20. uri.

PRODAM ponija, samček, star eno leto in pol. Tel.: 347-7838110.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

Leopolda Franca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsa izražena sožalja. Posebna zahvala nosilcem krste, darovalcem cvetja in prostovoljnem prispevku ter patru Janku za opravljena obreda.

Tvoji Judita, Robi in Tanja z družinama

Nabrežina, 25. maja 2008
Pogrebno podjetje Alabarda Općine

ZAHVALA

Starši in brat

Mateja Lachija

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Posebna zahvala gre Prijateljem, ki so ga ponesli na njegovi zadnji poti, MoPZ Vesna, kulturnim in športnim društvom, dekleton v narodnih nošah in govornikoma Igorju Guštinčiu in Nikolaju Kinkeliju za poslovilne besede.

Križ, 25. maja 2008

26.5.2005 26.5.2008

Mariza Antoni

Nanjo se žalostno spominjajo mož Sergio, Roberto z družino, Marco in nona Marija

1993 2008

Boris Tavčar

Naš zlati Boris.

Vedno si nam blizu.

Smehljaš se nam,
ko zasveti dan,
tolaziš,
ko se razgrne noč.

Tvoji najdražji

Sv. maša za Borisa, danes ob 10 h v cerkvi pri Sv. Ivanu.

Trst, 25. maja 2008

25.5.2007 25.5.2008

Rainieri Lokatos

Z ljubeznijo se te spominjam.

Vsi tvoji

Trst, Lokev, Koper,
Općine, 25. maja 2008

Ob britki izgubi vgledne žene, mame in stare mame, Vlaste Batagelj in Leščica izražamo družini občuteno sožalje

Jasna z družino

+ Zapustila nas je

Velleda Lupidi vd. Jez

Žalostno vest sporocajo

sinova Paolo s Sabino in Antonio z Eleno, vnučkinje in svakinja Pierina

Pogreb bo v ponedeljek, 26. maja ob 13. uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga v cerkev v Ricmanje.

Domjo, 25. maja 2008

Čau nona

Ilaria, Lorenza, Alice in Elisa

Sočustvujemo z družino

Angel s sestrami Marto, Edo in Vilmo

Žalovanju se pridružujeta

Silvano in Marinella s Paolo

+ Mirno nas je zapustila naša dra- ga

Francesca Salvi vd. Skerlavaj (Fani)

Žalostno vest sporocajo

sinova Bogomir in Leopold z družinama ter ostali sorodniki

Od naše drage se bomo poslovili v ponedeljek, 26. maja ob 13.30 v Cerkev sv. Jerneja na Općinah. Darujte v dobrodelne namene.

Općine, 25. maja 2008
Kraško pogrebno podjetje Lipa

+ Odšla je k Gospodu naša draga

Sofia Ravbar vd. Sossi (Zofka)

Žalostno vest sporocajo

sinova Igor in Jani ter hčerka Ani z družinami

Pogreb bo v torek, 27. maja ob 13. uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga v opensko cerkev sv. Jerneja.

Općine

PD Slovenec
30. in 31. maja ter
1. in 2. junija

38.
praznik vina
v parku Hribenca
v Zabrežcu

OBČINA DOLINA
ODBORNIŠTVO ZA KULTURO
v sklopu pobude
»Adriatic Festival 2008«
vabi
na koncert ansambla

GORNI KRAMER QUARTET &
Martina Feri

četrtek, 29. maja 2008 ob 20.30
občinsko gledališče F.Prešeren v Boljuncu

Čestitke

Včeraj sta se poročila PETER in DEBORA. Veličko sreče in razumevanja na skupni življenjski poti jima želitejo vsi pri Klapi dobre pustolovščine.

Inter je prvak postal in FRANKY je to pošteno praznoval. Milan se je peti uvrstil in MAURO je cel teden žalošten bil. Včeraj pa sta naša navijača skupaj fešto priredila, ker sta rojstni dan slavila. Vse najboljše vama želite Bruno in Marta.

DRAGI WALTER! Praznovanja se danes veselimo, ker tvojo petdesetletnico slavimo. Zdravja in zadovoljstva ti želimo mama, tata in Darjo z družino.

SANDY ima s številkami opravka vsaki dan, a danes mu ne bo treba štet, saj proslavlja okroglih 50 let. Veliko streče, zdravja in veselja mu želita Viša in Marta z družinami.

Muhastemu vremenu navkljub se na Kontovelu cela klapa raduje, saj naša draga MARIJA SONCE svoj 96. rojstni dan praznuje. Vse naj, najji želijo njeni najdražji.

Obvestila

PILATES-SKD IGO GRUDEN vabi na brezplačno vadbo, ki bo potekala vsak petek od 19. do 20. ure ali od 20. do 21. ure, v društvenih prostorih. Pojasnila na tel. št.: 040-200620 ali 349-6483822 (Mileva).

Loterija

Bari	6	14	31	56	19
Cagliari	69	16	26	58	42
Firence	43	88	85	24	76
Genova	20	86	66	64	21
Milan	90	9	80	53	27
Neapelj	16	6	2	19	79
Palermo	32	2	48	78	1
Rim	28	31	34	51	7
Turin	9	24	87	48	19
Benetke	73	62	56	16	11
Nazionale	27	52	86	76	69

Super Enalotto

6	16	28	32	43	90	jolly73
Nagradsni sklad						3.556.424,38 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						12.969.671,00 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						€
10 dobitnikov s 5 točkami						71.128,49 €
1.830 dobitnikov s 4 točkami						388,68 €
66.664 dobitnikov s 3 točkami						10,66 €

Superstar

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
6 dobitnikov s 4 točkami	38.868,00 €
250 dobitnikov s 3 točkami	1.066,00 €
3.241 dobitnikov z 2 točkami	100,00 €
20.520 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
34.306 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

ZTT in SKGZ
vabita na predstavitev knjige
o slovenskem partizanskem gibanju
**Resistance, Suffering,
Hope**
**v Narodnem domu v Trstu
v sredo 28.maja ob 17.30**
Prisotna bosta urednika zbornika
Božo Repe in Jože Pirjevec
in predsednik Zveze združenj
borcev za vrednote NOB
Slovenije Janez Stanovnik

Evropa. Sodelovali bodo Milan Kučan, prvi predsednik RS, Miloš Budin, senator in Jože Pirjevec, zgodovinar. **SRENJA BOLJUNEC** vabi člane, naj se udeležijo rednega občnega zборa v četrtek, 29. maja, ob 20.30 v Kulturnem centru F. Prešeren v Boljuncu. **ZUPNIJA SV. JERNEJA IN CPZ SV. JERNEJ** vabita na tradicionalni šmarnični »Koncert Marijinih pesmi«, ki bo v župnijski cerkvi na Općinah v petek, 30. maja, ob 20. uri. Koncert oblikujejo OPZ Vesela pomlad, MIDPS Vesela pomlad in ŽPS Vesela pomlad, ki jih vodi Mira Fabjan, ter MoPS Sv. Jernej in MePZ Sv. Jernej, ki ju vodi Janko Ban. Priložnostno misel bo podala Nataša Sosič-Fabjan. Toplo vabljeni!

AŠD SOKOL v sodelovanju z ZŠSDI vabi vse člane, staršče, prijatelje in simpatizerje na »Zaključno športno akademijo« z družabnostjo dne 30. maja, ob 18. uri v nabrežinski televadnici. Nastopali bodo vsi najmlajši društveni športniki. Toplo vabljeni.

OBČINA DOLINA obvešča, da bodo vpisovanja v občinski letališčni center od 26. do 30. maja 2008 ob 8.30 do 10.30 v Uradu za Šolstvo občine Dolina. Za informacije tel.št.040/8329280-281.

PD SLOVENEC vabi na »38. praznik vina«, ki bo v parku »Hribenca« v Zabrežcu od 30. maja do 21. junija. V petek, 30. maja ples z ansamblom Ge dre, v soboto, 31. maja ples z ansamblom Hram, v nedeljo, 1. junija, ob 18. uri koncert pihalnega orkestra Ricmanje, sledi ples z ansamblom Tri prašički, v ponедeljek, 2. junija ples z ansamblom Ni panike. Vse štiri dni bo razstava vin domačih vinogradnikov in delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru.

SLOVENSKI KLUB IN DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabita v petek, 30. maja, ob 18. uri v Narodnem domu, ul. Filzi 14., na predstavitev zbirke neobjavljenih pisem Srečku Kosovelu »Dragi Srečko«. O delu bo ob prisotnosti urednice in avtorice spremnega eseja prof. Tatjana Rojc spregovoril prof. Janez Vrečko. Prisotni bo tudi predstavnik založbe Goriška Mohorjeva družba Marko Tavčar. Vabljeni!

TRŽASKO ZDRUŽENJE ZA BIODINAMIČNO POLJEDELSTVO prireja v petek, 30. maja, ob 20. uri v razstavnih dvoranah ZKB na Općinah (ul. del Ricerterio 2) konferenco na temo »Biološko-dinamično poljedelstvo«. Predava dr. Michele Codogno, univerzitetni raziskovalec, botanik in rastlinski ekolog. Vstop prost.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira »Poletni intenzivni plesni teden« za otroke od letnika 1998 do letnika 2004, v televadnicah na Općinah v dveh terminih: od 25. do 29. avgusta ter od 1. do 5. septembra. Vpisovanje je odprtje do 31. maja, na tel. št.: 040-226332 ali na info@cheerdancemillennium.com.

KROŽEK AUSER za Kraško območje vabi svoje člane na družabno popoldne v soboto, 31. maja, s pričetkom ob 17. uri. Srečanje se bo odvijalo v prostorju »Dopolavoro ferrovaro« v Nabrežini. Za ples bo poskrbel »Duo Melody«.

ZŠSDI razpisuje likovni natečaj namenjen učencem osnovnih, ter literarni natečaj namenjen dijakom nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na temo športa z naslovom Dobroci iz športnega sveta 2008. Najboljši prispevki bodo objavljeni v letnem Zborniku slovenskega športa v Italiji, avtorji del in njihovi mentorji pa bodo ob predstavitvi

Narodna in študijska knjižnica

vabi svoje člane, da se udeležijo

REDNEGA OBČNEGA ZBORA,

ki bo v torek, 3. junija 2008,

ob 17.30 v prvem sklicanju ter ob 18.00 uri v drugem sklicanju
v Trubarjevi čitalnici knjižnice v Trstu, Ulica sv. Frančiška 20.

- DNEVNI RED
- 1.Poročilo predsednika NŠK
 - 2.Poročilo ravnatelja
 - 3.Blagajniško poročilo
 - 4.Poročilo predsednice nadzornega odbora NŠK
 - 5.Razprava in odobritev poročil
 - 6.Razno

Predsednik NŠK:
prof. Viljem Černo

**podpri svoje gledališče
s prispevkom
petih tisočink
davka IRPEF**

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
davčna številka
80015350327

Zbornika tudi nagrajeni. Rok za predstavitev prispevkov zapade 31. maja. Podrobnejše informacije na www.zssdi.it. **PEVSKI ZBOR I. GRUDEN** praznuje leto 40-letnico delovanja. Obletničko bomo proslavili s koncertom 14. junija v Nabrežini in vabimo bivše pevke in pevce, da skupaj zapojemo dve pesmi. Vaje za to priliko bodo 6., 9. in 13. junija ob 20.30 v društvenih prostorih. Toplo vabljeni!

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da bo letošnje poletno središče »Kratkohlačnik 2008« na Proseku od 7. julija do 1. avgusta, od 8. do 17. ure. Informacije in vpis do 6. junija v jutranjih urah na Skalu Mitja Čuk, Proseka ul. 131, tel. 040-212289.

AŠD SOKOL pod pokroviteljstvom ZŠSDI-ja, organizira brezplačni odbojkarski kamp »Želiš spoznati odbojko« za dečke rojeni v letih 1997 - 1998 - 1999 - 2000. Kamp se bo vršil od ponedeljka 9. junija do sobote 14. junija od 9. do 12.30 ure v nabrežinski občinski televadnici. Info: Cirila 335/5313253 in Lajris 348/8850427. Toplo vabljeni vse osnovnošolke in osnovnošolci.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih štiri 10-dnevne jadralske tečaje na jadrnicah tipa optimist. Tečaji so namenjeni otrokom, ki so rojeni od leta 1995 do 2001 in znajo plavati. Tečajniki imajo poskrbljeno jadrnico, rešilni jopič, kosilo, zavarovanje in vpis v F.I.V. Tečaji se odvijajo od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure. Prvi tečaj od 9. junija do 20. junija; drugi tečaj od 23. junija do 4. julija; tretji tečaj od 7. do 18. julija in četrti tečaj od 21. julija do 1. avgusta 2008. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure in ob sobotah, od 16. do 18. ure, na našem sedežu v Sesljanskem zalivu, oziroma na tel/fax: 040-299858 ali e-mail: info@yccupa.org ter na spletni strani: www.yccupa.org.

ORATORIJ 2008 V MARIJANIŠU NA OPĆINAH: Marijanišč pod vodstvom g. Bedenčiča skupaj z mladimi animatorji tudi letos organizira počitniške dneve za mladino. Prvi teden: od ponedeljka 23. do vključno petka 27. junija, je namenjen otrokom iz osnovne šole. Program obsegajo poleg dveh dni v Marijanišču, en dan kopanja na morju ter enodnevni izlet v hribe z dvourno hojo. Drugi teden bo za dijake nižje srednje šole in to od ponedeljka 30. junija do petka zvezčer 4. julija. Za to skupino je predviden kot že nekaj let dvodnevni izlet v slovenske planine. Število je omejeno, da vsako skupino največ 25 udeležencev. Vpisovanje do 10. junija na tel. tajnico 040-211113 ali 335-8186940.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA v priredbi Študijskega centra Melanie Klein in Slovenske prosvete slavi letos desetletnico. Potekal bo od 30. junija do 29. avgusta v otroškem vrtcu U. Vrabec v Bazovici. Vpisovanja so odprta do 14. junija. Na razpolago so se zadnja mestna. Podrobne informacije na www.melanieklein.org ali tel. 328-4559414.

SKD FRANCE PREŠEREN iz Boljuncu prireja v sklopu vaške šagre na Jami razstavo domačih slikarjev. Zainteresirani naj se čimprej javijo na tel. št.: 335-6045771 (Martina).

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih tečaje windsurfa za odrasle in otroke, ki so že dopolnili 11. leto starosti. Tečaji bodo celotedenški in ob vikendih. Vršili se bodo v sledečih izmenah: 1. edenski od 23. do 27. junija od 10. do 16. ure; 2. edenski od 21. do 25. julija, od 10. do 16. ure. Datum tečajev ob vikendih: 1) 20., 21., 22., 28. in 29. junija; 2) 4., 5., 6., 12. in 13. julija; 3) 18., 19., 20., 26. in 27. julija. V petek zvezčer teorija, sobota in nedelja na morju od 10. do 16. ure. V juliju so možne individualne ure windsurfa in pogovoru organiziramo tečaje tudi v drugih terminih. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

GORICA - Mobilizacija Slovenske skupnosti proti občinskemu ukrepu

Najprej k županu, zatem pa na sodišče

Če uprava ne bo preklicala sklepa, napovedujejo javne manifestacije

Z leve Čavdek,
Tabaj, Gabrovec,
Terpin, Primosig
in Koršičeva

VILMA BRAINI

BUMBACA

Delegacija Slovenske skupnosti (SSk) se bo v naslednjih dneh sestala z goriškim županom Ettorejem Romolijem, da bi se z njim pogovorila o sklepu občinskega odbora št. 86 iz 29. aprila, na podlagi katerega v mestnem središču ne bodo več razobešali javnih sporočil in uradnih objav v slovenskem jeziku. Deželni tajnik SSK Damjan Terpin je včeraj napovedal, da naj bi do srečanja prišlo v torek ali sredo; na njem bodo župan posredovali pravne dokaze o nezakonitosti sporne odločitve. Srečanja se bo udeležil tudi Ivo Cotič, predsednik občinske konzulte za vprašanja Slovencev, ki ni bila upoštevana pri pripravi sklepa.

»Če občina ne bo preklicala svoje odločitve, bomo vložili pritožbo na deželno upravno sodišče. S predsednikom SSO Dragom Štokom nameravava nadaljevati boj tudi na evropskem sodišču za človekove pravice, skupaj z drugimi organizacijami pa smo pripravljeni na javne manifestacije,« je povedal Terpin, ob njem pa so nasprotovanje sklepu izrazili še deželni svetnik Igor Gabrovec, občinski svetniki Marinka Koršič, Božidar Tabaj in Silvan Primosig ter v.d. pokrajinskega tajnika SSK Julijan Čavdek. Na srečanju je izstopalna slovenska konzulka v Trstu Tanja Miljač.

»Sklep je pravno in politično neutemeljen,« je poudaril Terpin in pojasnil, da Romoli opravičuje svoje odločitve s pravnimi mnenji, ki jih nima. »Svetovali so mu isti pravniki, ki so med Valentijevim županovanjem razlagali, da je bil zakon 482/1999 neprimeren za mestno središče,« je povedal Terpin. Po njegovih besedah so s spornim sklepom omejevalno tolmačili 8. člen zaščitnega zakona 38/2001, ki omogoča uporabo slovenskega jezika v odnosu do javne uprave v mestnih četrtih Štandrež, Pevnava-Štaver-Oslavje, Podgora in Svetogorska četrta-Placuta ter v uradu v mestnem središču. V sklepu občinske uprave je tudi omenjena odločitev partitnega odbora z dne 25. septembra 2007, ki glede na 10. člen zakona 38/2001 predvideva vidno dvojezičnost samo v treh rajonih, kar bi dodatno potrevalo omejitev rabe slovenskega jezika pri javnih sporočilih in uradnih objavah. To je po Terpinovih besedah pravno zgrešeno, ker se 10. člen zakona 38/2001 nanaša na javne napise in toponomastiko ter ne omenja javnih sporočil in uradnih objav. Terpin je bil kritičen tudi do predsednika pa-

GORICA - Gabrovec o spornem sklepu Dežela naj poseže v korist manjšine

»Sklep goriške občinske uprave ima hud protislovenski pečat; pravno mnenje za njegovo pripravo so očitno stavili v odvetniški pisarni v Saloju.« Tako je včeraj povedal deželni svetnik SSK Igor Gabrovec in potrdil, da je treba na odločitev goriške občine odločno reagirati. Po njegovih besedah so bile ostre reakcije SSI in drugih slovenskih organizacij povsem upravičene, iz političnega vidika pa je bil zelo pomemben tudi odziv slovenske vlade, ki je povabila na pogovor italijanskega veleposlanika v Ljubljani. Po besedah Gabrovca mora biti reakcija na sporni sklep odločna, saj bodo le tako na goriški občini razumeli, da so s svojo odločitijo kršili pravice slovenske narodne skupnosti.

»V zvezi s sklepom sem pripravil svetniško vprašanje, ki sem ga predstavil predsedniku deželne vlade Renzu Tondu. Njegove premise so iste od svetniškega vprašanja, ki so ga predstavili trije goriški občinski svetniki SSK, zaključki pa so drugačni,« je povedal Gabro-

vec in pojasnil, da sklep goriške občine presega ožji krajevni okvir. Po njegovih besedah bi odločitev goriškega odbora lahko negativno vplivala na čezmejno sodelovanje kot tudi na odnose med slovensko in italijansko narodno skupnostjo, ki so se v zadnjih letih - in to še predvsem v Gorici - zelo izboljšali.

Po besedah Gabrovca dežela mora biti garant dobrih odnosov med Slovenci in Italijani ter med deželom FJK in Slovenijo. »Na podlagi 3. člena deželnega zakona za Slovence, ki je bil izglasovan lani, dežela ima nalogu, da stimulira, jamči in utrujuje vse ukrepe v prid slovenske narodne skupnosti v Italiji ter italijanske narodne skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Dežela zato ni pasiven gledalec, pač pa je akter ustvarjanja dobrososedskih odnosov,« je povedal Gabrovec in zaključil: »Goriška občinska uprava je podcenjevala svoj sklep; očitno so ga sprejeli z levo roko in s pomanjkljivimi nasveti pravnega značaja. Zato pričakujem, da ga bo občinska uprava čim prej preklicala.« (dr)

ritetnega odbora, ki je septembra lani pristal na Romoljevo zahtevo, da se iz seznama za vidno dvojezičnost črta Svetogorsko četrtno-Placuto. Sklep občinskega odbora nazadnje ne upošteva 28. člena zakona 38/2001, po katerem zakonska določila ne morejo zmanjšati obstoječe ravni zaščite.

»Občina hoče getizirati Slovence v predmestje in dokazuje, da nočje slovenske prisotnosti v občinski palači. Zaradi tega namerava seliti slovenski urad v ulico Garibaldi,« je povedal Terpin in izrazil zadovoljstvo, da je slovenska vlada odločno reagirala na sporni sklep in da je novogoriški župan Mirko Brulc svoje nazadovljstvo izrazil v pismu, ki ga je odpadal goriškemu prvemu občanu. (dr)

SOVODNJE - Sekcija Demokratske stranke

Vloga Slovencev

Razmišljajo o korakih, ki jih bodo opravili v luči občinskih volitev prihodnjega leta

V prejšnjih dneh se je v Sovodnjah sestalo vodstvo sekcijske Demokratske stranke, v ospredju srečanja pa so bila številna odprtva vprašanja, s katerimi se po eni strani spopadajo v širšem okviru kot posledica aprilske volitev, po drugi strani pa kot slovenska komponenta znotraj stranke.

Prisotni so najprej ocenili vsebinsko sestankov pokrajinske in deželne skupštine Slovencev v DS. Prevladalo je prepričanje, da bo treba v naslednjih mesecih veliko delati v vsebinskem pogledu, saj so predcasne volitve dejansko prekinile proces oblikovanja smernic, ki naj bi vodile delo stranke na različnih nivojih. Od izbir in odločitev, ki bodo zaznamovale nekatere še posebej občutljive teme, kot so družina, okolje, varnost, socijalna, gospodarska rast, bo odvisna priljubljenost med ljudmi, ki so na zadnjih volitvah zaupali glas pravzaprav komaj pol letu staremu gibanju. Drugo poglavje, ki je bistveno za našo skupnost - so ocenili v Sovodnjah -, pa zadeva vlogo Slovencev v stranki in odnos, ki ga bodo deželno in pokrajinska vodstva v Trstu, Gorici in Vidmu imela do svojih predstavnikov slovenske narodnosti. Tudi v tem oziru bo morala stranka analizirati številne aspekte problematike ohranjanja in razvoja naše skupnosti, zavzeti jasna stališča in delati v to smer. Skratka, kljub bližajočemu se poletnemu času, ko se tudi politične aktivnosti na krajevni ravni upočasnijo, se sovodenjska sekcija DS pripravlja na več srečanj v širši zasedbi, na katerih bodo med drugim razmišljali tudi o korakih, ki jih bodo opravili v luči občinskih volitev prihodnjega leta.

ISONZO-SOČA - 77. številka

Nekaj posebnega in izraz Goriške

Čez nekaj dni bo v prodaji 77. številka časopisa Isonzo-Soča. Število je pravljicno, kot je pravljicno dejstvo, da izhaja ta časopis že 20 let. Marsikdo doživlja njegovo izhajanje kot samoumevno, kar pa ni. Časopis je nekaj posebnega in hkrati izraz Goriške. Razširjeno uredništvo se je sestalo v petek. Prisotni so se samokritično vprašali, kolikšno odnevnost ima njihovo pisanje v mestu, ki je dojak vodotesno za pronicanje pristopa in načenjanja vprašanj, ki opredeljujejo to s posnetki bogato publikacijo.

Ta številka je že po naslovni izredna: Franco Dugo je ponazoril povorko mladih Goričanov leta 1968; sledi kar 12 strani posnetkov o tedanjem študentskem gibanju. Uvodnik je posvečen premišljaju o zadnjih volitvah, o ostalih prispevkih bomo še kaj napisali v kratkem. Izvirno slovenske zapise pa so predstavili Igor Komel, Vili Prinčič, Liliana Visintin in Aldo Rupel. Tanja Curto sodeluje s krajinskimi fotografijami. (ar)

“I Trigeminus” iz Manzana
Mara in Bruno BERGAMASCO

BEATO FRA LE GONNE

Avtor in režiser: Mauro Fontanini

Kulturni dom Gorica (Ul. I. Brass 20)
Jutri, 26. maja, ob 20.30

Info: Kulturni dom v Gorici (tel. 0481 33288)

NOVA GORICA - Arčon in Konič o Slovenskem narodnem gledališču

Z odvzemom nacionalnega statusa se nočeta sprijazniti

»Ministrov odgovor nezadosten« - »Smo ohranjevalci slovenskega jezika na zahodni meji«

V predlogu zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin se je nepričakovano - v prvih osmih tistih tega še ni bilo - pojavila odločba o prenosu ustanoviteljskih pravic države v Slovenskem narodnem gledališču (SNG) Nova Gorica na pokrajino. Na to je že marca takoj opozoril državni svetnik, sicer domačin, Matej Arčon in na ministra za kulturo Vaska Simonitija naslovil svetniško vprašanje, po katerih kriterijih in iz katerih razlogov se je odločil, da novogoriškemu SNG odvzame nacionalni status in ga potisne na regionalno raven. Njegovo vprašanje je podprt tudi Državni svet. Minister je Arčonu sicer odgovoril, a svetnik še ni zadovoljen, zato ministru te dni poziva k dopolnitvi odgovora.

Minister zagotavlja, da »- s prenosom ustanoviteljskih pravic na pokrajino SNG Nova Gorica ne bo izgubilo statusa gledališča nacionalnega pomena«. Poleg tega gledališču priznava pomembno vlogo »akerja na področju kulture, ki je tesno vpet v kulturno izmenjavo med Slovenijo in Italijo in ki skupaj s koprskim in slovenskim tržaškim gledališčem igra pomembno vlogo v povezovanju nacionalnega slovenskega prostora na obeh straneh meje, SNG Nova Gorica ostaja gledališče nacionalnega pomena, česar mu zakonodaja ne more niti pridobiti niti ukiniti«. Šlo naj bi torej zgolj za pravno statusno spremembo, ki naj ne bi vplivala na dosedanje obseg javnega financiranja SNG Nova Gorica. Arčon z ministrom odgovorom ni zadovoljen: »V njem je pravzaprav potrdil vse moje trditve o pomenu gledališča v temu prostoru, ni pa navezel razlogov, na podlagi katerih kriterijev je potrebna ta sprememba!« Obenem pa Arčon izpostavlja še naslednje: izmed treh gledališč, ki imajo status Slovenskega narodnega gledališča, poleg novogoriškega sta takš-

MOJMIR KONIČ

FOTO K.M.

MATEJ ARČON

FOTO K.M.

na še mariborsko in ljubljansko, je samo pri novogoriškem ministrstvu predlagalo omenjeno spremembo. Arčon še dodaja, da je bilo za občino pred štirimi leti veliko priznanje gledališču kot instituciji, ko je iz Primorskega narodnega gledališča dobilo pomen narodnega gledališča, zato sedaj še težje razume, zakaj takšen korak nazaj.

O tem, kakšne bi bile posledice prehoda na pokrajinski nivo, smo spregovorili z direktorjem novogoriškega SNG Mojmirjem Koničem. »Če govorimo o hipotezah, je to gotovo lahko poslabšanje stanja, statusa finančiranja in posledično dela v gledališču. Po drugi strani pa je to neki posmeh tej instituciji in temu teritoriju!« Po njegovih izkušnjah bi se gledališče moralno na regionalni ravni za denar boriti z drugimi institucijami in panogami, kar ne obeta nič dobrega. Na vprašanje, ali bi bil status pokrajinskega nivoja torej za novogoriško gledališče degradacija, Konič odgovarja: »Da, vsekakor. Težko tudi verjamem, da se ne bi nič spremenilo, kot zagotavlja minister. Svoj sloves smo dobili v 50 letih delovanja, z nagradami, odigranimi številnimi predstavami, gostovanji. Poleg tega je pomembno tudi, kje je to gledališče, kako je nastalo z novim mestom, novo razdelitvijo. Danes smo ponovno pred novimi izivimi: meja je padla, odprt teritorij. Ohranjevalci smo slovenskega jezika na zahodni meji. Zato je zelo pomembno, da ostajamo s takšnim statusom kot dole: ustanova državnega pomena!« Poudarja Konič, ki tako kot Arčon upa, da do nameravanega prenosa na pokrajinski nivo ne bo prišlo.

Katja Munih

GORICA - Na pobudo Dijaškega doma Športna šola v odkrivanju okolja

Navdušujoča
je pustolovščina
v adrenalinskem
parku

FOTO D.D.

Dijaški dom v Gorici že vrsto let ponuja tudi v poletnih mesecih bogato dejavnost. Poleg poletnega središča in kolonije bo tudi letos stekla športna šola, pet po vrsti, ki je namenjena učencem od 11. do 14. leta starosti.

Športna šola bo potekala štiri tedne (izmene so tedenske), in sicer od 16. do 27. junija ter od 7. do 18. julija. Udeleženci - petnajst na teden - se bodo zabavali in preizkušali vsak dan v različni športni panogi in na različnih prizoriščih. Od športne zvrsti bo namreč odvisno, če se bodo odpravili na golf igrišče ali v novogoriški bazen, v telovadnico Kulturnega doma in na Kucelj, v adrenalinski park na Trbižu ali z raftom po soških brzicah. Značilnost poletne športne šole je ravno v raznoliki športno-rekreacijski ponudbi, ki udeležencem zagotavlja kvalitetno športno vadbo, hkrati pa tudi zabavo in odkrivanje okolja. Mladi športniki bodo tako s kolesi spoznavali Kras, Sočo bodo doživljali s kanuji. Trnovsko planoto bodo odkrivali s pohodi, z ladje bodo občudovali slovensko obalo, v Vipavi bodo ribarili, kopali se bodo v Sesljanu itd. Športno šolo bo tudi letos vodil izkušeni vzgojitelj Robert Makuc, ki je pripravil zanimiv program dejavnosti in izletov. Prikaz (in preizkušnjo) nekaterih dejavnosti bodo vodili tudi specifični trenerji.

Dan športne šole bo trajal od 8.30 do 14.30 (z malico in kosilom), vpisovanje je možno po tednih, zbirališče bo v Dijaškem domu. Razpoložljivih mest je še malo; informacije in vpisovanje v popoldanskih urah na tel. 0481-533495.

TRŽIČ Festival pesniških dosežkov

Tržič si bo od 3. do 7. junija nadel pesniško preobleko, saj bo v mestu ladjedelnici potekala četrta izvedba festivala »Absolute Poetry«. Sodelovalo bo več deset pesnikov iz vsega sveta, med odmevnimi imeni festivala pa je tudi Slovenc Tomaz Šalamun, ki se bo 4. junija ob 20.45 udeležil srečanja v tržiškem občinskem gledališču v priredbi društva Postaje Topolove. Poleg Šalamuna bodo prvi del večera oblikovali Antonella Bukovac iz Benečije, Ugo Pierri in Alessandro Theardo, v drugem delu pa se bo devet pesnikov skupaj z Dori Ghezzi poklonilo Fabriziu De Andreu.

Pri festivalu bosta sodelovali tudi društvi Jadro in Tržič, ki v petek, 6. junija, ob 16. uri v mladinskem centru prirejata okroglo mizo o slovenski sodobni poeziji. Srečanje bo vodila Darja Bertocchi, na njem pa bodo sodelovali David Bandelj, Veronika Dintinjana, Marjan Kravos, Gašper Malej in Marcello Potocco. Slovenski društvi iz Laškega sodelujeta tudi pri organizaciji srečanja z naslovom »Od Marina do Michelstaedterja: Stoletje pesništva v goriški pokrajini«, ki bo na sporednu 29. maju ob 20.30 v mladinskem centru. Prebirali bodo pesmi Biagia Marina, Karla Michelstaedterja, Giovannija Lorenzona, Celsa Macorja, Simona Gregoričiča, Alojza Gradišnika in Silvia Dominija. Na okrogli mizi o sodobni poeziji v FJK, ki bo v občinski knjižnici v Tržiču 5. junija ob 17.30, bo sodeloval tudi pesnik iz Benečije Miha Obit, Tržačan Pavle Merku pa se bo skupaj z drugimi pesniki iz naše dežele udeležil okrogle mize, ki bo v dvorani Casa della Musica v Trstu 11. junija ob 18. uri.

DOBERDOB - Krvodajalci obdarili cicibane Mladosti

Z dresi tudi vrednote

Mladi nogometniki bodo med sovraštniki širili plemenito poslanstvo darovalcev krvi

Cicibani
doberdobške
Mladosti
v novih poletnih
dresih

FOTO J.J.

Doberdobsko združenje prostovoljnih krvodajalcev je pred dvema tednoma darovalo cicibanom Mladosti nove poletne drese. Otroci bodo kratke bele majice in hlačke uporabljali, ko se bodo odpravljali na nogometna srečanja in turnirje, tako da bodo vse lepo in enako oblečeni. Dobrodoško športno združenje se darila seveda zelo veseli, krvodajalci pa se lahko ponašajo, da se plemenite vredno darovalcev krvi širijo tudi med otroki. Do-

berdobsko združenje prostovoljnih krvodajalcev je sicer med najbolj aktivnimi in številčnimi sekcijami na deželni ravni; to dokazujejo številni projekti, katerih se doberdobsko združenje loteva. Na izročitvi darila so bili poleg malih nogometnšev prisotni odborniki obeh društev, predsednik krvodajalcev Aldo Jarc pa je v krajšem pozdravnem govoru izrazil zadoščenje za vzpostavljeno sodelovanje. (Jari)

Mercalli o vremenu in vodi

Na temo povezanih klimatskih sprememb z vodnimi viri bo jutri z začetkom ob 9.30 v sejni dvorani goriške pokrajine predaval Luca Mercalli, ki nastopa v popularni TV oddaji »Che tempo che fa«, je pa predvsem mednarodno priznan vremenoslovec, predsednik italijanskega meteorološkega združenja in direktor revije Nimb. Ob njem bo govoril tudi Daniel Pernigotti, docent na univerzi v Benetkah in raziskovalec klimatskih pojavov.

Pevmsko slovo od šole

Zaključna prireditev osnovne šole Josipa Abrama in vrtca v Pevmi bo jutri ob 19. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Predstavo z naslovom Juri Mur v Afriki bodo deloma ponovili v sredo, 28. maja, ob 9.30 ravno tako v centru Bratuž, kjer bo potekala podelitev bralnih znack za učence vseh osnovnih šol goriškega diakoničnega ravnateljstva.

Solkanski kajakaši na TV

Zgodba o solkanskih kajakaših, ki sta ju posneli Nadja Velušček in Anja Medved v »športnem« dokumentarju z naslovom Proti toku, bo prvič predvajana na televizijskem ekranu nočjo ob 21. uri na slovenskem programu RAI dežele FJK. To ni le zgodba o športu, ampak je zgodba o ljudeh, ki so naučili pluti proti toku in zmagali. Film je nastal v produkciji Kinateljeja in s podporo kajak kluba Soške elektrarne.

Zbora Hrast in Gorjansko

Mešani pevski zbor Gorjansko, ki deluje v okviru istoimenskega društva na slovenskem Krasu, prireja zborovski večer v cerkvi sv. Jurija v Komnu nočjo ob 19.30. Koncert bosta oblikovala zbor Gorjansko pod vodstvom Gorana Ruzzierja in Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča. Uvedel bo domači zbor, ki praznuje letos tretjo obletnico delovanja, v osmognem delu večera pa bo nastopil doberdobski zbor Hrast. Društvo Hrast obeležuje letos 40-letnico obstoja. Naslednja pobuda, ki bo bodo priredili v okviru jubileja, bo gostovanje akademskoga zobra Vinko Vodopivec iz Ljubljane, ki bo v Doberdobu nastopil 13. junija. (ac)

Današnji svečanosti v Brdih

V organizaciji občine Brda in območnega združenja borcev NOB bosta v Gornjem Cerovem in pri Peternelu danes potekali tradicionalni spominski slovesnosti. Slovesnost v Gornjem Cerovem se bo začela ob 15. uri; kot slavnostni govornik bo nastopal direktor Goriškega muzeja in član Sveta OZB Andrej Malnič. Ob 17. uri se bo začela še slovesnost pri Peternelu; slavnostni govor bo imela Zdenka Čerar, podpredsednica LDS in nekdanja ministrica za pravosodje.

Veselo v centru Danica

Kulturno športno društvo Danica prireja danes, ob Dnevu mladosti, tekmovanje z družbenimi igrami v centru Danica na Vrhu; zbirališče bo ob 9. uri, nakar bodo stekle igre.

Knjiga o filmih z meje

V Hiši filma na goriškem Travniku bo jutri ob 17.30 filmski kritik Alessandro Cuk predstavil svojo zadnjo knjigo, ki nosi naslov »Il cinema di frontiera - Il confine orientale«. Ob avtorju, predsedniku združenja Sergio Amidei Nereu Battello in zgodovinarju Fulviu Salimbeniju bo govoril tudi Rodolfo Ziberna, goriški predsednik združenj Lega nazionale in ANVGD.

Musicum v Kromberku

Po dolgem času se pevska skupina Musicum ponovno predstavlja občinstvu z novo zgoščenko in novim programom. V okviru koncertne sezone Snovanja, ki jo prireja Arsatelier in center za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, bo skupina nastopila na gradu Kromberk pri Novi Gorici v soboto, 31. maja, ob 18. uri. Koncert z naslovom Renesansa bo v prvem delu predstavljal renesančne motete, madrigale, kanone in frottole iz domala vse Evrope (Gallus, Byrd, Croce, Merulo, Desprez, Dowland, Morley, Purcell), drugi del pa bo ponudil presečenje. Koncert bo priložnost, da pot do publike dobi nova zgoščenka renesančne glasbe z naslovom »R«.

SOVODNJE - Na robu vasi domačin opazil risa

Neobičajno nočno oglašanje naznanja plenilske pohode zveri

Zaselkom se približujejo ris, volk in medved, priseljujejo pa se tudi eksotične živalske vrste

Znano je, da se divjad, posebno v nočnih urah, premika na velikih razdaljah in lahko zaide na območja, ki so daleč izven krajev, kjer se običajno zadržuje. Podočno velja tudi za zveri. Prisotnost risa in divjih mačk na Krasu je bila doslej že večkrat potrjena. Isto velja za volka. Medveda pa so pred kakšnim letom opazili v bližini Sabotinske ceste nad Štmavrom. Največkrat se živali premikajo v iskanju hrane oziroma plena, v določenih letnih obdobjih tudi zaradi nagona parjenja.

V zadnjih dneh, pravzaprav nočeh, so občani nekaterih zaselkov v občini Sovodnje postali pozorni na neobičajno in čudno oglašanje, podobno rjovenju, v zgodnjih jutranjih urah. Nazadnje in noč od srede na četrtek. Na obrobju Sovodenj pa naj bi občan celo opazil žival, ki bi po sicer dokaj približnem opisu ustrezala risu. Žival se je namreč zelo spremeno in predvsem hitro ognila. Na nekdaj skrbno obdelanih poljih med Mirnom in Sovodnjam ter ob bregovih Soče - danes pa so nekdanje njive v večini primerov opuščene - se je pomnožila populacija divjih zajev, fa-

zanov in drugih živali. Primerno okolje so našle srne in jazbeci, pa tudi čaplje, nekaj zelo redke, so postale vsakdanje gostje. Skratka, območje, bogato za mesojede zveri, ki tako laže kot na sicer matičnem območju pridejo do hrane.

Ob takem stanju je občasni »nočni plenilski pohod« risa ali volka ali druge zveri povsem razumljiv. Ob številnih uvoženih živalih, tudi zveri, iz drugih kontinentov, ki jih imajo doma bolj ali manj legalno kar številni občani, ni mogoče izključiti, da imamo opravka morda tudi s kakšno eksotično vrstvo.

Vesti ne objavljamo z namenom, da bi zbujali strah, saj niti ris niti volk, še manj pa divja mačka, človeku niso nevarni in se umaknejo, še preden jih sploh opazimo. Zanimivo vest objavljamo v prepričanju, da bodo pristojni organi ugotovili, kdo pravzaprav moti spanje občanov. Bolj kasnor navedene zveri občane danes ogrožajo klopi in drug mrčes - že kakšno leto tudi komarji - ki se hitro in uspešno razmnožujejo v za njih idealnem okolju opuščenih njiv in travnikov. (V.K.)

Ris je tretji največji predstavnik zveri v Evropi, za rjavim medvedom in volkom; pri nas živi evrazijski ris, ki je največja vrsta risov, ima mačje telo z značilnimi čopki na ušesih in kratki rep

ŠTEVERJAN - Včeraj na trgu pred cerkvijo tretja izvedba praznika

Likof izložba vin in dobrov

S pobudo želijo turistično promovirati briško vas, njene proizvode, znamenitosti in lepote - Danes Odprte kleti

Pozornost gostov včerajnjega števerjanskega praznika je pritegnil tudi izdelovalec košar

BUMBACA

Vrhunska briška vina, tipične jedi in krajinski običaji so se včeraj prepletali na trgu pred cerkvijo v Števerjanu, kjer je potekala tretja izvedba praznika Likof. Pri pobudi, s katero želijo turistično promovirati briško vasico in njene lepote, so sodelovali domala vsi števerjanski gospodarski in kulturni delavci; bogat program so namreč s pokroviteljstvom občine Števerjan oblikovali Vinoteka Števerjanski griči, društvi Briški grič in F.B. Sedej ter lovski družini Števerjan in Jazbine.

Praznik se je začel v gradu grofov Formentini z okroglo mizo o Brdih nekoč in danes, zatem pa se je dogajanje preselilo na trg pred cerkvijo. Tu je goste nagovoril domači župan Hadrijan Corsi, prisotna pa je bila tudi podpredsednica goriške pokrajine Roberta Demartin. Po uradnih nagovorih so pri stojnicah ponujali jedi, vina in oljno olje števerjanskih proizvajalcev. Pri pobudi je sodelovalo več vinogradnikov, za pokušnjo gastronomskih dobrov po so poskrbelo števerjanske gostilne in agriturizmi. Obiskovalcem so bili na voljo tudi razstava krajinskih obrtnikov in značilnih vaških proizvodov, v prostorih društva Sedej pa so postavili na ogled črno-bele fotografije domačina Silvana Pittolija. Skupno je bilo razstavljenih več kot petsto fotografij, posnetih od 60. let do današnjih dni.

Praznik Likof je bil vključen v manifestacijo ustanove Movimento per il Turismo del vino »Odprte kleti«, ki bo dosegla svoj vrhunec danes, ko bodo obiskovalcem odprla svoja vrata tudi vinarska podjetja Aleš Komjanc, Dragi, Formentini, Fiegl, Mužič in Simon Komjanc.

JAMLJE V četrtek petje, ples in glasba

Otroci in mladi iz Jamelj in bližnje okolice bodo v četrtek, 29. maja, ob 18. uri v jameljskem večnamenskem središču pokazali, kaj so se naučili med letom na pevskih, glasbenih in plesnih tečajih. Zaključni nastop prireja domačo športno-kulturno društvo Kremencjak, na njem pa se bodo predstavili gojeni Glasbene matici, društveni harmonikari, plesni skupini Kremencjak in otroški pevski zbor Kremencjak. Jameljski kulturni delavci so s komaj zaključeno sezono zadovoljni, saj so bili domala vsi otroci iz vasi vključeni v eno izmed društvenih dejavnosti, večnamensko središče pa je bilo zasedeno z raznimi dejavnostmi vsak dan v tednu od zgodnjih popoldanskih ur do večera; hkrati so pri društvu Kremencjak hvaležni za vloženi trud Andreju Gropaucu, ki je sledil harmonikarjem, Nedi Sancin, ki je poučevala klavir, Ivani Sullini, ki je vodila otroški pevski zbor, in Jelki Bogatec, ki je trenirala obe plesni skupini.

ŠTANDREŽ - Razstava v okviru Praznika špargljiev

Likovnica in kipar

Na ogled so postavili likovna dela Vilme Cotič in kipe Ivana Zottija - Danes kulturni program

Petkovo odprtje razstave

Z odprtjem razstave domačih ustvarjalcev se je v petek v Štandrežu začel tradicionalni Praznik špargljiev, ki se bo nadaljeval še danes in ob koncu prihodnjega tedna. V spodnjih prostorih župnijske dvorane Anton Gregovič so postavili na ogled likovna dela Vilme Cotič por. Tabaj in kipe Ivana Zottija. Na odprtju razstave je spregovoril Marko Brajnik, predsednik prosvetnega društva Štandrež, ki prireja tradicionalni praznik, zatem pa je domača ustvarjalca predstavil umetnostni kritik Saša Quinzi, ki je izpostavil značilnosti njunih del. Za glasbeno popestritev je poskrbel mešani pevski zbor Štandrež.

Razstava bo na ogled med praznikom, ki se bo nadaljeval še danes ter prihodnjo soboto, nedeljo in ponedeljek. Današnji kulturni program, ki se bo pričel ob 19. uri, bosta oblikovala štandreški otroški župnijski zbor in dramska skupina G. Lambergaria z Bledom. Sledil bo ples z ansamblom Hram. Obiskovalcem bodo na voljo domača hrana in pičača, seveda pa tudi štandreški šparglji.

GORICA Dvojezični nasveti o komarjih

Ravno v času, ko je goriška občinska uprava pokazala nestrepenost do slovenskega jezika, je njen odbornik za pokopališko službo Sergio Cosma, sicer krajevni veljak stranke Fiamma Tricolore, pripravil dvojezični - slovensko-italijanski - informativni list o tigrastih komarjih, za kar mu gre priznanje. Letake so navdili za preprečevanje razmnoževanja nadležnih dvokrilcev bodo delili v javnih lokalih in trgovinah, predvsem pa ob vhodih v cerkve in na pokopališča. V zadnjih letih so namreč opazili, da so tigrasti komarji našli primerno živiljensko okolje prav na pokopališčih, kjer se dvokrilci razmnožujejo v vazah za cvetje, ki so tudi v poletnih mesecih napolnjeni z vodo. »Zamisel za informativno akcijo ob vhodih v cerkve in na pokopališča je izšla iz srečanja, ki sem ga imel s predsednikom podgorskega rajonskega sveta Walterjem Bandljem. Zatem je funkcionarka pogrebne službe Lucia Donati pripravila informativni list, Tanja Curto iz slovenskega urada pa ga je prevedla v slovenščino,« je pojasnil Cosma. Dvojezične informativne liste je Cosma izročil predsednikom rajonskih svetov Štandrež, Pevma-Štaver-Oslavje in Podgora Marjanu Bresci, Lovrencu Persogli in Bandlju, ki bodo nato poskrbeli za njihovo razdeljevanje. Sveženj letakov v italijanskem jeziku je prejel predsednik iz Ločnika Giorgio Stabon.

Na informativnih listih so pojasnili enostavna pravila za preprečevanje širjenja tigrastih komarjih na pokopališčih. »S peskom je treba napolniti vase z umetnim cvetjem; za sveže cvetje je bolje uporabiti mokro gobo, vase in podstavke pa je treba izprazniti vsaj enkrat tedensko. V manjših posodah so proti komarjevim ličinkam učinkoviti tudi bakrena žica ali majhni koščki bakra,« je razložil Cosma. (dr)

Goriški Lok
klepetalnica

**ROMOLI - BELLAVITE
eno leto pozneje**

Vodi: Rudi Pavšič

**V petek, 30. maja 2008
ob 18.00 uri**

Čitalnica knjižnice D. Feigel
KBcenter

**Zveza slovenskih
kulturnih društev**
vabi na revijo
**"Naj otroška
pesem zadonj!"**

**petek, 30. maja ob 18. uri
v domu A. Budal v Štandrežu**

Nastopajo:

- Otroški pevski zbor KD »Sovodnje«
- Otroški pevski zbor KD »O. Župančič« Štandrež
- Otroški pevski zbor iz Romjana
- Plesna skupina KD »Kremenjak« Jamlje
- Otroški pevski zbor in mali godbeniki iz Doberdoba

GLASBENA MATICA GORICA
vabi na
ZAKLJUČNO AKADEMIJO
Kulturni dom v Gorici, ulica I. Brass, 20
Sreda, 28. maja 2008 ob 18.30
Vabljeni!

SCGV EMIL KOMEL: v soboto, 31. maja, ob 18. uri v dvorani kromberškega muzeja koncert z naslovom Renesansa (pevska skupina Musicum predstavi novo zgoščenko); informacije na tel. 0481-532163, scgvkomel@tin.it; vstop prost.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA GORICA obvešča, da bodo v maju profesorji vseh oddelkov šole nudili brezplačne poskusne individualne lekcije za otroke; prijave na tajništvu Glasbene matice v Gorici, korzo Verdi 51, tel. 0481-531508, od poneljika do petka med 15. in 17. ure.

MЛАДИНСКИ ДОМ iz Gorice obvešča, da bo od 9. do 13. junija dopoldne oz. popoldne potekala priprava tretjecev na izpite male mature; obvešča tudi, da je še do 5. junija čas za predvpis k pošolskemu pouku za šolsko leto 2008-09 s 25% popustom pri letni vpisini; vpis in informacije na sedežu Mladinskega doma, ul. Don Bosco 60 (ponedeljek - četrtek od 15. do 17.30), tel. 0481-546549, 0481-536455, 328-3155040.

ОСНОВНА ШОЛА ЈОСИПА АБРАМА И ОТРОШКИ VRTEC iz PEVME vabita na sklepno šolsko prireditve z naslovom Juri Muri v Afriki v poneljek, 26. maja, ob 19. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

Izleti

ČETRTI POHOD MIMO TITOVIH NAPREDKA (Golec-Veliki vrh-Sabotin) prirejata mladinsko-rekreacijska sekcija ŠZ Dom iz Gorice in območno združenje borcev NOB iz Nove Gorice danes, 25. maja. Zbirališče bo ob 5.30 pred spomenikom padlim v Braniku oz. Rihemberku, zaključek pa pri bivši karavli na Sabotinu. Pohodniki se lahko pridružijo na katerikoli točki počoda: Pedrovo ob 8.10, Renče ob 13.15, Vidov hrib-Sv. Ot ob 14.30, Panovec (pri Bajti) ob 16.15, Solkan ob 18. uri. V Solkanu bo navzoče pozdravila novogoriška podžupanja Darinka Kozinc, ob zaključku pa mestni svetnik Tomaž Horvat; sledila bo družabnost.

V KAVARNI CAFFÈ TEATRO na korzu Italia v Gorici razstavlja svoje fotografije Marjan Vogrčič, član fotokluba Skupina 75. Dela v različnih tehnikah in formatih bodo na ogled do poletja.

V GOSTILNI KORŠIĆ V ŠTEVERJANU bo še danes, 25. maja, na ogled fotografarska razstava z naslovom Pomlad 2008; razstavlajo Erika Makovc, Monika Zajšek, Elija Mužič, Fabijan Mužič, Evgen Komljanc, Toni Gomšček, Mihael Corsi in Marjetka Plešničar.

V GOSTILNI SHERLOCK na Oslavju (pri Tildi) razstavlja svoje fotografije Marko Vogrčič, član fotokluba Skupina 75. Dela v različnih tehnikah in formatih bodo na ogled do poletja.

V KAVARNI CAFFÈ TEATRO na korzu Italia v Gorici razstavlja svoje fotografarske stvaritve Loredana Prinčič, članica fotokluba Skupina 75; do 31. maja.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava del Negovana Nemca; po domeni ali ob prireditvah do 30. junija, informacije na tel. 0481-531445.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V OBČINSKEM MUZEJU V PALAČI LOCATELLI V KRMINU je na ogled razstava slikarja in pesnika Gustava Janaša; do 2. junija ob četrtkih in petkih med 16. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10.30 in 12.30 ter 16. in 19. uro.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava skulptur Luja Vodopivec; do 30. maja od poneljnika do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V KULTURNEM DOMU v Gorici bo v petek, 6. junija, ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva slovenskih upokojencev za Goriško in odprtje razstave likovnih del članic društva Silve Stantič in Emilije Mask. Razstava bo na ogled do 14. junija med 9. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter v večernih urah med prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razst

N

NEDELJSKE

Moje življenje postaja neznošno. Ne morem si več privoščiti, da bi jedel vsak dan. Moji otroci neprestano tarnajo za košček kruha.« Te vznemirljive besede mladega afghanistanskega družinskega očeta Zahirja, ki se preživil z zbiranjem odpadkov, so le drobec neštetih pričevanj, ki pronicajo v teh pomladnih dneh z vseh koncov in krajev sveta v turobno opozorilo, da se nekaj skrajno zaskrbljivega sprošča na našem planetu. Vse jasneje se izrisuje grozeča prikazen novega vala lakote, ki se pod pritiskom neverjetnega naraščanja cen hrane kakor pošasten cunami zaganja proti obrežjem nerazvitosti. Pravzaprav je tudi v našem takojmenovanim razvitem svetu čutiti udarce inflacije, ki jo pogojujejo zlasti naraščanje cen osnovnih živil in seveda nafte in njenih proizvodov. Dovolj je, da stopimo na tržnico, in nam je že jasno, da je naša denarnica vsak dan bolj izpostavljena muhavostim trga in njegovih neizprosnih zakonitosti. Veliko bolj dramatično pa je brskanje po denarnici za prebivalstvo številnih držav v razvoju, saj je porast cen znatno ohromila kupno moč njihovih bednih zaslужkov.

Od vsepovsod prihajajo glasovi skrajne stiske. Kaj se pravzaprav dogaja? Kljub rekordnim letinam so cene hrane v zadnjih mesecih ponekod poskočile tudi za sto odstotkov. Riž, ki je osnovno živilo polovice človeštva in temeljna hrana revnih, se je na svetovni ravni lani podražil za 74 odstotkov. Cene žita so se na svetovni ravni v zadnjem letu in pol zvišale za 181 odstotkov. Pšenica je v tem času enkrat dražja kot je bila pred letom dni. Podobno je s koruzo. V splošnem so cene hrane po podatkih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo Fao poskočile na svetovni ravni v povprečju za 40 odstotkov. V Afriki je 42 držav na 54 prisiljenih uvažati osnovne poljske pridelke.

Po mnenju švicarskega razumnika Jean-a Zieglerja, ki se že od nekdaj aktivno ukvarja s problematiko lakote v svetu in opozarja na nevarnosti zanemarjanja tega vprašanja, bo število podhranjenega prebivalstva naraščalo v razmerju šestnajstih milijonov za vsak odstotek poviška cene osnovnih živil. To pomeni, da bi se ob takem trendu leta 2025 ena milijarda in dvesto milijonov ljudi borilo proti lakoti za preživetje.

Vse to je močno odjeknilo v svetu in v zadnjem času prihajajo z vseh koncov in krajev sveta poročila o protestih in socialnih nemirih. Kar 37 držav tretjega sveta se je znašlo v hudih težavah zaradi podražitev. Revne sloje pa pri tem ne bremenijo le višje cene živil, temveč tudi nižja kupna moč plač. Medtem ko porabi poprečna družina v industrializiranem svetu od deset do dvajset odstotkov zaslužka za hrano, gre v nerazvitem svetu v ta namen tudi do 80 ali več odstotkov družinskega zaslužka. Reakcija na vse to je razumljiva in neizogibna. Na Haitiju, kjer večina prebivalstva živi z manj kot dvetoma dolarjema na dan, je reakcija revnih privedla do ostavitve vladnega predsednika. V Pakistanu in na Tajskev se je razjarjeno ljudstvo odpravilo nad skladnišča hrane, tako da so jih oblasti zastražile z vojsko. Hudi nemiri so izbruhnili tudi v mnogih afriških deželah. Val protestov je zajel Nigerijo, Kamerun, Mavretanijo, Senegal, Slonokoščeno obalo, pa tudi na severu Maroko in Egipt, kjer se je na primer kruh podražil za 35 odstotkov. Veliko nezadovoljstvo je sprožilo reakcije tudi v nekaterih latinskoameriških deželah, zlasti v Mehiki, kjer prekomerna podražitev koruze močno vpliva na njihovo glavno hrano tortiljo. Štiričlanska mehiška družina poje dnevno kilogram tortilje, katerih cene so se ponekod dvignile tudi za štirikrat in znašajo skoraj poldrugi dolar na kilogram, medtem ko povprečni Mehican zasluži na dan le štiri dolarje.

V našem razvitem zahodnem svetu, kjer je vprašanje preživetja zaenkrat zelo

oddaljena skrb in se raje ukvarjam z razmišljajmi o potrebah po razvedrili in sprostitti, vprašanje hrane in odpravljanja lakote v svetu radi zanemarjam. Vlade močnih držav se pod pritiski ekonomskih interesov potuhnejo spričo potreb manj razvitenih oziroma celo ukrepajo tako, da postajajo močnejši in bogatejši vse bolj močni in bogati, šibkejši in revnejši pa bolj šibki in revni. Pri tem jim seveda hlapčevsko služijo sredstva javnega obveščanja, ki so vpričena pač v voz interesov močnejšega in raje zamolčjo, kar ni v skladu s temi interesi.

Vprašanjem lakote se nikoli ni rado posvečalo veliko pozornosti. Problem pride običajno na dan, kadar je že prepozno. Tudi dramatična poročila o socialnih nemirih zaradi podražitve živil in posledične nevarnosti razširitev lakote v svetu, še niso imela v našem zapadnem svetu vse tiste odmevnosti, ki je potrebna za učinkovite reševanje nastale prehrambene krize, ki je v marsičem hujša in nevarnejša od same finančne krize, ki je v zadnjem času zajel ZDA z občutnimi posledicami tudi za ostali svet.

In vendar je hrana bistvena ne le komercialna, temveč strateška dobrina človeštva, zaradi katere je v preteklosti izbruhnilo toliko vojn in zaradi katere lahko mimogrede pride tudi do novih vojn. Na to so opozarjali in v današnjih kritičnih razmerah s podvojeno prepričanostjo opozarjajo mnoge vidne osebnosti tako vladnih kot nevladnih organizacij. Tre-

nutna napetost v manj razvitih državah se lahko čez noč spremeni v prelivanje krvi in v pravo katastrofo.

Po podatkih Organizacije združenih narodov umre zaradi lakote vsako leto tri milijone in pol otrok. Računajo, da je v zadnjih dveh letih poskok cen živel potisnil v bedo novih sto milijonov ljudi. Podatki so grozljivi in terjajo korenite ukrepe. Pred tem pa je treba najprej razumeti tudi razlage, ki so privedli do takšnih podražitev. Vzrok je pravzaprav veliko. Eni so narančega značaja in zadevajo vremenske ujme, ki omejujejo pridelke. Slabe letine zadnjih dveh let v Avstraliji so na primer prav gotovo pripomogle, da se je zmanjšala količina žita na svetovnem trgu. Vendar pa glavno odgovornost nosi človek sam, ki s svojimi stremljenji, željami in s svojo sebičnostjo ustvarja pogoje, ki zlahka pretvorijo dane razmere v hude ovire.

Del odgovornosti lahko pripisemo novim potrebam razvijajočega se sveta, zasti demografskemu in ekonomskemu razvoju Kitajske in Indije, dveh najbolj naseljenih dežel na svetu, kjer živi kar 40 odstotkov vsega svetovnega prebivalstva, pa tudi deželam kot sta na primer Rusija in Brazilija. Poleg tega, da se njihovo število povečuje iz leta v leto, so Indijci in Kitajci začeli korenito spremenjati svoje prehranjevalne navade in so svojo tradicionalno zelenjadno in riževo dieto zamenjali z mesom, kar je privedlo do tega, da so vse več obdelanih polj žrtvovali živinorejji. Vsak pridelan kilogram mesa namreč

potrebuje okrog šest kilogramov rastlinskih proteinov. V Indiji se je v zadnjih petnajstih letih prodaja mesa povečala za 40 odstotkov. Poraba mesa v vseh državah v razvoju pa se je od leta 1980 podvojila. Posledica je bila, da je cena riža prvič v zgodovini prekoračila mejo tisoč dolarjev na tono. Kot rečeno, pa se z rižem prehranjuje dobra polovica človeštva in račun je tu.

Višje cene so seveda odlična paša za finančne špekulacije. Mnogi izkorisčajo položaj negotovosti in igrajo na rast cene živil na določenem trgu, da nato investirajo v tisti trg. Po eni strani torej narašča lakota, po drugi pa raste profit špekulantov, kar je v logiki svetovnega kapitalističnega potrošniškega sistema. V ta okvir sodi tudi politika industrializiranega sveta in v njem dominantnih multinacionalnih, ki določa za države v razvoju, ktere poljščina lahko gojijo in katere ne, odvisno pač od interesov, ki jih pri tem imajo multinacionalne finančne družbe. Grajevljivost sitih ne pozna meja. In tudi ne usmiljenja do lačnih. Višja cena hrane je delno tudi posledica rekordnih cen nafte. Kmetje imajo zaradi uporabe kmetijskih strojev višje stroške za pridelavo, predelavo ter prevoz in distribucijo hrane. Dočudno poglavje v tem pogledu so biogoriva, ki prav tako vplivajo na povisitev cen hrane. Vse več zemlje, tako v ZDA, kot drugod na zapadu, pa tudi v tretjem svetu, ki je doslej služila proizvodnji kmetijskih pridelkov, namenjajo pridelavi bio-

goriv. Zamisel izhaja iz pozitivnih predpostavk. Čista goriva naj bi bistveno zmanjšala onesnaževanje ozračja ter zagotovila alternativno energetski proizvodnji, ki je preveč odvisna od počasi usajočih rezerv nafte. Toda ta izbira je terjala hud davek. Samo v ZDA so leta 2006 od pridelanih 266 milijonov ton, skoraj 44 milijonov ton koruze spremnili v etanol. Tako je dobršen del koruze zmanjšalo za prehrano in njena cena je poskočila. Nekateri raziskave so pokazale, da od 30 do 70 odstotkov podražitve hrane odpade na biogoriva. Nekateri skušajo seveda minimizirati te podatke in zatrjujejo, da podražitve hrane sploh niso odvisne od politike biogoriv, kar daje razvitem svetu dodatne adute, da vztraja pri tej izbiri. George Bush in njegovo spremstvo vneto zagovarja težnjo, da bi do leta 2017 vsaj 15 odstotkov avtomobilov poganjala biogoriva. Takšne izbire so zelo vprašljive, če upoštevamo, kot zatrjuje Ziegler, da je za 50 litrov tega goriva potrebno predelati 200 kilogramov koruze, kar bi zadostovalo za enoletno prehrano enega človeka. Račun je dokaj zgovoren.

Vzrokov za nastali položaj je torej veliko, ni pa zaznati velike prizadavnosti, da bi odločnje stopili na pot njihovega odpravljanja. Načrti z biogorivi se nemoteno nadaljujejo, špekulacije z določanjem cen na račun revnejših se morda celo stopnjujejo, konkretne ideje in še zlasti finančne podpore razvitejših dežel si s težavo utirajo pot, upor lačnih pa se nadaljuje in ogroža stabilnost v svetu in mora celo mir, kolikor ga sploh danes premoremo na našem planetu sprič brezstevilnih vojnih žarišč na vseh koncih in krajih sveta.

Tega mnenja so tudi vrhovi Združenih narodov, ki so konec aprila sklicali v Bernu širše srečanje, da bi dali prve odgovore na nujna vprašanja naraščanja cen živil in lakote v svetu. Prvi korak naj bi bil ustanovitev mednarodne »task force« z nalogo, da pripravi in izvede akcijski plan na krajši, srednji in daljši rok. Absolutna prednost naj bi bila, da se »naselite lačni«. Švicarski vrh, ki ga je vodil sam generalni tajnik OZN Ban Ki-Moon in ki mu je prisostvoval tudi predsednik Svetovne banke Robert Zoellick, je pozval razvite dežele, da najprej prispevajo 755 milijonov dolarjev, kolikor jih predvideva Svetovni prehrabeni program (Pam). To naj bi predstavljalo nekakšno prvo pomoč prebivalstvu dežel, ki jih je poskok cen živil najbolj prizadel. Udeleženci vrha so bili nadalje mnenja, da je potrebno čimprej omogočiti kmetijsko proizvodnjo v revnih deželah in v ta namen je Fao obliskovala poseben načrt za milijardo in 700 milijonov dolarjev. Če bo podpora v celoti nakazana seveda, kajti če pogledamo na prispevke razvitega sveta državam v razvoju za leto 2007, vidimo, da je bilo nakazanih kar 8,4 odstotkov manj pomoči od predvidene in oblikovane.

Bolj kot finančna pomoč pa je revnemu in sestradanemu svetu potrebna neka večja družbena solidarnost in pravičnejša porazdelitev bogastva na svetovni ravni. Potreben je drugačen odnos med revnimi in bogatimi. Potrebna je avtonomija dežel v razvoju pri odločjanju o svoji agrarni politiki in sodelovanju z razvitejšimi na paritetni osnovi. Tudi določila za pomoč beguncem, ki jih pomanjkanje, lakota, bolezni in druge nadloge prisilijo, da zapustijo svoje domače kraje in poiščejo nekoliko sprejemljivejši prostorček pod soncem, bi moralna biti strpnejša, kar v našem svetu žal večkrat nateti na gluha ušesa, če že ne na odločen odpor, kot nam dokazujejo na primer stališča Severne lige.

Če se nekako navežemo na staro kitajski pregovor, ne gre samo za to, da lačnega nasilitimo, temveč predvsem, da ga naučimo in mu omogočimo pridobivati hrano. Z nekoliko večjim srcem in s pametjo, ki zna pogledati nekoliko dlje v prihodnost.

CENE HRANE V SVETU SKOKOVITO NARAŠČAJO

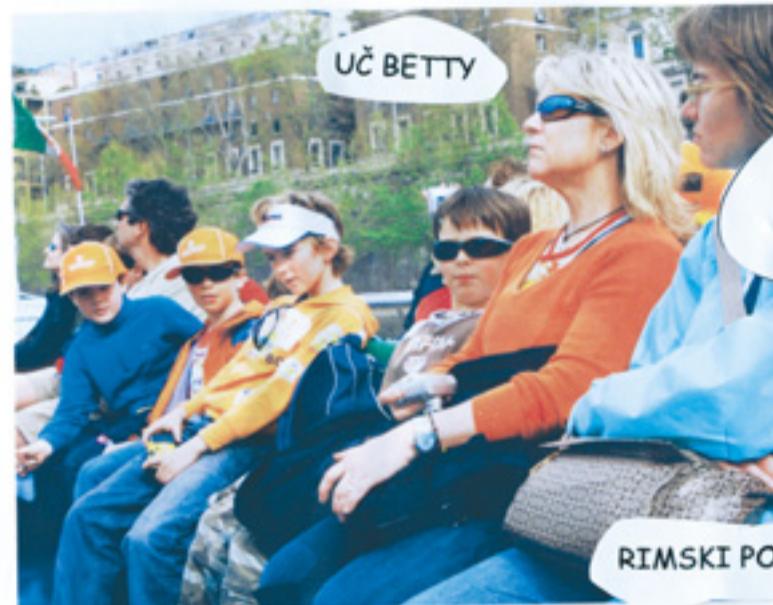
Revolucija lačnih

DUŠAN KALC

RIMSKI DEŽ

RIMSKI PO

Z NAMI JE BILA TUDI NONA FERI.

RIMSKIE ZANIMIVOSTI

RIMSKA SKUPINSKA SLIKA

RIMSKI PREDVOLILNI SHOD

MALA PETRA JE BILA RES SUPER
IN SI ZASLUŽILA OKUSNEGA PIŠČANA

RIMSK

STARŠI UČENCEV IN UČENK

3., 4. IN 5.r. COŠ PINKO TOMAŽIČ

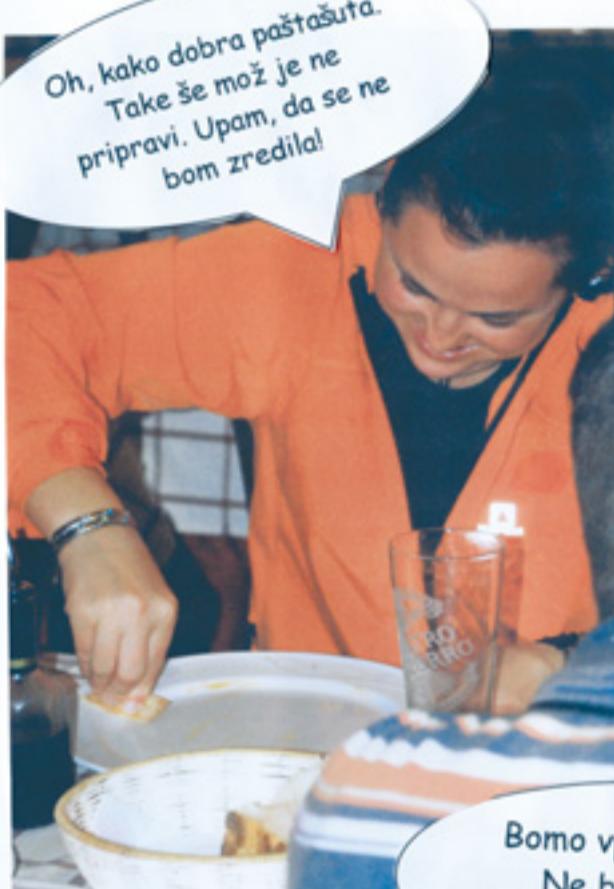

Kako lepo je tukaj!
Lepše kot v šoli. Tukaj
so se naši otroci
marsičesa naučili.

BUCATINI ALL'AMATRICIANA

500 g špagetov
150 g pancete
6 ali 7 sesekljanih pelatov brez semen
olivno olje
sol
poper
paprika
belo suho vino
sir pecorino romano

Panceto zrežemo na kocke, jo popražimo na olivenem olju s papriko ter polijemo z vinom. Odstranimo panceto, da ni preveč olja in da se ne posuši. Dodamo pelate, po nekaj min še panceto, prevremo in začinimo. Prelijemo čez kuhané špagete, posujemo z naribanim sirom in ponudimo.

Bomo vprašali popust!
Ne bo jim treba
pomivalnega stroja.

PUNTARELLE ALLA ROMANA

200g cikorije (puntarelle)
7 sardel
4 žlice olivnega olja
2 žlici kisa
sol po želji
česnov strok

V možnarju obdelamo česen s sardelami, dokler ne dobimo zmes, ki jo damo v skledo za solato. Zmesi primešamo še olje, kis in sol. Ko je omaka dobro zmešana, ji dodamo puntarelle (posebna vrsta cikorije), pomešamo in damo v hladilnik za 20 minut. Dober tek. Nam staršem je bila zelenjava izvrstna!

HVALA, UČITELJICE.
STARŠI

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE IN GORIČanke

Mara Samsa, učiteljica, javna delavka, pisateljica in časnikarka (1906-1959)

Na mizi pred menoj leži knjiga manjšega formata - Trst je klical Mara Samsa, knjiga z bogato vsebino, ki jo človek težko odloži, dokler je ne prebere. Vse v njej je pristno in globoko doživeto. Pol stoletja je minilo, odkar jo je l. 1958 izdala Založba tržaškega tiska. Sprašujem se, koliko je med nami tistih, ki knjigo poznajo. V petdesetih letih so zrastle nove generacije, ki sicer vedo, da se šola s slovenskim učnim jezikom pri Domju imenuje po Mari Samsi, vendar vedo o njej zelo malo ali nič. Ko so 15. decembra 1977 s šole poslali šolskemu skrbniku prošnjo, da bi šolo pri Domju poimenovali po njej, so zapisali v utemeljitvi: »Poučevala je na osnovnih in strokovnih šolah pred vojno in po njej. Bila je časnikarka, pisateljica, ustanoviteljica mladinske revije Galeb, sotrudnica Primorskega dnevnika in učiteljica.« Pa še: »V kraju je dobro poznana, zato bi želeli, da bi šolo poimenovali po njej.«

Odobritev je prišla šele 27. februarja 1981, saj vemo, da birokratki mlini meljejo počasi. Potem ko šolski skrbnik Ottavio Corbi ob upoštevanju občinskega sveta občine Dolina, »nulla osta« vladnega komisariata in ministrske okrožnice št. 313 izda odlok o poimenovanju, pooblašti didaktičnega ravnatelja za osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Dolini in vse ustrezne urade, da naj uporabljajo za vse uradne akte novo ime.

Potem je preteklo še več kot eno leto, preden so šolo 1. maja 1982 slovesno posvetili Mari Samsi. Ob tej priložnosti je Pripravljalni odbor za poimenovanje šole izdal brošuro, v kateri je objavljeno tudi krajev življenja in delo te naše pomembne Tržačanke. Uredil jo je Jože Koren. Tam izvemo tudi, da je doprsni kip Mare Samsa izdelal slikar in kipar Klavdij Palčič.

Potem tečejo leta in desetletja. Mno- ga pričevanja o delu te izredno aktivne in pogumne žene so zakopana v časnikih in revijah, in se skupaj z njeno edino objavljeno knjigo Trst je klical in ob poimenovanju šole izdano brošuro Domjo präšijo na policah zasebnih in javnih knjižnic. Med zbiranjem podatkov o njenem življenju in delu, mi hkrati z njimi v spominu ozivlja ona sama, njena zavzetost in vztrajnost, ki ji je pomagala na poti skozi burno in vse prej kot lahko življenje. Spomin na njo sega nazaj v moja otroška leta. Ko sem imela deset ali enajst let, sem jo prvič srečala v Vipavi in slišala pripovedovati o njenem pogumu in železni volji, ko se je moralna sama brez staršev ob strogi teti prebijati skozi življenje. Pa tudi odrašlo je spremljala nenaklonjenost tistih, ki bi jih morali prvi stati ob strani. Pozneje sem se v svojih mladih letih srečevala z njo še večkrat, v Vipavi, Ljubljani in v Trstu, posebno med vojno in po njej. Spremljala sem njeni burni življenjski pot, polno neizpeljanih načrtov in neizpolnjenih želja, dokler se ji 13. avgusta 1959 ni utrgala niti življenja, še preden je dopolnila 53 let.

Mara Samsa se je rodila 5. novembra 1906 v Trstu v ulici Giulia. Njen oče Ivan je bil doma iz Stare Šušice pri Košani, mati iz Vipave. Umrla je, ko je imela Mara komaj dve leti. Potem se je oče poročil z njeni teto, mamino sestro, ki pa mu je umrla že po desetih mesecih. Od takrat je Mara živel pri svoji teti Karli in stari materi, oče pa je moral na šoško fronto, od koder se ni več vrnil. Otraška leta je Mara prezivljala v ul. Belvedere, današnji ul. Udine. Sama je menila, da je po svoji materi podedovala globoko čustvenost in mehkobo, po ocetu pa močno življenjsko energijo. Ko objujam v spominu njeni po-dobo, se mi luščita iz nje prav tve na-sproti, na eni strani velika mehkoba, na drugi nezadržna moč, s katero je prema-govala neštete težave, hkrati pa jo je utrije-vala na njeni politični poti, ki bi je ne zmo-gla brez velike narodne zavesti. To samozavestno pripadnost svojemu narodu je vskraka že pri teti Karli, ki je bila zelo stroga in ji je zaradi svojega trdega značaja za-grenila marsikatero otroško uro. Šele mnogo let pozneje je Mara odkrivala v njej

tudi mehkejše tone in je njenemu spomi-nu posvetila celo svojo knjigo Trst je klical.

Teta Karla ji je omogočila šolanje, za kar je morala žrtvovati kar precej denarja. Potem ko je na Ciril-Metodovi šoli na Acquedottu in pri Sv. Jakobu dokončala osnovno in dva razreda meščanske šole, jo je teta poslala v 3. razred v Lichtenturnov zavod v Ljubljano. Medtem se je namreč

zagnanosti in neprevidnosti že 7. marca padla v roke Colottijevim agentom in se znašla v zloglasni vili v ul. Bellosuardo. Vedela je za zveriska mučenja, ki so od tam največkrat peljala naravnost v smrt. Njeni borbenost, močna volja in pripravljenost na tveganje sta ji pomagali tudi takrat. Skozi stranično okno je po otočnem žlebu pobegnila iz vile, preskočila nekaj zidov med vrtovi in se vrnila v partizane. Ta

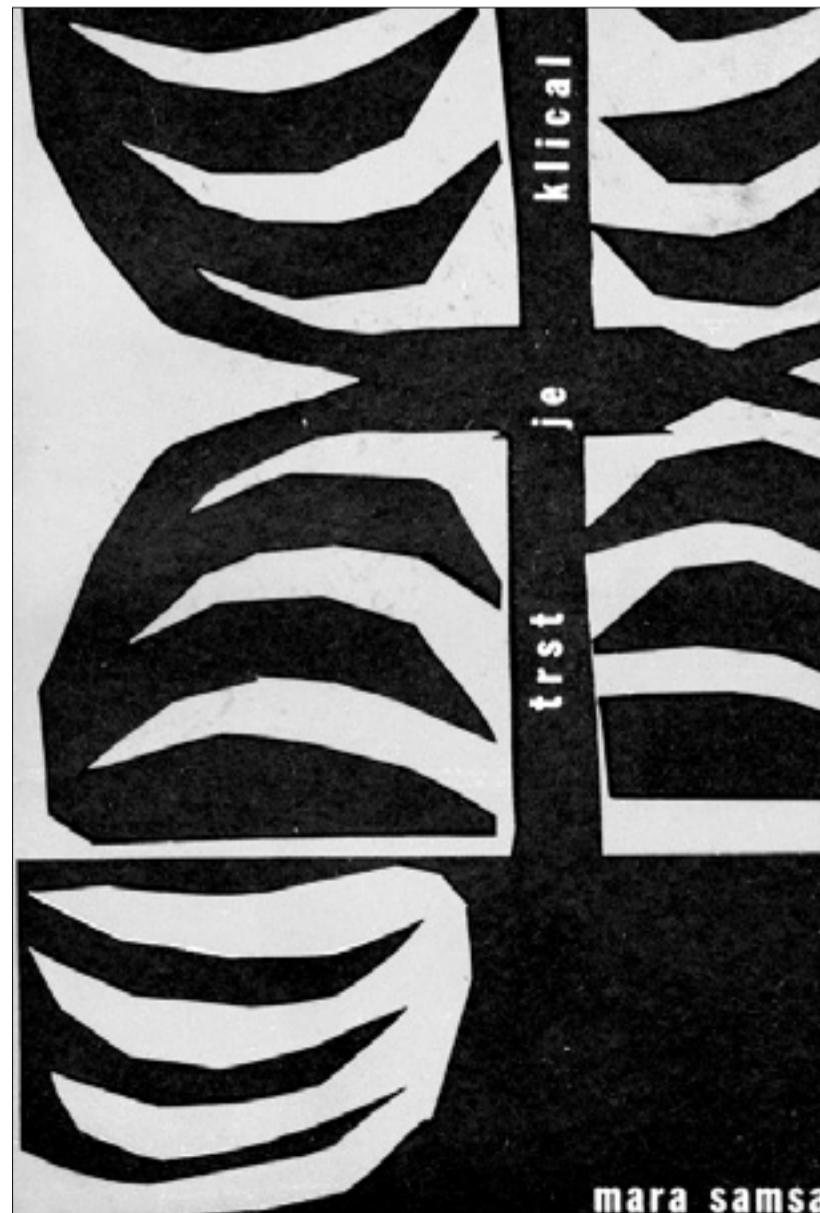
Na fotografiji
desno portret Mare
Samsa, spodaj
naslovica njene
knjige Trst je klical

s svojim možem dr. Petričem preselila v Vipavo, kjer za Maro ni bilo v bližini nobene primerne šole. Po meščanski šoli v Ljubljani jo je teta l. 1921 poslala na učiteljišče v Tolmin. Po štirih letih je l. 1925 opravila maturo v Vidmu, pozneje, že v Jugoslaviji, pa l. 1929 še dodatno maturo v Mariboru. Prvo službo je dobila na Planini pri Vipavi, od koder pa so jo že po dveh mesecih kazensko premestili v Kačjo vas pri Postojni, po štirih mesecih pa odpustili, saj je fašizem takrat že povsod razpredel svoje lovke. Kot mnogim drugim učiteljem je tudi njej ostala ena sama pot, v begunstvo v Jugoslavijo. Že na učiteljišču v Tolminu je delala v dijaški organizaciji in povsod, kjer koli je bila, je pomagala prosvetnim društvom organizirati prireditve in igre.

Po ilegalnem prihodu v Jugoslavijo je dobila prvo službeno mesto na Planini pri Rakeku, kamor je prišla na priporočilo svojega nekdanjega tržaškega učitelja Josipa Ribičiča. Tam pa ni ostala dolgo, in že se je selila, najprej k Sv. Duhu na Blokah (poznejšem Krajicatu), nato v Izlake pri Zagorju in nazadnje v Vojnik pri Celju, kjer je l. 1941 dočakala nemško okupacijo. V Sloveniji je delala pri Sokolu, pri Zvezzi primorskih emigrantov, pri Ciril-Metodovi družbi in že takrat pisala za zagrebški emigrantski list Istra. Ob napadu Nemcev, aprila 1941, je s sinom odšla v Soško legijo, a prišla sta le do Karlovca, ker je medtem Jugoslavija že propadla. V Vojniku pri Celju jo je takoj čakala aretacija in izgon v Srbijo, s čimer pa se ni mogla sprizniti. Pobegnila je, si priskrbela v Beogradu prepustnico za Hrvaško, potem pa se od tam vrnila v Slovenijo, kjer se je takoj pri-družila Osvobodilni fronti. Delala je med učitelji in primorskimi emigrantmi, zbirala denar in organizirala pomoč zaprtim in odgnanim v taborišča, kjer pa se je l. 1942 znašla tudi sama. V Gonarsu, seveda ni držala križem rok, zato so jo kazensko pre-mestili v zloglasno taborišče na Rabu. Ob kapitulaciji Italije se je pridružila Rabski brigadi in prišla preko Mašuna na Primorsko. Na PNNO-ju za Slovensko Primorje so jo imenovala za šolsko nadzornico za večerne tečaje slovenščine, ki so jih organizirali po vsej Primorski. Delala pa je tudi pri pokrajinskem odboru anti-fašistične fronte žena. Že 25. februarja 1944 jo je čakala nova naloga, po nalogu PNNO-ja je odšla organizirat večerne tečaje v Trst. Navezala je vrsto pomembnih stikov in zvez, a je zaradi svoje prevelike

na zdravljenju še celi dve leti, najprej v Goriči, potem pa v Ljubljani in na Golniku. V Trst je prišla šele l. 1947. zaposlila se je v uredništvu Ljudskega tednika in Primorskega dnevnika, saj si je že dolgo želela predvsem pisati. Že takoj po maturi ji je Albert Rejec, ki je delal v goričkem tajništvu Edinosti, ponudil službo pri tem listu, kjer bi se posvetila prosvetno-politični tematiki. Pozneje jo je v Goriči vabil Fedro Delak in ji prigovarjal, naj se posveti igralslu. Stroga teta Karla za take Mari- ne želje ni imela razumevanja. Študirali so jo za učiteljski poklic in temu naj se posveti, je odločno zahtevala.

Mara je začela pisati šele med vojno. Svoje prispevke je objavljala v Partizanskem dnevniku, Slovenki in Pionirju. France Bevk se spominja, da je sodelovala tudi pri mladinskem mesečniku Mladirod, ki je bil namenjen obnovljenim slovenskim šolam na osvobojenem ozemlju Slovenskega primorja. Pozneje je urejala pomožno berilo za šole, ki je izhajalo v drobnih snopičih. Napisala je tudi pri-ročnik za zemljepis Slovenije, pravi Bevk. Po povratku v Trst je izšlo več njenih reportaž v Ljudskem tedniku, medtem, ko so v Primorskem dnevniku izhajali njeni članki o kulturi in politiki, pa še dve daljši razpravi o I. (bazoviškem) in II. tržaškem procesu pred posebnim sodiščem v Trstu, ko je bil poleg drugih obsojen na smrt in ustreljen tudi Pinko Tomažič. Njemu in njegovemu delu se je posvečala tudi pozneje in vse do svoje smrti zbirala gradivo, da bi se s temeljito študiju oddolžila njegovemu spominu. Še dva tedna pred smrtnjo je o tem pisala Vidi Tomšičevi. »Rabi da se že znašla doma v moji sobici za pisalnim strojem, okoli mene pa nered kopisov«, končuje to svoje pismo. Snova-la pa je hrkrati tudi obsežnejše literarno delo o letih po prvi svetovni vojni.

življenje tržaških medvojnih aktivistov.

Marino zdravje je bilo zaradi zaporo-v, taborišč in nerednega življenja že močno načeto, zato je moralna poiskati za-vjetje v partizanski bolnišnici Pavli, kjer je ostala do osvoboditve, (ponekod je na-pačno zapisana bolnica Franja). Čeprav si je želela takoj poiskati delo, so jo zadržali

in se vrnila v šolo. Poučevala je najprej v Plavjih, potem pa na strokovni šoli v Dolini, dokler je bolezen ni odtrgala od njenih otrok. Vsa povojna leta je objavljala svoje prispevke tudi v Razgledih, Borih, Jadranškem koledarju, Naši ženi, Delavski enotnosti in Kmečki ženi. Njena zamisel in zasluga je tudi ustanovitev tržaške otroške revije Galeb, ki ga je prvo leto tu-di sama urejala. Upravičeno lahko rečemo, da je Galeb njen otrok. Kdo danes, pol stoletja pozneje, to sploh še ve?

Prvo številko Galeba je l. 1954 pospremila na pot njena misel na Trst in mornje, na ribiče, ki si tam služijo svoj grenki kruh, na Nanos in na vso domovino za njim do Triglava in še onkraj Karavank, na vse naše kulturno bogastvo, na katero smo ponosni. »Galeb prihaja k vam z željo, da bi se vaša srca polnila s ponosom, ko bi od tega bogastva neprestano zajemala«, je zapisala otrokom in nadaljevala: »Le skozi velike duhovne vrednote naše besede in kul-ture nam je dano resnično spoznavati du-hovne vrednote drugih jezikov in narodov. Skupaj tvorimo veliko družino, ki ji pravimo človeštvo.«

Mare Samsa se spominjam kot čudovitega človeka, premočrtev in pošte-ne žene, ki se ni nikdar izmikala dolžnostim in ki je, kljub krivicam, ki jih je doživljala, znala tudi razumeti in odpuščati. Včasih je dovolj en sam stavek, da spoznamo človeka. Našla sem ga ob koncu Prvega pisma sinu partizanu, kjer piše: »Če bi te ne bilo nazaj, bi mi bilo težko, če bi izvedela kaj slabega o tebi, bi mi bilo še težje.« Objavljeno je bilo v zbirki Trst je klical, kjer so literarno obdelane njene avto-biografske izpovedi.

Uvodne misli v to Marino edino knjizno izdajo je napisal Vladimir Bartol. Ne samo po vsebin, tudi po mislih, čustvih in po celotnem gledanju na življenje je ta knjiga izrazito ženska, ugotavlja Bartol in končuje svoje zapažanje z besedami: »Te črtice in novele so v besede vkle-sani kriki žena, mater, deklet, stark in otok.« In že se v njegovi presoji oglaši Bartol - psiholog, ki vidi v tej knjigi tako v čustvovanju, v gradnji in v stilu žive pri-mere in vzorce za žensko psihologijo. V teh črticah je en sam socialni protest zoper kri-vičnost ljudi in njihove ureditve sveta. Gradnji novel priznava sodobni prijem. Nobene stroge ločitve ni med preteklostjo in sedanjoščjo, eno prehaja v drugo, vmes pa so vpletena razmišljjanja, v katerih se prepletajo resnica in sanje. Dogajanje je na-peto in polno čustvenih emocij. Vse zgod-be sicer niso dokončno izdelane, nekater-e misli so le rahlo nakazane, vendar za-piše: »Mari Samsa gre pri njenem pisanju kravovo zares. In njena resničnost je polna bridkosti, tragike in bojev.« Slog je pre-prost in čudovito jasen, hrkrati pa tudi zgoščen, s čimer avtorica doseže, da zaživijo pred bralcem trenutki tesnobe, groze in mučnih doživetij, a hrkrati tudi iz-jemne in bliskovite odločnosti njenih ju-nakinj.

Andrej Budal uvršča to knjigo med najzanimivejše spise, ki so nastali v po-vojnem Trstu kot umetniška usedlina naše razgibane dobe. Ustavi se tudi ob po-sameznih črticah in novelah, ki so prika-zane v leposlovno izdelani in dušeslovno poglobljeni obliki.

Ob prerani smrti se Mara Samsa živo spominja tudi Zorko Jelinčič, ki jo je spo-znal že v njenih dijaških letih na tolminskem učiteljišču, kjer je bila prijateljica Fanice Obidove in je po okoliških vaseh pripravljala igre in prireditve. V Jadranškem koledarju za l. 1960 je zapisal, da bo šele v bo-dočnosti mogoče natančneje pregledati vse plodove njenega dela, in nekje drugje še to, da bodo o njenem delu na vzgojnem po-dročju pisali bolj poklicani. Lepe misli in besede po 13. avgustu 1859, ko je Mari Samsa na Golniku med operacijo odpo-vedal njen oslabljeni organizem. Nekaj dni pozneje so jo pokopali v partizansko grobničo na Kontovelu. Poglobljena in celostna obdelava njenega družbenega in li-terarnega dela pa še vedno čaka »na bo-dočnost«.

Lelja Rehar Sancin

USPELA PRVOMAJSKA PRAZNOVANJA KD BRIŠKI GRIČ

Že od nekdaj srečanje ljudi od blizu in daleč

Oprvomajskih praznikih v Števerjanu in o do-gajanju, ki je potekalo v Brdih, smo že marsikaj objavili. Tradicio-nalno praznovanje privabi na Bukovje vsako leto veliko števi-lo obiskovalcev, saj števerjanski dnevi veljajo za osrednje srečanje ljudi od bli-zu in daleč, ki jim prvi maj pomeni pre-cej več kot dela prost dan. Prizadevni in domiselni člani društva Briški grič, ki je glavni nositelj prazničnih dni se trudi-jo, da bi z dodatnimi zanimivostmi in pobudami popestrili že itak razgibano dogajanje v vasi. Že več desetletij so v program praznika vključene tudi pri-revitve, ki s svojim rekreacijskim značajem segajo tudi preko meje in so s tem nemalo pripomogle, da so se mejne togosti zrahljali že veliko let pred uradno ukinitevijo. V prvi vrsti je šlo za popularne pohode Števerjan-Gonjače, ki so postali stalnica v čezmejni športno-rekreacijski, pa tudi spominsko-zgodovinski ponudbi. O njih smo že velikokrat pisali in so po sporočilnosti ostali zapisani v zlati knjigi odmevnješnjih čezmejnih prireditv.

Ker je briški pohod opravil svoje poslanstvo in v svoji »majhnosti« po-magal odstranjevati mejo in vse, kar je

vključevati v razpise treh prireditvev. Naj-več težav je seveda povzročila avto-vožnja, saj je šlo za pobudo, pri kateri prireditelji niso imeli nobenih izkušenj. Z obilico domišljije in smisla za presojo, pa se je izcimila izredno zanimiva pobuda, ki so jo po vrsti pohvalili vsi udeleženci avtovožnje. Tudi ime prireditve, BrdAvt 08, je bilo kar se da po-srečeno. Že sama proga je bila tako spel-jana, da se je dotaknila dobršnega dela Brd, zlasti pa tistih predelov, ki jih nedeljski izletnik le poredkoma obišeče. Vsi namreč poznavajo prednji, sončni del Brd, po katerem se po dolgem in počez bo-hotijo vinogradi, sadovnjaki in zadnja le-ta tudi oljčni nasadi, dokaj neznana pa so osonejša pobočja Brd, ki se na severu naslanjajo na Korado in se na severo-zapadu spuščajo v dolino potoka Idri-ja. Dvakrat je proga tudi prečkala državno mejo, tako da so bila Brda tu-di s tega vidika upoštevana kot enotni zemljepisni in zgodovinski pojem. Na štartu pred županstvom v Števerjanu se je zbralo 15 posadk, ki so štartale v raz-maku treh minut. Vsaka posadka je pre-jela list z navodili o poti, ki jo bo mo-rala prevoziti in z nalogami, ki jih bo morala razvzlati med potjo. Papir jih je usmeril proti Jazbinam, od tam pa do opuščenega mejnega prehoda Vipolže

odgovori, prejele pa so novega, s po-močjo katerega so nadaljevale pot. V Mirniku so ponovno prečkali mejo, se-peljali skozi Dolenje do Jenkovega, kjer so jih navodila zopet pripeljava v Slo-

misiji so morali pokazati tudi drugo fo-tografsko gradivo, ki so ga posneli med potjo (freske na hišah, majhne kapeli-ce, obeležja iz NOB, razne napise in spomenike, itd). Pred zaključkom vožnje, ki so jo morali opraviti v štirih urah, so člani posadk na Humu opravi-li še praktično vojo s streljanjem na ro-kometna vrata in ciljanjem v keglje, ki so branili gol. Do konca sta preostala le še dva kilometra poti s ponovnim prečkanjem meje na Sovenci. Tudi cilj je bil postavljen pred županstvom v Šte-verjanu. Po oddaji drugega lista z od-govori na vprašanja (vprašanja so se na-našala na zgodovinske dogodke iz prve in druge svetovne vojne, iz kulture, iz krajevnih znamenitosti, iz arhitekture, iz poznavanja rastlinstva, itd). Medtem, ko so posadkam postregli s toplim ob-rokom na prireditvenem prostoru na Bu-kovju, je komisija pregledala oddane vprašalnike z odgovori, jih ocenila s točkami in določila končni vrstni red. Le-ta je na koncu tako izgledal: 1. Eki-pa Daj Gas (3.250 točk), 2. Škodilak (3.200), 3. Deni Kej (3.050), 4. Mattley (3.010), 5. Klapa ed sera, Oh tata, veš kaj! in Cryptor (vsi po 2.960), 6. Tik-Tik (2.890), 7. Železniška postaja Vrh/Ru-bije (2.865), 8. Štandrež 1 (2.790), 9. Pičulati (2.700), 10. Škrjanci (2.585), 11. Briške češljje (2.515), 12. Pobalinci (2.440), 13. Vržoti. Prijavljene posadke

so prišle iz vseh krajev v zamejstvu, pa-tudi iz Slovenije. Skupaj se je prijavilo 55 ljubiteljev tovrstnih preizkušenj, kar za prvo leto ni niti tako malo. Prireditelji pa so obžalovali, da ni bilo nobene ekipe iz doberdobske občine.

Istega dne zjutraj so z dvorišča se-deža društva Briški grič na Bukovju štar-tali pohodniki, ki so po cestah, stezah

in kolovozih pobliže spoznavali zakot-ne in manj znane predele Brd. V 15 ki-lometrov dolgem pohodu so se vzpen-jali po gričkih in se spuščali v doline okrog Dolnjega in Gornjega Cerovega, Gonjač, Kojskega, Huma in seveda Šte-verjana. Prav zaradi razgibanosti tere-na je šlo za kar zahtevno preizkušnjo, ki se je udeležlo 75 privržencev hoje v naravi. Tudi oni so se na pol poti po-klonili spominu na padle v NOB ter so na spomenik njim v čast na Gonjačah položili venec. Po opravljeni nalogi so se v zgodnjih popoldanskih urah po-hodniki in udeleženci avtovožnje zbra-li na prireditvenem prostoru na Bu-kovju. Vsi udeleženci so v dar so preje-li spominsko majico. Pri obeh pobudah je sodelovala tudi Vaška skupnost Hum, ki je vsa ta leta soudeležena pri teh pri-reditvah. Pred podelitevijo pokalov naj-bolje uvrščenim, je na prizorišču pote-kal kulturno družabni program z na-stopom mažoretk iz Prvačine in mešanega pevskega zbora Davorin Jenko iz Banja Luke v Bosni, o čemer smo že obširno poročali.

Pohodniško je bil obarvan tudi prvomajski dan. Ob 16.30 uri, tik pred prijetkom kulturno-političnega dela praznika, na katerem so z nizom parti-zanskih pesmi nastopili združeni pev-ski zbori v sklopu ZSKD, je na Bukovje prikorakala dvajsetčlanska skupina, ki je prvomajsko srečanje želeta proslavi-ti na povsem svojevrsten način. Letos so si pohodniki izbrali naporno, kakih 35 km dolgo pot od Lokev do Števerjana. Z Lokev so štartali ob 6. uri zjutraj in so po skoraj enajstih urah izmučeni, to-da veseli za opravljen podvig, pri-maširali na prizorišče praznika. Z visoke planote na Goriško so se po stezah in kolovozih spustili do Grgarja, se-povzeli na sedlo med Sv. Goro in Vo-dicami, odmaširali do Solkana, tam prečkali Sočo prek cestnega mostu sa-botinske ceste in se na hrbtni strani hri-ba povzeli na Sabotin. Od tam so se spustili v dolino Pevmice, se povzeli do Oslavja in naprej do Ščednega vse do Števerjana. Pri spomenikih padlih v NOB na Lokvah, v Grgarju, Solkani in Števerjanu so pohodniki položili šopke cvetja.

Med dnevi praznovanja, ki so po-leg političnega in spominskega pome-na, seveda imeli tudi družaben, in raz-vedrilen značaj, so si mnogi udeležen-ci imeli priložnost ogledati zanimivo zbirko Brincelj, ki obiskovalcu ponudi vpogled na življenje na vasi pred štiri-mi ali petimi desetletji. Razstavljeno kmečko orodje, hišni in drugi pred-meeti ter lična publikacija zavrtijo čas na-zaj in prikažejo, kako so se naši dedje in očetje prebijali skozi življenje in si ustvarjali pogoje, da bi si lajšali napor-no delo v vinogradu, na njivi, na trav-niku ali v sadovnjaku. Brda imajo tudi iz tega vidika veliko povedati. (Vip)

Prihod na prireditveno prizorišče na Bukovju po koncu prvomajskega pohoda, ki je letos povezel Lokev in Števerjan (zgoraj), na startu prvega BrdAvta (levo) in svečanost v Gonjačah s polaganjem vence k spomeniku padlim v NOB

FOTO VIP

bilo z njo povezano, so pri Briškem griču uvideli, da je napočil čas zamen-jave in nadomestitve te prireditve s ka-kom drugo sorodno pobudo. Skupaj s krovnima organizacijama, ZSSDI in ZSKD so določili, da bo glavno vlogo le-to odigrala avtovožnja, nekak avto-mobilski orientirig po Brdih, ki bi za-jel dobršen del te edinstvene goriške gričevnate pokrajine. Poleg lepe nara-ve in slikovitih vasic se v Brdih nahaja-jo tudi pomembni zgodovinski in kul-turni spomeniki, ki bi jih veljalo vključiti med naloge in uganke, s katerimi bi se posadke vozil morale spopasti med spoznavanjem znanih, pa tudi manj znanih briških predelov. Pravilno so tu-di ocenili, da bi ne bilo napak upošte-vati ljubitelje hoje v naravi in tudi njim ponuditi primeren pohod v zameno za odpadlega do Gonjač in nazaj. V času načrtovanja obeh prireditvev, je trdnedjšo osnovno dobivala tudi zamisel promajskega pohoda, pravega parti-zanskega »marša« z Lokev do Števerjana. Pri društvu Briški grič so namreč že navajeni na prirejanje »dolgovrogaških« pohodov, ki so primerni za najbolj utri-je-ne pohodnike. Takoj so stekle priprave, pogovori z ljudmi, društvi in organiza-cijami, pa še obiski in pregledi prog s fotografinjem raznih objektov in iskan-jem zgodovinskih podatkov o tej ali oni zanimivosti, ki jo bodo vozniki ali po-hodniki srečali med potjo. Zbrano gra-divo je nato ožja skupina zadolženih pregredala in ocenila ter ga začela

in naprej v Dolnje in Gornje Cerovo do Huma, Kojskega in Sv. Križa. Pot jih je nato vodila do Vrhovlj, pa do obron-koval Korade s spustom do vasce Nozno in Belo do Peterne in naprej do Brdic pri Kožbani ter spusta skozi gozdнатo pokrajino do vasice Breg nad Golim Brdom. Tam so morale posadke, ki so štele od dva do štiri člane, oddati list z

venijo. Med potjo so obiskali Fojano in Medano, Ceglo in Vipolže, pa Kozano in srednjeveško Šmartno. Na Gonjačah so se pomudili pri spomeniku padlim v NOB (tik znamenitega razglednega stolpa) in tam položili rdeč nagelj, ki so ga dobili na startu. Dejanje so morale fotografiati z digitalnim aparatom in po-snutek pokazati komisiji na cilju. Ko-

KULTURNI

Stiki

osebna izkaznica

IME: Slovenski filatelični klub »Lovrenc Košir«

KRAJ IN DATUM ROJSTVA: Trst, 11. februarja 1953

NASLOV: Ul. sv. Frančiška 20

ODBOR: Peter Suhadolc (predsednik), Igor Tuta (tajnik), Franc Saksida (blagajnik)

DEJAVNOSTI: filatelično zbirateljstvo, iskanje in informiranje novitet, stiki s sosednjimi društvami

POSEBNI ZNAKI: Edino društvo v (bivšem) zamejstvu za filatelijo

V tem tednu smo se na sedežu ZSKD pogovorili s tajnikom slovenskega filateličnega kluba »Lovrenc Košir«, Igorjem Tuto. Slovenski filatelični klub »Lovrenc Košir« je edino društvo v zamejstvu, ki se ukvarja s filatelijo. Društvo ima dvajset aktivnih članov, ki se srečujejo enkrat mesečno v

Gregorčičevi dvorani v Trstu in obravnavajo aktualnosti na filateličnem področju iz Italije, Slovenije, Avstrije, San Marina in Vatikana. Na sestankih se člani kluba dogovarjajo o oblikovanju posebnih znakov, žigov in razglednic. Med dejavnostmi prirejajo razstave in srečanja filatelistov. Sistematično zbi-

ranje filatelije poteka bodisi po državah, kot tudi po tematikah. Predsednik kluba Peter Suhadolc zbira znamke, razglednice in drugi material na gorsko tematiko, tajnik Igor Tuta pa zbira filatelijo na tematiko skavtizma, član Odo Kalan hrani bogato zbirko športnih znakov, blagajnik Franc Saksida pa ima zbirko znakov risank Walt Disneya.

Kako in kdaj je prišlo do ustavnitve kluba?

Po drugi svetovni vojni so v primorskih krajih, ki so prišli pod Italijo,

Poštni urad na 5. Slovenskem jamboreeu v Tipani

iz oči v oči

Ime: Kristina
Priimek: Devetak
Kraj in datum rojstva: Šempeter pri Gorici, 13.01.1974
Zodiakalno znamenje: kozorog
Kraj bivanja: Sovodnje ob Soči
E-mail: kristy_dev74@yahoo.it
Stan: srečno poročena
Poklic: uradnica
Najboljša lastnost: preveč, da bi jih naštela
Najslabša lastnost: jih je še več od najboljših
Hobiji: vsega po malo
Knjiga na nočni omarici: Memorie di una Geisha
Najljubša skupina: Nomadi, Pooh
Najljubši glasbenik: Zucchero, Dragoevič
Kulturnik stoletja: Ignacij Ota
Osebnost stoletja: Boris Pahor
Moje društvo: Kd Danica - Vrh
Moja vloga v njem: odbornica
Svojemu društvu želim: še dosti uspešnega delovanja
Moj življenjski moto: živi in pusti živeti

iz oči v oči

Ime in priimek: Daša Stanič
Kraj in datum rojstva: Trst, 27/01/83
Zodiakalno znamenje: vodnari
Kraj bivanja: Barkovje
E-mail: stanicdasaa@gmail.com
Stan: srečno zaljubljena
Poklic: študentka
Najboljša in najslabša lastnost: razpoložljiva in včasih neodločna
Nikoli ne bom pozabila: rojstva svojega bratca
Hobiji: petje, telovadba
Knjiga na nočni omarici: knjiga filozofije
Najljubša risanka: Medvedek Pooh
Najljubši filmski igralec/igralka: Hobt Grant in Julia Roberts
Najljubši glasbenik: ga nimam
Kulturnik/osebnost stoletja: Boris Pahor
Ko bom velika, bom...: učiteljica
Moje društvo: MEMPZ Trst in SKD Barkovje
Moja vloga v njem: pevka in članica
Svojemu društvu želim: kakovostni napredki in nove ljudi
Moj življenjski moto: Hodil vedno po svoji poti.
Moje sporocilo svetu: Da bi malo več skrbeli za svet in za sožitje.

začeli obnavljati ali na novo ustanavljati slovenska kulturna, športna in druga društva. Med nove pobude je treba šteiti tudi zamisel o samostojnem društvu slovenskih filatelistov. V Trstu se je že pod avstrogrško monarhijo in med obeh vojnoma nekaj Slovencev ukvarjalo s tem konjičkom. Vendar so se zaradi fašistične prepovedi slovenskih društev morali včlaniti v sorodno italijansko društvo. To je trajalo tudi nekaj let po vojni. Novembra 1952 je v Kopru tamkajšnje filatelično društvo priredilo veliko filatelično razstavo, saj je Jugoslavija takrat izdajala posebne znake za cono B. To razstavo si je ogledal tudi domačin iz Škednja in dober filatelist Srečko Merlak. Prav tam se mu je porodila misel, da bi tudi tržaški Slovenci lahko ustanovili svoj filatelični klub. Nekaj mesecov kasneje je bil 11. februarja 1953 sklican ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo dvanajst članov.

Filatelični klub so poimenovali po Lovrencu Koširju.

Za novi krožek so izbrali ime Tržaški filatelični klub »Lovrenc Košir« po znanem Slovencu iz okolice Škofje Loke, ki je kot visoki poštni uradnik na Dunaju leta 1835 predlagal uvedbo poštne znake.

Spominski žig ob vstopu Slovenije v Shengensko območje

Spominski žig ob vstopu Slovenije v Shengensko območje

Edino društvo v zamejstvu, ki se ukvarja s filatelijo

Kako se je klub razvil in kakšen je bil odziv javnosti?

S številnimi razstavami od petdesetih let dalje se je zanimanje pri slovenski javnosti stalno večalo. Filatelična zveza Slovenije je sprejela klub v svojo organizacijo. Ob koncu petdesetih let je na klubski razstavi razstavljal 26 članov, med temi je bilo tudi nekaj mladincev, ki so kmalu začeli sodelovati tudi na državnih in mednarodnih razstavah. Med člani filateličnega kluba sta se takoj uveljavila predvsem prvi predsednik Srečko Merlak in njegov naslednik Ivan Ločniškar, ki je do svoje smrti leta 2000 bil častni predsednik filateličnega kluba.

Kateri so bili pomembni mejniki v delovanju tržaškega filateličnega kluba?

Pomemben mejnik je bil gotovo leta 1965 na akademiji SKGZ v Kulturnem domu v Trstu. Ob tisti priložnosti so člani kluba priredili veliko spominsko razstavo ob 20-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom. Kasneje pa je bilo prelomno leto v delovanju filateličnega kluba leta 1983. Sedež kluba so člani uredili na ul. sv. Frančiška v prostorih ZSKD. Tam ima društvo še vedno svojo omaro, svoj arhiv in filatelični material. V tistem letu je predsednik Ločniškar prepustil krmilo kluba novi generaciji: za predsednika je bil izvoljen Peter Suhadolc, za tajnika Igor Tuta in za blagajnika Teodor Okretič. Delovanje kluba so v tistem času razširili na vso deželo in zato so spremenili tudi ime v Slovenski filatelični klub »Lovrenc Košir«.

S kakšnimi dejavnostmi ste se ukvarjali v zadnjem času?

Slovesno smo leta 1984 proslavljali tudi 30-letnico kluba z razstavo v Kulturnem domu. Takrat sta s člani kluba razstavljala še vidna slovenska filatelisti Janko Fili iz Nove Gorice in Fran Juriševič iz Kopra. Za razstavo smo razpisali risarski natečaj za slovenske osnovne in srednje šole v Trstu in Gorici na temo pošte in filatelije. Delovanje društva je na novo začivelo, vpisali so se novi člani in obnovljena je bila mladinska skupina. Izdajali smo tudi nekaj števil svojega vetrnika z naslovom Postiljon. Klub smo leta 1985 tudi registrirali pri notarju.

Pri katerih razstavah sodelujejo vaši člani?

Člani društva so sodelovali s svojimi zbirkami na številnih razstavah doma, v Italiji, Sloveniji in drugod. Od leta 1992 je SFK »Košir« znova postal član Filatelične zveze Slovenije. Predsednik Kluba Suhadolc je sedaj celo podpredsednik Filatelične zveze Slovenije. Sodeluje pri uradnih razstavah FZS in večkrat zastopa Slovenijo na mednarodnih filateličnih razstavah. Med drugim je Suhadolc tudi poolobaščen sodnik pri mednarodnih razstavah tekmovalnega značaja.

Sam pa veliko razstavljam predvsem po Italiji z znakom skavtske tematike in z zgodovinsko zbirko znakm Cone A in B, za katere vlada veliko zanimanje.

Kateri zanimive dejavnosti ste z medkulturnega vidika priredili v zadnjem času?

Zanimivo je bilo to, da smo leta 2001 italijanski poštni upravi dali dvojezične žige. Šlo je za prvi dvojezični žig ob 20. Kraških očetih. Drugi važen dogodek je bil leta 2003 ob 50-letnici kluba z izdajo publikacije. Z našim delovanjem smo obeležili vidne dogodke, ki so zaznamovali naš prostor, med temi izstopajo 100 let openskega tramvaja, 100 letnica SPDT, padec Schengenske meje in 100-letnica Zadružne kraške banke.

Kakšne načrte imate v prihodnosti?

Prihodnja obveznost filateličnega kluba je sodelovanje pri izdaji spominske osebne znamke in žiga ob prvem slovenskem skavtskem jamboreeu, ki bo potekal konec julija v Sloveniji. Kot društvo pa smo v sodelovanju s športnim združenjem v Trstu predlagali, da bi Slovenija izdala znamko posvečeno vrhunski športnici Tanji Romano.

agenda

POLETNE USTVARJALNE DELAVNICE

KREATIVNO PREZIVLJANJE POCITNIC

intercampus mednarodni mladinski glasbeni laboratori

4. mednarodni mladinski glasbeni laboratori »INTERCAMPUS« namenjen godbenikom od 9. do 20. leta starosti se bo odvijal v Dijaškem domu v Portorožu od nedelje, 26.7 do sobote, 26.7.2008.

ROK PRIJAV ZAPADE V TOREK, 3. JUNIJA 2008.

OBVEŠČAMO, DA SO VSA MESTA ZA DELAVNICE V RAKOVEM ŠKOCJANU ZASEDNA.

POZOR MLADI!!!

• Če si star/a od 18 do 28 let in te zanimala enoteno služenje v obliki prostovoljne civilne službe, te vabimo, da se oglašiš na sedežu Zveze slovenskih kulturnih društev (UL San Francesco 20, Trst, tel. št. 040 635 626), kjer boš dobil/a podrobnejše informacije. Civilna služba je enkratna priložnost za pridobivanje osebnih in profesionalnih izkušenj, namenjena tako študentom kot mladim iskalcem zaposlitve. Za prostovoljce/ke je predvideno mesечно povračilo stroškov.

• ZSKD vabi k sodelovanju simpatične in resne študentke/e od 20. leta starosti pedagoške in podobnih fakultet za spremljevalec na enotedenškem glasbenem taboru, ki bo potekal od 20. do 26. julija.

REVJA IZBRANIH MALIH PEVSKIH SKUPIN ZA LETO 2008 v organizaciji JSKD bo v Ptiju v soboto, 25. oktobra 2008. K prijavi so vabljeni male pevske zasedbe od tri do največ enajst pvercev ali pevk. Rok prijave: 26. september 2008.

SEN KRESNE NOĆI 2008

Obveščamo zainteresirane zbole, da se bo pobuda odvijala 21. junija 2008 ob 21. uri v Škocjanu. Rok prijave: 6. junij 2008.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,

e-pošta trst@zskd.org

Gorica: tel. 0481 531495,

e-pošta gorica@zskd.org

Čedad: tel. 0432 731386,

e-pošta cedad@zskd.org

Solbica: tel. 0433 53428,

e-pošta rezija@zskd.org

STROKOVNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Cvetenje in oplodnja, pomembni fazi vinske trte

Pred nami je čas cvetenja in oplodnje vinske trte, ki predstavlja izredno pomembni fiziološki fazi, zato je umestno, da jima tudi letos posvetimo primereno pozornost. Faza cvetenja se začne takrat, ko se na posameznih cvetovih začne ločevati venčni listi s cveta, oz. ko odpade 5% cvetnih kapic. V naših razmerah se faza cvetenja običajno začne v drugi polovici maja in v začetku junija. Trta začne cveti pri temperaturi nad 15 stopinj, optimálna temperatura pa je pri 25 do 35 stopinj C. Za dobro oploditev ne sme relativna zračna vlaga pasti pod 40%, pri preveliki vlagi pa se tudi pri optimalni temperaturi cvetne kapice odpirajo počasi. V večini primerov ne odpadejo, ampak ostanejo na plodnici, zato je oploditev v tem primeru ovirana, vendar je še vedno boljša, kot če je temperatura previsoka.

V vlažnem vremenu cvetni prah ne more dolgo ohranljati kalivosti, zelo redko je kaliv več kot tri tedne. Ker vseh jabol, če bi se oplodili vsi cvetovi, trta ne more prehraniti, se jih osipije od 60 - 80%. Vzrok osipanja je lahko tudi pomanjkanje posameznih hranil, najpogosteje pa nesozrmerja med hranili (najpogosteje je preveč dušika in pomanjkanje bora, kalija in fosforja). Oploditev zelo otežuje močan veter, prenizke temperature (pod 15 stopinj) in prevelika bujnost trte.

Potemnele brazde na pestiču (dva do tri dni po cvetenju) so znamenje, da je bila oploditev uspešna, pri neoplojenem cvetu pa brazda pestiča ostane sveža, vlažna in svetla. Na boljšo oplodnjo lahko posredno vplivamo z izbiro lege, ustrezne sorte in podlage, z gnojenjem ipd. Faza cvetenja in oploditev traja okrog tri tedne.

SPREJEM IN ODVZEM HRANIL V FAZAH OD BRSTENJA DO CVETENJA: V prvih štirih tednih po brstenju trta kaže zelo majhne potrebe po hranilih. V tem času jih v celoti pokrije iz zalog. Do cvetenja v dobro oskrbovanem vinogradu trta zato sprejme zelo malo hranil, tudi dušika! Dodajanje dušika do časa malo pred cvetenjem iz tega razloga ni smotorno! Preko korenin se prične sprejem hranil šele konec maja, ko se pojavi večja potreba po dušiku, manj pa tudi po fosforju, kaliju, kalijiju in magneziju.

Dušik pospešuje rast in vpliva na oblikovanje grozdov. Če z dušikovimi gnojili gnojimo po končanem cvetenju, bo

v tem primeru les slabše dozorel in bo manj odporen proti nizkim zimskim temperaturam, hkrati pa prebujna rast mladič pospešuje tudi potrebo po drugih elementih, povzroča izčrpjanje in neuravnoteženost drugih elementov in omogoča slabšo odpornost vinske trte!

VARSTVO VINSKE TRTE:

V začetku junija, v času začetka cvetenja torej, se poveča nevarnost peronospore in odičja, v primeru neugodnih vremenskih razmer lahko tudi sive grozdne plesni na kabrnkah. Do sedaj smo uporabljali proti peronospori kontaktna sredstva na osnovi mankozeba, ki uspešno zatirajo tudi črno pegavost. V tem času pričnemo (tudi zaradi bujne rasti) z uporabo polsistemčnih ali sistemčnih pripravkov proti obema glicicama. Med cvetenjem in ob strnjevanju grozdnih jagod, pa je pri občutljivih sortah in v slabem vremenu smiseln dodati botricitide proti gnilobi. Idealno je, če škropimo s sistemčnimi sredstvi v začetku cvetenja in potem 10 do 12 dni ne škropimo, medtem večina kabrnkov odcveti. Navajamo nekaj sistemčkov za zatiranje peronospore. Proti temu glicičnemu obolenju lahko uspešno uporabljamo sredstva, ki vsebujejo cimoxanil (Curzate, Asco 30), metalaxil (Mexil, Eucrit, Ridomil), dimetomorf (Forum 50 WP) ipd., proti odičju pa že navedena sredstva v navodilih za zatiranje te glivice (glej Primorski dnevnik prejšnje nedelje). Če se omenjeno škropljenje ne izide, moramo škropiti tudi med cvetenjem. V tej fazi se pri zatiranju peronospore nikakor ne priporočajo bakrovni pripravki, sprejem foliarnih gnojil pa je tudi močno omejen in med cvetenjem ni upravičen. Po cvetenju nadaljujemo z začito proti peronospori in odičju z sistemki v 10 do 14 dnevnih preselek, kar je odvisno od stanja okužb in vremenskih razmer. Po možnosti naj ne bi sistemčnih fungicidov uporabljali pogosteje kot trikrat letno. Po cvetenju tako se enkrat do dvakrat uporabimo sistemčne pripravke in nato preidemo na kontaktna sredstva, tako proti peronospori kot proti odičju. Najnevarnejše obdobje za razvoj odičja se prične po cvetenju, ko se gliva naseli na zelenje jagode in je zato treba biti posebno pozorni na to obolenje, proti katemeru ukrepamo po opustitvi sistemčkov z žveplom (v prahu ali močljivim) ali drugimi kontaktnimi sredstvi.

DANES NA GLAVNEM MESTNEM TRGU S »KRAŠKO OSMICO«

Kmečka zveza v Mariboru gost prireditve Podeželje v mestu

Danes bo Deželna Kmečka zveza sodelovala na prireditvi Podeželje v mestu, ki bo tokrat prvič na glavnem trgu v Mariboru. Prireditve prireja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije in sicer v času neformalnega zasedanja Sveti Kmetijskih ministrov Evropske unije. Kmetje iz Trsta, Gorice in Benečije se bodo skupaj s kolegi iz Slovenije, avstrijske Koroske in Porabja na Madžarskem predstavili 27 kmetijskim evropskim ministrom s svojimi najboljšimi proizvodji. Kmečka zveza si je na predlog slovenskega ministrstva zadala nalogo, da evropskim najvišjim oblastem predstavi tradicionalno Kraško osmico.

NASVETI STROKOVNIKA

Kako gojimo brstični ohrov

Brstični ohrov je sicer poznana, vendar malo gojena zelenjadnica predvsem po domačih malih vrtovih. Prav kmalu bo čas za setev, zato ga bomo podrobnejše spoznali. Vredno je namreč, da ga poskusimo gojiti tudi mi.

To, kar uživamo pri brstičnem ohrovu, so odebeleni brsti, ki zrastejo na steblu, v pazduhah listov. Vsak brst je sestavljen iz zelo majhnih listkov. Ob zrelosti so listi trdno stisnjeni eden z drugim, tako, da brst dobri obliko male glave zelja. Na vsaki rastlini zraste 20 do 50 brstov. Listi imajo dolg pecelj, pri nekaterih sortah imajo vijoličaste odtenke. Na zgornji strani rastline so listi sklenjeni, spodnji listi pa sami odtrgajo od rastline, medtem ko rastlina raste in brsti postanejo vidni. Brstični ohrov je dvoletna rastlina: komaj v drugem letu cveti in semeni. Ker pa nas zanimajo le **brsti, jo gojimo le eno leto.**

PODNEBJE - Brstični ohrov je, podobno kot ohrov, zelo odporen za nizke temperature, tudi do -12 stopinj. Prav zaradi tega uspeva tam, kjer so zimske temperature lahko zelo nizke. Obenem brstični ohrov gojimo v drugi polovici leta, da se brsti razvijejo, ko ni več visokih temperatur. Če se namreč razvijejo v poletnem času, postanejo brsti mehki in ne

sklenjeni, kakovost je nižja. Narediti moramo vse, da ko se tvorijo brsti, najvišja temperatura ne preseže 20 stopinj C. To se zgodi pri nas približno proti koncu septembra ali na začetku oktobra. Zato se moramo strogo držati navodil na konfekciji glede časa seteve. Paziti pa moramo tudi, da ne sejemo prepozno, da ne bi prve jesenske pozebe pokvarile komaj nastale brste. Brstični ohrov dobro raste v vlažnih krajih in stalno mora imeti dovolj vode.

TLA - Brstični ohrov se prilagodi različnim tipom tal. Voda v tleh pa ne sme zastajati, posebno ker to kapusnico gojimo v drugi polovici leta in torej v bolj jesensko-zimskem času. Poskrbeti moramo za pravilno drenažo. Dobro uspeva v rahlo kislih do neutralnih tleh. Zelo važno je, da kolobarimo. Za vsaj dve leti ohrovta ne smemo gojiti na istem mestu, kjer smo ga prej gojili. Obenem naj brstični ohrov ne sledi ostalim kapusnicam, kot so zelje, ohrov, cvetača, repa in druge.

SORTE - Sort, ki so primerne za manjše površine, je zelo malo. Več sort pa je na razpolago za poklicne vrtnarje. Veliko sort prihaja iz srednje-severne Evrope. Glede na dolžino ciklusa gojenja delimo sorte v zgodnje, srednje-zgod-

nje, srednje-pozne in pozne. Nekatere sorte, ki so idealne za manjše površine, so: Long Island, Mezzo nano in hibridna sorta Veloce.

PRIPRAVA TAL IN SETEV - Pred

setjivo zemljo obdelamo 30 cm globoko. Pred tem moramo obilno gnojiti z organskimi gnojili. Gnojimo 3-4 kg hlevskega gnoja na m2. Če pa smo prejšnjo kulturo obilno gnojili (krompir, paradžnik ali druge plodovke), ni treba gnojiti z organskimi gnojili. Pred obdelovanjem gnojimo tudi s fosforinimi in kalijevimi gnojili. Z dušikovimi gnojili pa gnojimo v treh obrokih: prvi pred sajenjem, nato ko so rastline majhne in tretji, ko se začenjajo tvoriti brsti.

Sejemo po navadi v lončke. Uporabljamo več prostorne zabočke iz plastike. V vsak prostorček sejemo eno ali dve semeni in pozneje pustimo le najboljšo rastlinico. Sejemo v globino 2 mm. Zaboje postavimo nato na odprt in stalno zalivamo. Približno 35-40 dni po setvi presadimo.

Brstični ohrov sejemo v juniju, najkasneje v juliju. Na ta način jih presadimo v juliju, do začetka avgusta, odvisno od sorte. Najprej sejemo zgodnje, zadnje pa pozne sorte. Sadike lahko tudi kupimo.

Razdalja presaditve je odvisna od posameznih sort in je 60-70 cm med vrstami ter 40-50 cm v vrsti. Če sadimo bolj gosto, dobimo večjo količino pridelka, brsti pa bodo manjši, in obratno.

OSKRBA - Brstični ohrov potrebuje zaliwanje od vsega začetka. Posebno je važna stalna nabava vode v prvi fazah gojenja, in sicer poleti, saj takrat večkrat primanjkuje padavin. Če ni padavin jeseni, moramo tudi stalno zalivati, pa čeprav manj, kot poleti. Stalno moramo tudi odstranjevati plevel, posebno v prvih fazah gojenja. Brsti se začnejo razvijati v pazduhi listov, katerih ne smemo odstranjevati.

Brstični ohrov je v glavnem precej zdrav, zato po navadi ne potrebuje nobenih škropilnih posegov.

NABIRANJE - Jeseni se začnejo pod pazduhami listov razvijati brsti. Brstični ohrov nabiramo takoj, da posamezne brste odtrgamo ali odrežemo z načrtom nožem. Po navadi začnemo s nabiranjem oktobra zgodnje sorte, ko so brsti dobro oblikovani, trdi in imajo sklenjene lističe. Zreli brsti imajo premer približno 2,5 cm. Nabiranje se nadaljuje vse do februarja ali včasih dle (pozne sorte). Prezreli brsti pa se začnejo odpirati in zunanjji listi črnijo.

Obstajajo sorte, kjer brsti dozorijo vsi hkrati, in sorte, kjer brsti dozorevajo različno. Začnemo z brsti, ki se nahajajo na spodnji strani stebla. V primeru sorte, kjer brsti zorijo vsi hkrati, najprej pobremo celo rastlino in nato odtrgamo posamezne brste. Preden jih uživamo, odstranimo zunanjne listke. Pridelek je okusnejši, če ga pobiramo po prvi jeseni, moramo tudi stalno zalivati, pa čeprav manj, kot poleti. Stalno moramo tudi odstranjevati plevel, posebno v prvih fazah gojenja. Brsti se začnejo razvijati v pazduhi listov, katerih ne smemo odstranjevati.

HRANILNE LASTNOSTI - Na splošno so kapusnice v zadnjih časih precej raziskovane, saj so v njih ugotovili, da pozitivno delujejo proti raku, posebno na dojkah, črevemu in prostatu. Kapusnice vsebujejo veliko snovi, ki čistijo organizem strupenih snovi. Brstični ohrov je obenem bogat na vitaminu C. V 100 gramih zelenjadnice je več kot dnevna potreba na dan za odraslo osebo. Brani pred boleznimi ožilja in srca. Vsebuje tudi dobro količino folne kisline, ki je važna pri proizvajaju rdečih krvnih teles in pri proizvajaju novih beljakovin. Uživati pa ga moramo surovega ali kvečemu kuhati v sopari zelo malo časa, drugače se omenjene hranilne lastnosti znatno zmanjšajo.

Magda Šturmán

AKADEMIJE 2008

Akademije predstavljajo za učence Glasbene simbolično kronanje celoletnega truda. S koncem šolskega leta je prišel tudi letos čas javnih nastopov, s katerimi se šola predstavlja z dosežki svojih najbolj nadarjenih in zaslужnih učencev. V prejšnjih dneh so se odvijali na vseh sedežih šole nastopi, na katerih so profesorji izbrali letošnje protagoniste zaključnih revij.

Prva akademija bo na sporednu 28. maja v Kulturnem domu v Gorici. Trstu se bodo akademije pričele 4. junija s klavirskim večerom v cerkvi sv. Silvestra. Klavirska oddelek je namreč najbolj številčen, zato je izbor nastopajočih vsako leto širiši in primeren za samostojno revijo pianistov različnih starosti iz vseh sedežev Glasbene matice v deželi FJK. Sledila bo naslednji dan akademija z raznolikimi vsebinami, ki jo bodo oblikovali učenci iz vseh oddelkov s solističnimi nastopi in izvedbami v komornih zasedbah. Zadnji večer bo po tradiciji posvečen diplomantom in zaslžnemu učencem. Ob tej priložnosti bo ravnatelj šole podelil posebne priznanja vsem učencem, ki so se v letošnjem šolskem letu odlikovali na raznih državnih in mednarodnih tekmovanjih. S krajšimi nastopi se bodo nato predstavili letošnji diplomanti, violončelista Irene Ferro Casagrande in Piero Politti ter solopevka Lara Komar. V Špetru bodo priredili dve akademiji, prvo z učenci iz raznih oddelkov (29. maja na sedežu šole), drugo z nagrajevanjem in nastopom dejavnega harmonikarskega orkestra v cerkvi Sv. Jurija v Čedadu. Novost letošnje izvedbe zaključnih koncertov bo tesnejše povezovanje učencev iz raznih krajev dežele: na vsaki področni akademiji bodo nastopili namreč tudi učenci drugih sedežev Glasbene matice.

Učenci GM na tekmovanjih

23. Državno klavirsko tekmovanje J.S.Bach

Tarin Ferletič in Mateja Jarc (razred: prof. Beatrice Zonta) - tretja nagrada
Cristian Visintin (razred: prof. Vesna Zuppin) - tretja nagrada
Elisa Terrana (razred: prof. Vesna Zuppin) - prva absolutna nagrada, - najmlajša zmagovalka tekmovanja

3. Mednarodno klavirsko tekmovanje W.A.Mozart

Rok Dolenc (razred: prof. Tamara Ražem) - prva absolutna nagrada

Prvo srečanje komornih skupin GM v Sovodnjah

Komorno izvajanje je bistvenega pomena za razvoj vsakega glasbenika, zato spada tudi v redni del šolskih programov. Ob individualnih lekcijah se učenci Glasbene matice soočajo na vajah in nastopih tudi s svojimi sovrstniki iz drugih oddelkov, se z njimi priložnostno ali bolj trajno povezujejo pri izvedbah skladb v duu, triu, kvartetu in včasih v širših zasedbah.

Šola bo namenila tem skupinam Prvo srečanje komornih skupin Glasbene matice, ki bo 3. junija v Sovodnjah. Nastopile bodo nekatere od mnogih šolskih, komornih skupin, ki delujejo že več let ali so nastale v letošnjem šolskem letu.

Trst je za prvo izvedbo izbral trio, kvartet in kvintet flavt ter trio kitara, goriški sedež pa se bo predstavil z raznimi kom-

binacijami godal in pihal s klavirjem ter z učenci oddelka za jazz in zabavno glasbo. Kanalsko dolino bo zastopal duo na klavir štiriročno, Špeter pa harmonikarski orkester Sončki in kvartet kitara. Nastopil bo tudi komorni godalni orkester, v katerem igrajo učenci iz treh sedežev Glasbene matice. Pobudnik srečanja je ravnatelj ustanove, prof. Bogdan Kralj: »S to revijo želimo spodbujati izmenjavo in sodelovanje med skupinami, ki muzicirajo v komornih zasedbah v okviru šolskih programov. Na takih srečanjih se glasbeniki med sabo spoznajo, obenem pa lahko dosežemo vedno tesnejše povezovanje sedežev Glasbene matice na dejelnem teritoriju. Srečanje je nastalo kot prikaz in vrednotenje tega pomembnega področja šolskega delovanja.«

NAPOVEDNIK

TRST
V četrtek, 29. maja ob 19.00 v dvorani SKD Barkovlje
Klavirska revija učencev prof. Tamare Ražem iz Glasbene matice Trst in Glasbene šole Sežana

GORICA
V torek, 3. junija ob 18.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah
Prvo srečanje komornih skupin Glasbene matice

AKADEMIJE GLASBENE MATICE:

GORICA
V sredo, 28. maja ob 18.30 v Kulturnem domu

TRST
V sredo, 4. junija ob 20.30 v cerkvi sv. Silvestra
V četrtek, 5. junija ob 20.30 v cerkvi sv. Silvestra
V petek, 6. junija ob 20.30 v cerkvi sv. Silvestra

ŠPETER
V četrtek, 29. maja ob 18.30 v Slovenskem kulturnem centru v Špetru
V torek, 10. junija ob 20.30 v cerkvi S. Giorgio in Vado, Čedad

Brezplačne glasbene urice do konca šolskega leta

Klavir, violina, viola, violončelo, kitara, kljunasta in prečna flavta, oboja, fagot, klarinet, saksofon, trobenta, pozavna, rog, harmonika, harfa predstavljajo snov individualnega pouka na Glasbeni matici. Šola je pred leti uvedla pobudo brezplačnih glasbenih uric, da bi olajšala zainteresiranim otrokom izbiro primerenega instrumenta za začetek študija v prihodnjem šolskem letu. V mesecu maju in do konca pouka 13. junija bodo profesorji šole tudi letos na voljo za poskusne lekcije na sedežih v Trstu in Gorici. Potrebna je predhodna rezervacija na tel. št. 040 418605 (Trst) ali 0481 531508 (Gorica).

Poletne delavnice v Trstu in v Gorici

Konec šolskega leta je čas načrtovanja poletnih pedagoških projektov kot so vsoletne, župradicne delavnice Glasbene matice. Tudi letos se bo uspešna pobuda za osnovnošolce ponovila in sicer od 25. do 29. avgusta v Doberdoru, od 1. do 5. septembra v Dijaškem domu v Trstu. Delavnici bodo vodili profesorji in sodelavci Glasbene matice. Učne vsebine bodo obsegale spoznanje in uporabo različnih glasbil, petje in ples. Rok prijave zapade 15. junija. Zainteresirani lahko poklicajo tajništvo šole v Trstu na št. 040 418605, v Gorici pa na št. 0481 531508.

Srečanje s profesorji Glasbene matice v Špetru

Profesorji špertske Glasbene matice so v prejšnjih dneh predstavili delovanje glasbene šole otrokom osnovnih šol v Špetru. Srečanja so se v prejšnjih letih odvijala samo na dvojezični šoli, letos pa so predstavitev instrumentov, ki spadajo v pedagoško ponudbo glasbene šole, potekale tudi na

sedeže špertske osnovne šole z italijanskim učnim jezikom. V treh različnih dneh so osnovnošolci spoznali osnove igranja na klavir, harmoniko, violino, kitaro in flavto. Profesorji šol so odstopili glasbenikom nekaj ur in otroci so sprejeli izredni pouk glasbene vzgoje z velikim zanimanjem.

Leonardo Snidaro na reviji mladih talentov

V kraju Castelvetro blizu Modene se je odvijala druga izvedba revije »Mladi glasbeni talenti«, na kateri nastopajo s samostojnimi koncerti nadarjeni instrumentalisti od 9. do 12. leta starosti. Na programu letošnje revije društva Art & Show Productions so bili trije koncerti resne glasbe. Eden od oblikovalcev teh glasbenih srečanj je bil tudi harmonikar Leonardo Snidaro, učenec prof. Aleksandri Ipavca na Glasbeni matici v Špetru. Njegov koncert v starem središču mesta se je odvijal v sodelovanju s pesniškim natečajem za srednješolce »Mladi pesnik v Castelvetru«. Na koncertu v veliki dvorani, kjer je njegovim izvedbam prisluhnilo okrog 500 ljudi, je Snidaro zaigral koncertni program, ki je obsegal skladbe pretežno sodobnih avtorjev. Med temi je bila tudi nova skladba »Across the border«, ki mu jo je posvetil prof. Aleksander Ipavec. Pred zahtevno koncertno preizkušnjo je mladi harmonikar nastopil na Glasbeni matici v Gorici, v cerkvi v Klenjah in na Opčinah. Koncert v Castelvetru je ta-

ko predstavljal višek prvega sklopa koncertov dvanajstletnega harmonikarja. O njem so ob tej priložnosti pisali na prestižnih državnih revijah kot sta Giornale della musica in Suonare.

glasbena matica

GLASBENA MATICA TRST
ŠOLA MARIJ KOGOJ
Ulica Montorsino 2
tel. 040-418605 fax 040-44182
www.glasbenamatica.com
e-mail: trst@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA GORICA
Korzo Verdi 51
tel. 0481-531508 fax: 0481-548018
e-mail: gorica@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA ŠPETER
Ulica Alpe Adria 69
tel./fax. 0432 727332
e-mail: speter@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA KANALSKA DOLINA
ŠOLA TOMAŽ HOLMAR, UKVE
ul. Pontebiana 28
tel./fax +39 0428-60266
e-mail: info@planika.it

MANJŠINE - Letna skupščina zveze manjšinskih dnevnikov MIDAS

Dnevni manjšin v Evropi krepijo medsebojno sodelovanje

Prejšnji konec tedna je v Santiagu de Compostela, znani božji poti v Galiciji, na skrajnem zahodu Španije, potekala letna skupščina združenja manjšinskih dnevnikov v Evropi MIDAS. Namenjena je bila običajnemu pregledu dela, programom za naprej, pa tudi spoznavanju galicijske skupnosti in njenih medijev. Osrednji dogodek skupščine pa je bila tudi letos podelitev novinarskih nagrad Midas in Otto von Habsburg. Med člane organizacije so sprejeli še dnevnik nemške manjšine v Romuniji Allgemeine deutsche Zeitung. Organizator letošnje skupščine je bil krajevni dnevnik v galicijskem jeziku Galicia hoxe.

Oglasovanje v manjšinskih dnevnikih

Sicer pa je bila skupščina priložnost za pregled možnosti sodelovanja med dnevniki, skupnih projektov in skupnih nastopov, tudi glede na pridobivanje oglasov. Tako je predsednik organizacije, odgovorni urednik južnotirolskega dnevnika Dolomiten Toni Ebner, opozoril na priložnosti, ki jih ponujajo programi ob Evropskem letu medkulturnega dialoga. Midas je že pred časom navezel stik s podpredsednico Evropske komisije Margot Wallstroem z namenom, da od Evropske komisije doseže, da bi svoje dejavnosti oglaševala tudi v dnevnikih, ki izhajajo v manjšinskih jezikih. Wallstroemova je zagotovila, da bo pozorna na to vprašanje, dejansko pa Evropska komisija vztraja pri starem, da namreč objavlja oglase v enem dnevniku v vsaki državi članici, kar pomeni, da so vsi manjšinski dnevniki izključeni možnosti, da bi si zagotovili del sredstev od oglaševanja evropskih institucij. Edina možnost, ki ostaja, je navezava stikov z uradi Evropske komisije v vsaki posamezni državi, Sicer pa bo združenje Midas po evropskih volitvah prihodnje leto ponovno začelo s kampanjo z novo evropsko komisijo.

Veliko uspešnejše pa je bilo združenje manjšinskih dnevnikov v odsotnih s katalonsko deželno vlado, ki je letos objavila turistični oglas v vseh manjšinskih dnevnikih v Evropi, razen onih, ki izhajajo v španski državi. Šlo jo, kot je povedal predstavnik katalonske vlade Jordi Fortuny, za zelo zahtevno delo, saj je Katalonija dnevnikom priskrbela že prevedene oglase in to naredila tudi za zelo malo rabljene jezike, kot je na primer lužiška srbsčina. Fortuny je vsekakor zagotovil da bodo podobno kampanjo izvedli tudi prihodnje leto v vseh manjšinskih dnevnikih.

Sodelovanje v poročanju o manjšinah

Druga tema, ki so jo obravnavali, je sodelovanje med dnevniki pri poročanju o

manjšinah. O tem so že večkrat govorili, jezik pa je bil vselej nepremostljiva ovira: prevajanje je namreč zelo drag, problem pa je tudi, da ni nekega prevajalskega urada, ki bi lahko serviral toliko različnih jezikov. Tako so se dogovorili za kompromisno rešitev, da bodo poskusno prevedli nekatere reportaže o manjšinah v angleščino in jih nato ponudili včlanjenim dnevnikom, da jih prevedejo v svoj jezik in nato objavijo. To so že nekajkrat uspešno izvedli, na primer z dolgim intervjujem z urednikom baskovskega dnevnika Egunkaria Martxelom Otamendijem, ki je bil obožen sodelovanja z organizacijo ETA in še vedno čaka na sodno obravnavo. V letošnjem letu bodo prevedli v angleščino in ponudili dnevnikom serijo šestih reportaž novinarja danskega dnevnika v Nemčiji Jensa Nygaarda. Članki bodo opremljeni s fotografiskim materialom, rešiti pa bo treba še vprašanje avtorskih pravic.

Še letos pa bodo pripravili popolnejši načrt, ki naj bi omogočil bolj sistematično in rednejšo ponudbo člankov o manjšinah. Za financiranje tega načrta se bodo obrnili na nekatere deželne vlade, začenši s katalonsko, ki je že pokazala interes za sodelovanje pri takih pobudi. Načrt naj bi predstavili prihodnje leto na redni skupščini, ki bo prav v Barceloni.

Članstvo v WAN

Združenje Midas je bilo letos s prejeto v Svetovno združenje dnevnikov (World Association of newspapers – WAN). Članstvo v tem združenju bi bilo za vsak posamezni dnevnik predrago, združenju manjšinskih dnevnikov pa so zaradi njegove specifikе ponudili dve ugodnosti: prva je članarina po znižani ceni, druga pa je možnost za vse včlanjenje dnevnike, da sodelujejo pri dejavnosti združenja brez nikakrnega doplačila. Skratka, z eno samo znižano članarino uživa več kot 30 dnevnikov pravice polnega članstva. Gre predvsem za kongrese, seminarje in strokovna srečanja, ki jih združenje organizira za svoje člane, pomemben pa je tudi letni forum, kjer prihaja do zanimivega izmenjava mnjen o vsebini in o tehnologiji dnevnikov.

Sicer pa je združenje v zadnjem letu sodelovalo tudi pri nekaterih drugih dejavnostih: pri razstavi medijev v Aachenu v Nemčiji februarja 2008, sodelovanje pri pobudi manjšinskega nogometnega turnirja Europeada 2008 v juniju in sodelovanje z združenjem FUEN, ki je svojo letošnjo skupščino namenilo vprašanju medijev; na nej je združenje Midas predstavil generalni sekretar Guenther Rautz.

Solidarnost z dnevniki

Kot običajno, se je tudi na letošnji skupščini združenje zavzelo za specifična vprašanja nekaterih dnevnikov, ki so opozorili na probleme.

Tako so na pobudo Primorskega dnevnika

Zgoraj: nagrada Otto von Habsburg je njegova hič Monika izročila Mariusu Cosmeanuji; spodaj: predsednik združenja Midas Toni Ebner izroča nagrado Midas Jensi Nygaardu.

nika izrazili zaskrbljenost zaradi zbiranja podpisov za referendum, s katerimi bi odpriavili zakon o založništvu; odprrava tega zakona bi dejansko onemogočilo izhajanje dnevnika, otežilo pa bi tudi oba dnevnika, ki na Južnem Tirolskem izhajata v nemškem jeziku.

Posebno pozornost so namenili tudi lužiškorsbskemu dnevniku Serbske Noviny, ki izhaja v Budyšinu (Bautzen) v nemški državi Saški. Dnevniku so krčili javna sredstva in preživljajo hudo finančno krizo. Predsednik združenja Ebner je obiskal Bautzen in se pogovarjal s krajevnimi oblastmi, sicer pa so na skupščini sklenili, da se bo s tem vprašanjem poslej ukvarjal član odbora

Bjarne Lonborg, urednik danskega dnevnika v Nemčiji Flensburg Avis.

Sicer pa so ponovno izrekli solidarnost že omenjenemu uredniku baskovskega dnevnika Egunkaria Martxelu Otamendiju, ki po petih letih še čaka na sodno obravnavo. Stevilni dnevniki, med njimi tudi primorski dnevnik, so ob 5. obletnici zaprtja dnevnika Egunkaria v marcu objavili priložnostne članke.

Izmenjave novinarjev

Uspešno se nadaljujejo študijski obiski novinarjev pri dnevnikih, včlanjenih v združenje Midas. V letu 2007 sta bila dva obiska, v februarju v Vasi na Finskem in v septembru na dansko-nemški meji pri obeh manjšinah. Prvega se je udeležilo 8 novinarjev, drugega pa 9. Gre za enotedenški obisk pri manjšini, ki jo spoznajo novinarji, ki prihajajo iz drugih manjšin. Tako se vzpostavlja mreža medsebojnega spoznavanja in možnega sodelovanja. S pobudo bodo nadaljevali tudi letos; naslednji študijski obisk bo septembra pri madžarski manjšini na Slovaškem, gostitelj pa bo madžarski dnevnik Uj Szó.

Sicer pa so letos razpisali enkratno štipendijo za mladega madžarskega, nemškega ali romskega novinarja iz Romuniji; pomenovali so jo po odgovornem uredniku madžarskega dnevnika Szabadság iz Cluja Aronu Ballu, ki je umrl v prometni nesreči. Novinarju, ki bo izbran, bodo omogočili dvo-mesečno izpopolnjevanje v uredništvu dnevnika, včlanjenega v združenje Midas, ki ga bo sam izbral.

Nagrada Midas

Združenje vsako leto podeljuje nagrado Midas novinarju enega izmed včlanjenih dnevnikov, ki se je posvetil pisjanju o

manjšinah v Evropi. Letos je nagrada prejel novinar dnevnika danske manjšine v Nemčiji Flensburg Avis Jens Nygaard, ki je v zadnjem letu objavil serijo dolgih reportaž o manjšinah v Evropi in se še zlasti posvetil manjšin oziroma manj zaščitenim manjšinam. Članke je opremil z ustreznim fotografiskim gradivom, z njimi pa je bralce opozoril na resne probleme, s katerimi se srečujejo tiste manjšine, ki ne uživajo ustrezne zakonske zaščite ali jih države, v katerih živijo, sploh ne priznavajo. Nagrada Midas je izročil predsednik združenja Toni Ebner.

Nagrada Otto von Habsburg

Nagrada Otto von Habsburg podeljuje združenje novinarju večinskega naroda, ki je v vsedržavnem dnevniku svoje države opozoril na vprašanje manjšin. To nagrado so doslej prejeli Reinhard Ott (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Nemčija), Gian Antonio Stella (Corriere della sera, Italija) Zsolt Nagy (Magyar Hirlap, Madžarska) in Margaretha Kopeinig (Kurier, Avstrija). Letos pa je to nagrada prejel romunski novinar Marius Cosmeanu za poročanje o manjšinah v Romuniji v romunskega dnevnika Cotidianul. Cosmeanu o manjšinah piše že več let in je eden redkih, ki v romunskih medijih opozarja na ta vprašanje. Njegovi članki posredujejo dobro sliko odsnosov med manjšinami in večino v Romuniji; o manjšinah piše pozitivno, vendar tudi zelo odkrito; prizadeva si, da bi iz romunske družbe odpravil slepoto, zaprost, izolacijo manjšin in tudi nacionalizem. Za to delo je prejel nagrado, ki jo je v odnosu do Otti von Habsburga izročila njegova hčerka Monika.

Udeležence skupščine je sprejel tudi župan mesta Santiago de Compostela Xose Sanchez Bugallo

NEAPELJ - Sklep o odprtju novih odlagališč za odpadke

Incidentom in protestom sploh še ni videti konca

Trije ranjeni v Chiaianu - Med protestniki tudi poslanka Mussolinijeva

NEAPELJ - Trije ranjeni in več ljudi v priporu. To je obračun včerajšnjih hudi incidentov med policijo in demonstranti, ki se v kraju Chiaianu nasilno zoperstavljajo odprtju novega odlagališča odpadkov. V okolici Neaplja je bilo včeraj ves dan zelo napeto. Ne samo v Chiaianu, temveč tudi v drugih krajih, kjer Berlusconijeva vlada napoveduje odprtje odlagališč.

Incidenti v Chiaianu so se zgodili že ponoči, najhuje pa je bilo do poldne, ko so policisti v bojni opremi ustavili večjo skupino protestnikov. Prišlo je do splošnega pretepa, v katerem sta bila lažje ranjena dva pripadnika sil javnega reda. 22-letni protestnik je padel z nekega cementnega oboka in se hudo poškodoval. Aretirali so več demonstrantov, katerim bodo sodili po hitrem postopku.

Neredi so seveda takoj odmevali tudi v rimskih političnih krogih. Vse stranke Berlusconijeve večine zagovarjajo politiko trde roke, medtem ko Demokratska stranka meni, da samo s policijo in vojsko se ne da rešiti tega kočljivega vprašanja. Stranka komunistične prenove kritizira policijo, češ da je po nepotrebni uporabila nasilje, medtem ko je treba probleme reševati sporazumno z ljudmi. Med protestniki se je pojavila poslanka Berlusconijeve stranke Alessandra Mussolini, ki je dejala, da bi morali biti politiki vedno na strani ljudi...

Vladni podtajnik Guido Bertolaso, ki mu je Silvio Berlusconi naložil zelo zahtevno nalogu, da reši problem neapeljskih odpadkov, meni, da Rim ne sme kloniti pred prisiski ljudi. V isti sapi pa Bertolaso dodaja, da glede lokacije odlagališč še ni padla dokončna odločitev, za katero si je Rim vzel mesec dni časa.

Skratka veliki problemi in napesti. Trenutno še ni jasno, če bo nova odlagališča, če jih bodo seveda sploh odprli, stražili vojaki, kot piše v vladnem odloku. Obrambni minister Ignazio La Russa je nad vsebino tega dekreta izrazil pomisleke, še večje pomisleke pa so izrazili nekatere visoki poveljniki vojske, ki pravijo, da vojaki ne morejo in tudi ne smejte opravljati teh funkcij. Čeprav, dodajajo v Rimu, se je vojska svojčas na Siciliji v prvi osebi angažirala v boju proti mafiji.

Pri Neaplju je prišlo včeraj do resnih incidentov med policijo in demonstranti, ki nasprotujejo odpiranju novih odlagališč

ANSA

POLITIKA - Stališča Walterja Veltronija

»Unija je dokončno mrtva Z levico je možen dialog«

MILAN - Zavezništvo Unije je mrtvo in pokopano, Demokratska stranka pa bo z levico v prihodnje sklepala le programske sporazume. Walter Veltroni je na včerajšnji skupščini DS potrdil politično usmeritev svoje stranke, ki mora temeljiti na primarnih notranjih volitvah. »V Rimu smo izgubili tudi zato, ker se nismo pomerili na primarnih volitvah,« je dejal Veltroni, ki se je težko sprijaznil z zmago Giannija Alemanna in s pekočim porazom županskega kandidata leve sredine Francesca Rutellija.

Unija Romana Prodi je pred dvema letoma zmagala na volitvah, ni bila pa sposobna vladati. Demokratska stranka noče več ponoviti te hude napake, zaradi katere je potem spet prišel na oblast Silvio Berlusconi. Veltroni je vsekakor prepričan, da bo Demokratska stranka zmagala čez pet let.

Vodja DS bo vztrajal pri dialogu z desno sredino, njegova stranka pa je zelo kritična do varnostne politike Berlusconijeve vlade. Predvsem tam, kjer se skuša kriminalizirati priseljence in tudi ustvariti neke vrste vzporedno »ljudsko« policijo. Veltroni nasprotuje mostu med Sicilijo in Kalabrijo in se v zvezi s tem spravi, kakšno stališče bo sedaj zavzela Severna liga, ki je med volilno kampanjo ostro nastopala proti temu projektu.

Vodja Demokratske stranke Walter Veltroni

ANSA

CANNES - Danes proglašitev najboljšega filma 61. filmskega festivala

Brez jasnega favorita za zlato palmo

Le redka dela so uspela doseči visoko raven z zlitjem močne zgodbe in umetniške tenkočutnosti - Med možnimi zmagovalci tudi italijanski film Gomorra

Med kandidati za zlato palmo je tudi film Gomorra (na posnetku prizor iz filma) režiserja Mattea Garroneja, ki je film posnel po istoimenski knjigi Roberta Saviana

ANSA

CANNES - V Cannesu bodo danes najboljšemu filmu 61. mednarodnega festivala podelili zlato palmo. Čeprav se kulturnih dosežkov ne da primerjati s športnimi rezultati, v mondenem francoskem obmorskom letovišču spet vladala napetost, kdo bo "prvi". Predsednik mednarodne žirije Sean Penn ni imel lahkega dela, kajti jasnega favorita ni.

Mnogi filmi so se izkazali za nerodne in mlačne, le redka dela so uspela doseči visoko raven z zlitjem močne zgodbe in umetniške tenkočutnosti. Če je soditi po odmevih kritikov v Cannesu, se zlate palme lahko nadejata tako super zvezdnik Clint Eastwood kot njegov turški kolega Nuri Bilge Ceylan, morebiti pa znova brata Dardenne. Vprašanje je še, ali bo v nedeljo zvečer med srečneži nemški režiser Wim Wenders. Njegov film bodo zavrteli kot zadnji v tekmovalni sekciji.

Kritiki imajo precej pripomb na film Che, drag, štiri ure in pol dolg portret revolucionarja Ernesta Che Guevare (1928-1967) v režiji Stevena Soderbergha. Velikemu igralskemu dosežku Benicia Del To-

ra navkljub je glavni lik predstavljen površno, brez senc in kontur. Primanjkuje se osvetlitev manj prijaznih plati Guevare, enega od vodilj revolucije na Kubi, ki pa ni uspel v svoji zadnji misiji v Boliviji. Film postavlja še en spomenik tej kulturni figuri.

Sean Penn je o kriterijih mednarodne žirije, ki ji predseduje, nekaj povedal na začetku festivala. Namreč, zmagovalec bo nekdo, ki se "zaveda, v kakšnih političnih razmerah živi". Ta pogoj, torej povezavo politike in filma, je izpolnilo kar nekaj filmov, vrednih ogleda: protivojni animirani dokumentarec "Waltz with Bashir" (Valček z Baširjem) izraelskega režisera Arija Folmana, drama o neapeljski mafiji, camori, "Gomorra" Italijana Mattea Garroneja, pa tudi sicer malo preobložena, vendar lepa družinska zgodba na temo spletnega terorja, "Adoration" (Oboževanje) Atoma Egoyana iz Kanade.

Folman je v Valčku z Baširjem s pomočjo likov klasičnega stripa rekonstruiral vojne travme izraelskih vojakov, ki se jim v podzavest potisnjena doživetva ob-

**Generalni sekretar ZN
Ban Ki Moon obiskal
potresno območje v Sečuanu**

PEKING - Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je včeraj obiskal kitajsko provinco Sečuan na jugozahodu Kitajske, ki jo je 12. maja prisadzel katastrofalen potres. Ban se je v mestu Yingxiu sestal s kitajskim premierom Wen Jiabaom. Kot je povedal Wen, bi se končno število žrtev potresa lahko povzpelo na 80.000.

**Južnoameriške države
za unijo po modelu EU**

BRASILIA - Dvanajst južnoameriških držav je v petek ustanovilo skupnost držav z namenom pospešitve regionalne integracije. Ustanovno listino Skupnosti južnoameriških držav (Unasur) so predsedniki in premieri držav članic podpisali na vrhu v brazilske prestolnici Braziliji. Predsedovanje uniji bo prvo leto prevzela čilska predsednica Michelle Bachelet.

Unasur je bil ustanovljen po modelu Evropske unije, je povedal brazilski predsednik Luiz Inacio Lula da Silva in dodal, da bodo s pomočjo te unije storili velik korak na področju gospodarskega in socialnega razvoja. Ustanovitev "južnoameriškega varnostnega sveta", za katerega si prizadevajo Argentina, Brazilija in Venezuela, pa v Braziliji še ni bila možna, predvsem zaradi nasprotnanja konservativne kolumbijske vlade. Za nov ustanovitveni predlog bo v naslednjih 90 dneh poskrbelo posebna delovna skupina. Tako bodo lahko upoštevali tudi različne interese v regiji, je še pojasnil brazilski predsednik.

**Medvedjev o pomenu
rusko-kitajskega partnerstva**

PEKING - Ruski predsednik Dmitrij Medvedjev je včeraj ob zaključku svojega prvega obiska na Kitajskem izpostavil tesne vezi med državam in podaril, da so ključnega pomena za svetovno stabilnost. Kot je dejal v govoru na univerzi v Pekingu, si Rusija in Kitajska želita okrepliti svoje strateško partnerstvo. "Nekateri ne želijo takšnega strateškega sodelovanja med našima državama, toda razumemo, da to sodelovanje služi interesom naših narodov in ga bomo še okreplili, ne glede na to ali je to drugim všeč ali ne," je povedal dan potem, ko sta s kitajskim kolegom Hu Jintatom kritizirala ameriške načrte postavitve protiraketnega ščita. Po besedah Medvedjeva so rusko-kitajski odnosi eden najbolj pomembnih dejavnikov pri ohranjanju stabilnosti v sodobnih pogojih.

pokolu palestinskih civilistov nenehno vrčajo v sanjah in halucinacijah. Film ne glede na težko tematiko deluje sveže, moderno in brezkompromisno, poroča dpa.

Realno ozadje ima tudi "Gomorra", ki se je oprla na raziskovanje pisatelja Roberta Saviana. Garronejev film se zavestno odvrne od poveljevanja mafijске romantične in popisuje humus organiziranega kriminala: to sta revščina in brezperspektivnost, ki se srečujeta z brutalnostjo in pohlepom.

Nekaj možnosti spet pripisuje tudij Jean-Pierre in Lucu Dardenne, četudi film o priseljencih "La silence de Loràna" ne izžareva realistične moči njunih prejšnjih del. Če bi jo belgijska brata že dobila, bi bila to njuna tretja zlata canneska palma in nov rekord glede festivalskih nagrad.

Glavna nagrada Cannesu manjka tudi v zbirkah odličij Clinta Eastwooda. Njegov "The Exchange" (Zamenjava), izpovedan v klasični filmski naraciji, z Angelino Jolie v glavnih vlogah se je čustveno dotaknil gledalcev. (STA)

CELJE - V Muzeju novejše zgodovine Danes odprtje foto retrospektive ob tridesetletnici začetka in prvega koncerta punk-rock skupine Pankrti

CELJE - V Muzeju novejše zgodovine Celje bodo danes ob 18. uri odprtli foto retrospektivo skupine Pankrti - 30 let ob 30-letnici začetka delovanja in prvega koncerta. Pankrti so pustili neizbrisni pečat med množicami mladih v bivši Jugoslaviji, vplivali so tudi na "slovensko pomlad".

Na razstavi bo moč videti tudi določen nabor dokumentacije ter predmetov, ki so jih prispevali člani skupine Peter Lovšin, Bogo Pretnar in Grega Tomc. Razstavo sprembla tudi katalog, za katerega so tekste prispevali glasbeni kritik in sotropnik Branko Kostelnik iz Zagreba, član skupine in priznani sociolog Grega Tomc ter uveljavljeni kritik mlajše generacije Igor Bašin, so sporočili iz omenjenega muzeja.

Jedro razstave, ki jo je pripravila galerija Photon, predstavlja izbor fotografskega gradiva, predvsem iz opusov Vojka Flegarja, Janeza Bogataja in Toneta Stojka. S fotografijama na razstavi sodelujejo še Siniša Lopojda, Tomaž Skale, Božidar Dolenc, Dragan Arrigler, Slobodan Miljković in Željko Jelenski.

Zlasti iz začetka delovanja skupine ni ohranjene veliko gradiva, zato je opus Vojka Flegarja, sotropnika skupine, toliko pomembnejši, postavlja pa tudi določena vprašanja. Dejstvo je namreč, da večine tedaj uveljavljenih fotografov progresivna rockovska scena ni zanimala. Ohra-

njen koncertno punk-rockovsko dogajanje na celuloidu pogrešajo zlasti med dokumentaristi. Takrat v tedanji Jugoslaviji še ni bilo specia-listov za ta podžarn dokumentarne fotografije, ki danes privlači toliko fotografov. Duh začetnega panka je najbolje ujem ravno Flegar, amaterski fotograf, ki pa je imel pravi občutek za dinamičnost in rudimentarnost svojih motivov.

Pankrtom gre prvenstvo v punk gibanju v bivši državi, ob tem pa ne kaže spregledati njihove sočasnosti z dogajanjem v Angliji, ki so mu tako zgodaj sledili le redki v Evropi. Pankrti stojijo v presečišču kulturno-glasbene in politično-zgodovinske stvarnosti pomembnega obdobja novejše slovenske in evropske zgodovine, zato jih obravnavajo kot pomemben fenomen tega časa.

Ko so 18. oktobra 1977 zarohneli ojačevalci na Moščanski gimnaziji in je pevec Peter Lovšin alias Perči Gnuš zarjal: "Banda! Nobenega kurka nočem tle!", je bilo jasno, da se je v Sloveniji pojavila skupina, ki radikalno prekinja z dotedanjo rockovsko praks. Kmalu za nastankom Pankrtov je v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji vzniknila nova scena, ki so jo poleg glasbenih skupin definirali pojav novih koncertnih prizorišč, klubov, medijev, stila oblačenja in podobno. Del fotografskega in dokumentarnega gradiva na razstavi ilustrira tudi širši kontekst. (STA)

Mala scena MGL

Jutri, 26. maja, ob 20.00 / Kurt Weill, Bertolt Brecht: »Hrepenenja«.
V torek, 27. maja, ob 20.00 / Tom Stoppard: »Rozenkranc in Gildesnern sta mrtva«.

V sredo, 28. maja, ob 20.00 / Jose Sanchis Sinisterra: »Carmela in Paulino, variete na fino«.

V četrtek, 29., in v petek, 30. maja, ob 20.00 / James Prideaux: »Gospodinja«.
V soboto, 31. maja, ob 20.00 / Miro Gavran: »Vse o ženskah«.

Šentjakobsko gledališče

D. Alfirević, D. Srhoj: »Trg žabljih dlak« / v ponedeljek, 26., v sredo, 28., in v petek, 30. maja, ob 19.30.

Mladinsko gledališče
Danes, 25. maja, ob 20.30 / Jacques Brel, Branko Završan: »Senca tvojega psa«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče La Contrada

Marcello D'Orta: »Io speriamo che me la cavo« / režija: Domenico M. Corrado; igra: Maurizio Casagrande. Danes, 25. maja, ob 16.30.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 26. maja, ob 20.30 / v okviru festivala Komigo, komedija v furlanščini »Beato fra le donne« v izvedbi gledališča Trigemunus iz Manzana.

SLOVENIJA

OSP

Pod Osapsko steno

Danes, 25. maja, ob 21.00 / M. Pokorn: »Kdo vam je pa to delu« - politična satira, monokomedija, igra Boris Kobal.

NOVA GORICA

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

V sredo, 28., in v soboto, 31. maja, ob 20.30 / Brata Presnjakov: »V vlogi žrtve - Teater absurdna v policijski izvedbi«.

JUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Jutri, 26. maja, ob 19.30 in v torek, 27. maja, ob 18.00 / Andrej Hienig: »Osvajalec

V sredo, 28. maja, ob 19.30 / Ivan Čankar: »Romantične duše«.

V četrtek, 29. maja, ob 17.00 / Andrej Hienig: »Osvajalec

Malá drama

Jutri, 26. maja, ob 20.00 / Harold Pinter: »Vrnitev domov«.

V torek, 27., in v četrtek, 29. maja, ob 20.00 / v produkciji SNG Drama Ljubljana in Maski Ljubljana: »Slovenec Slovenca gori postavi«.

V sredo, 28. maja, ob 20.00 / Brian Friel: »Jaltska igra . Poigra«.

V petek, 30., in v soboto, 31. maja, ob 20.00 / D. Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

Mestno gledališče ljubljansko

V torek, 27. maja, ob 20.00 / Drago Jančar: »Lahka konjenica«.

V sredo, 28. maja, ob 20.00 / Vladimir Nabokov: »Lolita« (zadnjici v sezoni).

V četrtek, 29. maja, ob 20.00 / J. B. P. Molieri: »Ljudomrznik«.

V petek, 30. maja, ob 20.00 / Drago Jančar: »Lahka konjenica«.

V soboto, 31. maja, ob 20.00 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

CODROIPO

Villa Manin

V nedeljo, 8. junija, / koncert Marka Knopflera.
V torek, 10. junija, ob 21.30 / nastopa Joe Satriani.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V četrtek, 29. maja, ob 19.00 / letni koncert Glasbene šole Sežana.

TOMAJ

Danes, 25. maja, ob 20.00 / koncert Pi-halnega orkestra Divača in Univerzitetnega pihalnega orkestra Ljubljana.

KOSTANJEVICA

Dvorana Frančiškanskega samostana

V torek, 27. maja, ob 20. uri / koncert violončelista Aleksandra Sluge in pianista Carla Corazze.

V torek, 3. junija, ob 20. uri /

nastopa Anže Vrabec - klavir.

Samostanska cerkev Gospodovega oznanjenja

V torek, 10. junija, ob 20. uri / koncert vokalne skupine Vinika pod vodstvom Franke Žgavca.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V sredo, 28. maja, ob 20. uri / v Gallusovi dvorani Orkester romanske Švice, dirigent Marek Janowski, solistka Julia Fischer (violina).

V četrtek, 29., in v petek, 30. maja, ob 16.30 / v Gallusovi dvorani Orkester slovenske filharmonije, dirigent George Pehlivanian, solistka Bernarda Fink (mezzosoprano).

V torek, 27. maja, ob 20.30 / v Klubu CD koncert bobnarja Tima Daisyja in saksofonista Kena Vandermarka (ZDA).

V soboto, 31. maja, ob 20.00 / v dvorani Slovenske filharmonije Letni koncert APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani.

V torek, 3. junija, ob 20.30 / v Klubu CD koncert saksofonskega kvarteta The Tiptons (Seattle - New York).

V torek, 10. junija, ob 20.00 / v Gallusovi dvorani Mednarodni večer šansonov »La Vie en Rose«. Nastopajo: iz Slovenije Marko Boh, Čompe, Miljask, Zoran Predin, Vesna Zornik in Mia Znidarič, iz Avstralije Kate Hosking, iz hrvaške Arsen Dedić in Oliver Dragojević, iz Rusije Aleksander in Irina Guščin ter iz Francije Mouron. Instrumentalna spremjava: Cafe Teater Band pod vodstvom Jake Puciharja. Večer bosta povezovala Vita Marvič in Boris Kobal.

Križanke

V torek, 27. maja, ob 21.00 / koncert skupin Zabljujeni generacije, Niet in Jani Kovačič.

V sredo, 28. maja, ob 21.00 / koncert skupin Katalena (Slo) in Orchestra Bao-bab (Senegal).

V petek, 30. maja, ob 20.30 / Oliver Dragojević & Klapa Bonaca.

V torek, 3. junija, ob 21.00 / Darja Švajger z Big Bandom in simfoniki RTV Slovenija.

Mediapark Cvetličarna

V četrtek, 5. junija, ob 21.00 / koncert skupine Krug (tribute to EKV).

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Giacomo Puccini:

»La rondine« / od srede, 4., do petka, 6. junija, ob 20.30, v soboto, 7. junija, ob 17.00, v nedeljo, 8. junija, ob 16.00, v torek, 10., in v sredo, 11. junija, ob 20.30.

Diavolo Dance Theatre Los Angeles:

»Dreamcatcher« / v soboto, 7., in v nedeljo, 8. junija, ob 20.30.

Gledališče Rossetti - Dvorana Bartoli

Trieste per la danza 2008. Danza & dintorni contemporanei

Danes, 25. maja, ob 21.00 / Zagreb Dance Company: »Stripped«. Koreografija: Snježana Abramović Milković.

Gledališče Miela

Danes, 25. maja, ob 21.30 / koncert skupine E.S.T. Esbjorn Svensson Trio (Švedska).

BOLJUNEC

Gledališče Franceta Prešerna

V četrtek, 29. maja, ob 20.30 / koncert: Gorni Kramer Quartet in Martina Feri.

ZGONIK

Danes, 25. maja, ob 18.30 / pred županstvom koncert skupine Kakanic Blues (v primeru slabega vremena bo koncert v Športno-kulturnem centru).

KRMIN

V petek, 6. junija, ob 21. uri / koncert na placu: nastopata Tinkara (Slo) in Massimo Bubola (I). Vstop prost.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52):

Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel.

št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

V Bambičevi galeriji (Proseška ulica 131) bo do 13. junija na ogled razstava slik Brune Daus »Onstran barve: eksperimentiranje poteka vzdolž nit«. Urnik: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih, do konca oktobra, z urnikom: od 11.00 do 12.30 in od 15.00

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligh) in 64 (Milej)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.25 Lov na znanost
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Dok. film: Prototoku
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.30 Aktualno: Sabato & Domenica - La Tv che fa bene alla salute
9.30 Dok.: Stella del Sud
10.00 Aktualno: Linea verde orizzonti
10.30 Aktualno: A sua immagine
10.55 Sveta maša
12.00 Recitacija Angelusa
12.20 Aktualno: Linea verde in diretta dalla natura
13.10 13.40, 14.45 Šport: Pole Position
13.30 Dnevnik
14.00 Avtomobilizem: GP di Monaco Formula 1

16.30 Dnevnik, vremenska napoved
16.40 Variete: Domenica in
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.40 Kviz: Affari tuoi
21.30 Nan.: Medicina generale (It., i. N. Grimaudo)
23.45 Nočni dnevnik
23.50 Aktualno: Dnevnik - Speciale TG1
0.50 Aktualno: Oltremoda

Rai Due

6.20 Aktualno: Nella profondità di Psiche
6.45 Variete: Mattina in famiglia (vodita Adriana Volpe in Tiberio Timperi), vmes dnevnik
9.05 11.30, 16.25 Aktualno: Azzurro tricolore
9.45 Dnevnik, vremenska napoved, prometne informacije
9.50 Šport: Numero Uno
10.00 Avtomobilizem: Gran Premio di Monaco di GP2
13.00 Dnevnik
13.25 Dnevnik - Motori
13.45 Film: Ritorno a Kauai (dram., ZDA, '03, r. M. Grenwald, i. V. Madsen, L. Kazan)
15.20 Nan.: Il commissario Kress
17.30 Šport: Numero uno
18.00 Dnevnik, Dossier, Eat Parade
19.10 Risanke
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Criminal Minds
22.40 Nan.: E-Ring
23.30 Šport: La domenica sportiva estate
0.45 Nočni dnevnik

Rai Tre

6.00 Aktualno: Fuori orario
7.00 Variete: Aspettando E' domenica papà
7.30 Variete: E' domenica papà
8.15 Risanke, sledi I cartoni dello Zecchino d'oro
8.25 Variete: Screensaver
9.00 Aktualno: Tgr - Speciale Ambiente Italia Oasi WWF 2008
11.15 Aktualno: Tg Buongiorno Europa, Tg RegionEuropa
12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved
12.15 Aktualno: Telecamere
12.40 Šport: Si gira
13.00 14.30 Kolesarjenje: 91° Giro d'Italia, 15. etapa

- 14.00** Dnevnik - Deželne vesti in vremenska napoved
18.00 Šport: 90. minuto, serie B
18.55 Dnevnik, deželne vesti, vremenska napoved sledi TGiro
20.15 Variete: Blob
20.20 Variete: Speciale Che tempo che fa
21.30 Aktualno: Report
23.20 Deželni dnevnik
23.40 Aktualno: Tatami
0.40 Nočni dnevnik in vremenska napoved
0.50 Aktualno: Telecamere

- ## Rete 4
- 6.50** Dnevnik: Pregled tiska
7.20 Nan.: Leo & Beo
9.30 Aktualno: La fabbrica del sorriso
9.35 Aktualno: Artezip
9.40 Dok.: Le coste - i confini estremi dell'Africa
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik, prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Film: Una figlia in carriera (kom., ZDA, '94, r. J. L. Brooks, i. N. Nolte, W. Wright)
15.10 17.20 Dnevnik - Vremenska napoved
16.20 Film: Un esercito di 5 uomini (western, It., '69, r. I. Zingarelli, i. B. Spencer, P. Graves)
18.20 Nan.: Casa Vianello
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Colombo
21.30 Nan.: Il commissario Navarro
23.20 Film: Malèna (dram., It./ZDA '00, r. G. Tornatore, i. Monica Bellucci, g. Sulfaro)

- ## Canale 5
- 7.00** Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik
8.50 Aktualno: Le frontiere dello spirito (vodita mons. Gianfranco Rava in Maria Cecilia Sangiorgi)
9.40 Aktualno: Nonsolomoda 25... (pon.)
10.10 Aktualno: Ciak Junior
10.40 Aktualno: Verissimo - Tutti i colori della cronaca (pon.)
13.00 Dnevnik, vremenska napoved / Okus
13.35 Nan.: Caterina e le sue figlie 2
15.30 Film: Il mistero degli abissi (akc., Nem. '06, i. M. Ninidze)
18.50 Kviz: 50 - 50 (vodi Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.40 Nan.: Dr. House - Medical Division (i. H. Laurie, J. Moloney)
21.30 Film: The day after tomorrow (dram., ZDA '04, i. D. Quaid)
0.00 Aktualno: Terra

- ## Italia 1
- 7.00** Risanke
11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
11.50 Šport: Grand Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Variete: Candid Camera
14.05 Film: Ritorno al mondo di Oz (fant., ZDA '07, i. Z. Deschanel)
17.50 Nan.: Mr. Bean
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nan.: Settimo cielo
20.00 Nan.: Love Bugs
20.30 Film: Tre uomini e una gamba (kom., It., '97, i. Aldo, Giovanni, Giacomo)
22.40 Film: Kill Bill - Vol. 2 (akc., ZDA '03, i. U. Thurman)
1.05 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Tele 4

6.45 17.30 Risanke
8.00 Aktualno: Buongiorno con Teletutto 2008 - Svetnik dneva, horoskop, pregor
8.05 Aktualno: Tra scienza e coscienza
8.30 13.30 Dok. o naravi
9.30 Aktualno: Appuntamenti
9.50 Glasba: Voci dal ghetto
11.20 Aktualno: La compagnia del libro
12.00 Sveta maša
12.25 Eventi in Provincia
12.50 Aktualno: Itinerari di culto
13.10 Aktualno: Qui Tolmesso
13.15 Musica, che passione!
14.00 Camper magazine
14.30 Inf. odd.: Campagna amica
14.45 Trofeo Internazionale di Danza regione FVG 2008
15.50 Aktualno: Automobilissima.com
16.05 Pari opportunita' in Provincia
16.35 Klasična glasba
19.10 Expo
19.30 Il notiziario della domenica
19.45 Inf. oddaja: ... e domani è lunedì!
23.00 Osservatorio idustriale
0.05 Nan.: Police Rescue

- ## Rete 4
- 6.50** Dnevnik: Pregled tiska
7.20 Nan.: Leo & Beo
9.30 Aktualno: La fabbrica del sorriso
9.35 Aktualno: Artezip
9.40 Dok.: Le coste - i confini estremi dell'Africa
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik, prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Film: Una figlia in carriera (kom., ZDA, '94, r. J. L. Brooks, i. N. Nolte, W. Wright)
15.10 17.20 Dnevnik - Vremenska napoved
16.20 Film: Un esercito di 5 uomini (western, It., '69, r. I. Zingarelli, i. B. Spencer, P. Graves)
18.20 Nan.: Casa Vianello
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Colombo
21.30 Nan.: Il commissario Navarro
23.20 Film: Malèna (dram., It./ZDA '00, r. G. Tornatore, i. Monica Bellucci, g. Sulfaro)

- ## La 7
- 7.00** Aktualno: Omnibus Weekend
9.20 Aktualno: Cognome & nome
9.50 Aktualno: La settimana
10.10 Dok.: I tesori dell'umanità
10.35 Film: Gli imbroglioni (kom., It., '63, r. L. Fulci, i. W. Chiari, A. Lualdi)
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: F/X
14.00 Dok.: Dogs with Jobs
14.35 Film: McLintock (western, ZDA, '63, r. A. V. McLaglen, i. J. Wayne, M. O'Hara)
17.00 Dok.: John Wayne e John Ford
17.50 Film: Ispettore Brannigan, la morte segue la tua ombra (krim., VB, '75, D. Hickox, i. J. Wayne, R. Attenborough)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.30 Resničnost šov: Chef per un giorno
21.30 Film: La recluta (krim., ZDA, '90, r.-i. C. Eastwood)
23.40 Aktualno: Reality
0.40 Dnevnik in športne vesti
1.35 Film: Revolution (zgod., ZDA/VB, '85, r. H. Hudson, i. A. Pacino, D. Sutherland)

- ## Slovenija 1
- 7.00** Ris. nan.: Živ žav
9.20 Umko, najboljša zabava za umne glave
10.15 Žogarija - ko igra se in ustvarja mularija
10.50 Prisluhnimo tišini
11.20 Ozare (pon.)
11.25 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.10 Na združljivo! (pon.)
14.25 Hum. nad.: Fina gospa
14.55 Hum. nad.: Samo bedaki in konji
15.30 17.15 Razvedrnila oddaja: NLP
15.35 Nedeljsko oko z Marjanom Jermanom
15.45 Glasbeni dvoboj
16.10 Človeški faktor
16.15 Šport z Gregorjem
16.25 Hum. dok. oddaja: Patrick Kealty
17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.20 Družabna
17.45 Fokus
18.25 Žrebanje lota
18.40 Risanke
19.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti, zrcalo tedna
19.55 Zvezde pojoče
21.35 Večerni gost: Prof. Dr. Berta Jereb
22.25 Ars 360
22.45 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
23.15 Film: Zadnji tango v Parizu
1.20 50 let televizije
1.45 Dnevnik (pon.)

- ## Italia 1
- 7.00** Risanke
11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
11.50 Šport: Grand Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Variete: Candid Camera
14.05 Film: Ritorno al mondo di Oz (fant., ZDA '07, i. Z. Deschanel)
17.50 Nan.: Mr. Bean
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nan.: Settimo cielo
20.00 Nan.: Love Bugs
20.30 Film: Tre uomini e una gamba (kom., It., '97, i. Aldo, Giovanni, Giacomo)
22.40 Film: Kill Bill - Vol. 2 (akc., ZDA '03, i. U. Thurman)
1.05 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Tele 4

10.45 Nemška poljudnozn. od.: Hobotnica z vulkana
11.40 Pomagajmo si
12.10 Alpe-Donava-Jadran, Podobe iz srednje Evrope (pon.)
12.40 Tekma (pon.)
14.10 Pesem Evrovizije 2008 (posnetek iz Beograda)
17.30 Circom Regional 2008: Gala večer (pon.)
19.15 Film: Živeti skupaj (pon.)
20.00 Dok. oddaja
20.55 Poljska lit. nad.: Kmetje
21.50 Nad.: Soprano (pon.)
23.35 Zlata resna glasba in balet TvS
23.55 Balet: Klošarja

- ## Koper
- 13.45** Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.10 Euronews
14.30 Beograd: Evrosong 2008
18.00 Ljudje in zemlja (program v slov. jeziku, 2. del)
19.00 22.00, 0.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Il disastro
19.35 Tednik
20.05 Vesolje je...
20.35 Istra in...
21.05 Dok. oddaja
22.15 Nedeljski športni dnevnik
23.00 Glasbeni juliji v Kopru
23.30 MPZ glasbene šole Koper
0.15 Čezmejna TV - TV dnevnik v slovenskem jeziku

- ## Tv Primorka
- 11.00** 23.30 Videostrali
17.00 Duhovna misel (pon.)
17.15 Polka in majolka (pon.)
18.15 Kultura (pon.)
18.45 Turistični kažipot - Sorica
19.15 Rally magazin
19.45 Videospot
19.50 Kulturni utrnek (pon.)
19.55 Epp
20.00 Razgleđovanja (pon.)
20.30 Spoznajmo jih
21.30 Tedenski pregled (pon.)
21.45 Sodobna umetnost (pon.)
22.15 Planet Polka

- ## RADIO
- ### RADIO TRST A
- 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Nedeljski mix; 10.30 Vašilo in kino; 10.55 Soft jazz; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanč); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; sledi Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za smeh in dobro voljo, sledi Pridi z nami na koncert; 15.00 Iz studia D; 15.30 Zgoriške scene; 16.00 Šport in glasba, vmes kratka poročila; 17.30 Z naših predstav: Predstavitev večer pesniške zbirke »venci«, sledi Nedeljski oddih; 19.20 Napovednik, sledi Večerni list; 19.35 Zakljukček oddaja.
- ### RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
- 7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjak, osmrtnice; 9.00 Kronika; 9.15 Pregled prireditev; 9.30 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelennih; 22.30 Easy come... easy go...
- ### RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
- 7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio v ramci; 14.00 Plesoči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sijalne single; 23.

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Videofleš
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina (vodita Luca Giurato in Eleonora Daniele)
10.40 Aktualno: Dieci minuti di ... programmi dell'accesso
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 Vremenska napoved in dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco (vodi Antonella Clerici)
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 15.15 Variete: Festa italiana (vodi Caterina Balivo)
14.45 Nan.: Incantesimo (i. S. Aquino)
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Aktualno: Parlament, dnevnik, vremenska napoved
18.50 Kviz: Alta tensione (vodi Carlo Conti)
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Nan.: I Raccomandati (vodi C. Conti)
23.15 Dnevnik, sledi Porta a porta

Rai Due

6.00 Variete: Scanzonatissima
6.15 Tg2 - Eat parade
6.25 17.20, 19.50, 0.35 Resničnostni šov: X Factor
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Random, risanke
9.30 Aktualno: Protestantesimo
10.00 Aktualno: Tg2 punto.it
11.00 Variete: Piazza Grande (vodita Giancarlo Magalli in Monica Leo-freddi)
13.00 Dnevnik
13.30 Dnevnik - Costume e società, sledi Salute
14.00 Variete: L'Italia sul 2
15.50 Aktualno: Ricomiccio da qui
18.05 Športne vesti
18.30 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
19.00 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 Dnevnik
21.05 Dok.: Voyager
23.05 Nočni dnevnik, sledi Punto di vista
23.20 Dok.: La linea d'ombra

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24 vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Aktualno: Verba volant
9.15 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved, šport - Si gira
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.10 Nan.: Wind at My Back
14.00 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
15.15 Kolesarjenje: 91. Giro d'Italia, 16. etapa
18.10 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti - TGiro
20.20 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Dnevnik - krajevne in glavne vesti ter Primo Piano
23.45 Dok.: Correva l'anno
0.35 Nočni dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
0.55 Šport: Giro notte

Rete 4

6.20 Aktualno: Peste e corna e gocce di storia
6.25 Nan.: Kojak
7.30 Nan.: Magnum P.I.

8.30 Nan.: Nash Bridges
9.30 Nad.: Hunter
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nad.: Febbre d'amore
11.50 Nad.: Vivere
12.20 Nan.: Distretto di polizia
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.20 Nan.: Detective Monk
16.20 Film: Affittasi ladra (kom., ZDA/Kanada, '87, r. h. Wilson, i. W.Goldberg, B. Goldthwait)
18.40 Nad.: Tempesta d'amore
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska napoved

20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Out of Time (triler, ZDA, '04, r. C. Franklin, i. D. Washington)
23.40 Film: Ipotesi di complotto (triler, ZDA, '97, r. R. Donner, i. M. Gibson, J. Roberts)

°5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.50 Aktualno: Mattino cinque
10.00 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Resničnostni šov: L'album di Amici
17.00 Film: Divorzio d'amore (kom., ZDA, '07, r. H. Frost, i. T. Polo, R. Mailhouse)
18.50 Kviz: Jackpot
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce della persistenza
21.10 Nan.: Vita da paparazzo (It., '08, r. P. F. Pingitore, i. L. Crespi, P. Insogno)
23.20 Variete: Zelig Off
1.20 Nočni dnevnik, vremenska napoved

1 Italia 1

6.35 Risanke
9.05 Nan.: Happy Days
10.00 Nan.: Dharma & Greg
10.30 Nan.: Hope & Faith
11.00 Nan.: A casa con i tuoi
11.25 Nan.: Will & Grace
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport
13.35 Kviz: MotoGp
13.40 17.15 Risanke
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Falcon Beach
15.55 Nan.: H2O
16.25 Nan.: Zoey 101

16.50 Nan.: Lizzie McGuire
18.30 Dnevnik, vremenska napoved
19.05 Variete: Candid Camera
19.35 Nan.: Belli dentro
20.05 Nan.: Love Bugs
20.30 Aktualno: RTV - La tv della realtà
21.10 Variete: Il senso della vita
0.10 Variete: Pokermania
1.15 Studio Sport

Tele 4

7.00 8.35, 12.00, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30, 0.17 Dnevnik
7.15 17.00 Risanke
8.10 Storie tra le righe
10.35 Trofeo Internazionale di Danza Regione FVG 2008
11.30 Camper magazine
12.05 Miti e leggende di Trieste e dintorni

12.40 Expo'
13.35 ...Dopo il Tg - Animali amici miei
14.00 La TV delle libertà
15.00 Automobilissima.com
16.10 Dok. o naravi
18.35 Super calcio - Udinese calcio
19.00 Super calcio - Triestina calcio
20.00 A casa dell'artista
20.55 Stoa'
22.30 Triestina vs. Treviso

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno: Due minuti un libro
9.30 Aktualno: Le vite degli altri
10.30 Nan: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 20.00, 1.05 Dnevnik
13.00 Nan.: Alla conquista del West
14.00 Film: Colpo grosso... grossissimo... anzi probabile (kom., It., '72, r. T. Ricci, i. T. Thomas, L. Paluzzi)
16.00 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
18.00 Nan.: Due South - Due poliziotti a Chicago
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.00 1.05 Dnevnik
20.30 1.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: Exit - Uscita di sicurezza
23.35 Aktualno: Victory
0.35 Aktualno: Cognome & nome

Slovenija 1

6.30 Utrip (pon.)
6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Žogarja: Ko igra se in ustvarja muljerija (pon.)
9.40 Iz popotne torbe: Pajek (pon.)
9.50 Nan.: Volkovi, čarownice in velikani (pon.)
10.10 Umko, najboljša zabava za umne glave (pon.)
11.05 Dok. serija: Moč znanja
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Zvezde pojejo (pon.)
15.10 Dober dan, Koroška
15.40 Risana nanizanka
16.05 Dok. nanizanka: Koža, dlaka, perje
16.15 Lutkovno-igrana nan.: Bine
16.35 Igrana nan.: Kako sem videl svet izpod mize: Oroslan
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.35 0.50 Dok. serija: Planet
18.25 Žrebanje 3x3
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Vroči stol
20.50 Nad.: Drago Jančar: Primož Trubar
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Umetnost igre
23.25 Glasbeni večer

Slovenija 2

6.30 0.20 Zabavni Infokanal
8.55 Tv prodaja
9.25 Zabavni Infokanal
10.55 Resnična resničnost (pon.)
11.30 Sobotno popoldne
13.45 Tv prodaja
14.15 Kaj govoris?
14.30 Slovenski utrinki (pon.)
15.10 Š - Športna oddaja (pon.)
18.00 Slovenija danes - Regionalni programi
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
18.55 19.20 Nan.: Berlin, Berlin
19.50 Nogomet: Švedska - Slovenija
22.00 Knjiga mene briga - Thomas Bernhard

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 0.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti

14.20 Euronews

14.30 22.15 Vzhod - zahod

14.45 Alter Eco

15.15 Alpe Jadran

15.45 Glasbeni juliji v Kopru

16.15 Tednik

16.45 Vesolje je...

17.15 Istra in ...

17.45 Il disfatto

18.00 Športna mreža (program v slovenskem jeziku)

18.35 Vremenska napoved

18.40 Primorska kronika

19.00 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti

19.30 Mladinska oddaja: Fanzine

20.00 Sredozemlje

20.30 Kulturni magazin: Artevisione

21.00 Aktualna tema: Meridiani

22.00 Vsedanes - TV dnevnik

22.30 Športel (program v slovenskem jeziku)

23.00 Primorska kronika

23.20 Športna mreža

23.55 Vremenska napoved, čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

24.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

24.30 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

24.45 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

24.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

25.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

25.30 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

25.45 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

25.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

26.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

26.30 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

26.45 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

26.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

27.00 Čezme

KOLESARSTVO - Prva etapa Gira v Dolomitih

Junaški Sella Favoriti kot ovce

Štedili so z močmi za današnjo zahtevno etapo - Visconti pogorel, zdaj vodi Bosisio

Sello je med zadnjim vzponom poganjal tudi tradicionalni hudič. Na bue je bil celih 180 km. Dolgo časa je bil z njim tudi Slovenec Jure Golčer

ANSA

»NAŠA NAPOVED« V fantakolesarstvu mu gre dobro, Zmagal bo Menčov

MARKO EMILI

KROMA

S koncem nogometne sezone se nekateri ljubitelji nogometa prelevijo v prave kolesarske izvedence. Med temi je tudi **Marko Emili**, košarkar združene ekipe Kontovela Sokola (letos ga je sicer mučila poškodba), ki je vse do zaključka italijanske nogometne sezone igral fantanogomet, od začetka kolesarske sezone pa igra z osmimi prijatelji fantakolesarstvo: »Na začetku sezone vsak sotekmovalec »nakupi« devet kolesarjev. Za vsako večjo dirko stavi na določeno število kolesarjev. Šteje končna skupna razvrstitev vsake dirke. Na Giru torej niso pomembne etapne zmage, ampak končni vrstni red,« je obrazložil igro Marko. »Na Giru mi gre kar dobro. Stavil sem na Di Luco, Menčova in Savoldellija, ki jim gre dobro, in še na nekaj mladih kolesarjev.«

Te je včerajšnja zmaga Selle preseenetila?

To je dober kolesar, nikakor pa ni na nivoju za končno zmago Gira. Mislim, da se je z zmago hotel oddolžiti za padce, ki jih je doživel v prejšnjih etapah. Izkazal se je v zadnjem vzponu, kjer je obdržal prednost vse do cilja. Predstavo Selle smo lahko pričakovali, Pellizotti in Belgijec Van den Broeck pa sta me presenetili.

Kaj pa današnja etapa od Arabbe do prelaza Fedaia?

Zdi se mi, da je etapa zelo huda. Že na začetku bo nekaj pobegov, ampak prepričan sem, da najboljši, ki ciljajo na končno zmago, ne bodo pustili velike prednosti ubežnikom, kot v prejšnjih etapi (včerajšnji op.a.). Na zadnjem vzponu, prelazu Fedaia, pa bodo favoriti ulovili ubežnike.

Kdo pa je današnji favorit?

Contador, presenetil pa bo Kolubijec Cardenas.

Kdo pa bo osvojil Giro?

Menčov, ki sem ga tudi jaz izbral.

VAL DI FIEMME - Italijan Emanuele Sella (CSF Group Navigare) je imel največ moči v 14., gorski etapi kolesarske dirke po Italiji. V cilj na vzponu na Alpe de Pampeago je po 195 kilometrih prišel sam, drugouvrščenega Belorusa Vasilija Kirjenka je prehitel za štiri minute in 38 sekund, tretje mesto pa je zasedel Španec Joaquin Rodriguez. Vodilni v skupnem števku Giovanni Visconti je zaostal več kot 17 minut in je po osmih dneh moral predati rožnato majico. V naslednji, prav tako zahtevni etapi, jo bo nosil njegov rojak Gabriele Bosisio.

Prva zelo zahtevna etapa Gira s petimi vzponi, od tega sta bila dva kategorizirana, sicer ni postregla z veliko razburljivimi dogodki. Favoriti niso napadali, kot je po etapi ocenil Gilberto Simoni, dva-kratni zmagovalci dirke, so bili bolj po-

dobni ovcam kot levom: »Vsi smo varčevali z močmi za jutrišnjo, kraljevsko etapo, ki bo izredno pomembna,« je dejal Simoni.

Vsi pa vendar niso varčevali moči, saj je deset kolesarjev že na 13. kilometru ušlo glavnini. Ker v tej skupini ni bilo nevarnih kolesarjev, jih glavnina ni lovila in so brez težav prišli do več kot osemiminutne prednosti. Med ubežniki, ki so skupaj vztrajali do več kot 23 kilometrov dolgega vzpona na Manghen, je bil tudi Slovenec Jure Golčer. Zahteven vzpon je naredil selekcijo, na vrh pa je prvi prišel 27-letni Emanuele Sella, ki vodstva ni izpustil do konca.

»Pomagal mi je nekdo zggoraj. Najbrž je videl, koliko smole sem imel v prejšnjih etapah, pa je sklenil, da mi bo pomagal. Njegovo pomoč sem občutil v zad-

njem delu, ko sem komaj še poganjal pada. Bil sem povsem izčrpan in prepričan, da me bodo ujeli. A me niso,« je po svoji sedmi zmagi v karieri in drugi na Giru dejal Sella.

Jure Golčer je bil zelo blizu vrhunski uvrstitev. Še nekaj kilometrov pred ciljem je držal peto mesto, toda na zadnjem vzponu je »izginil.«

Vodstvo moštva mu je ukazalo, da mora pomagati Danilo Di Lucci. »Tako pač je, važno je, da so sefi zadovoljni,« ni bil nejevoljen lažje poškodovan Mariborčan (noga), ki lahko uteho najde v dejstvu, da je njegov moštni kolega Gabriele Bosisio izkoristil slab and Giovannija Viscontija in prevzel skupno vodstvo.

Najboljši Slovenec je bil Tadej Valjavec, ki je z zaostankom devetih minut in 57 sekund zasedel 18. mesto.

Vrstni red 14. etape: 1. Emanuele Sella (ITA/CSF) 5:37:14; 2. Vasilij Kirjenka (BLR/Tinkoff) +4:38; 3. Joaquim Rodriguez (SPA/Caisse d'Epargne) 5:08; 4. Jose Rujano (VEN/Caisse d'Epargne) 7:28; 5. Paolo Bettini (ITA/Quick Step) 7:59; 6. Denis Menčov (RUS/Rabobank) 8:48; 7. Franco Pellizotti (ITA/Liquigas) 8:57; 8. Riccardo Ricco (ITA/Sauzier Duval) 8:57; 9. Gilberto Simoni (ITA/Sauzier Duval) 9:01; 10. Jurgen Van de Broeck (BEL/Silence-Lotto) 9:01 .. 18. Tadej Valjavec (SLO/AG2R) 9:57; 55. Jure Golčer (SLO/LPR Brakes) 17:49; 68. Simon Šmilak (SLO/Lampre) 23:28

Skupno: 1. Gabriele Bosisio (ITA) 63:10:47; 2. Alberto Contador (ESP) +0:05; 3. Marzio Bruseghin (ITA) 0:28; 4. Riccardo Ricco (ITA) 1:02; 5. Danilo Di Luca (ITA) 1:07; 6. Andreas Klöden (GER) 1:11; 7. Denis Menčov (RUS) 1:18; 8. Gilberto Simoni (ITA) 1:31; 9. Franco Pellizotti (ITA) 1:32; 10. Giovanni Visconti (ITA) 1:35; 11. Paolo Savoldelli (ITA) 1:40; 17. Paolo Bettini (ITA) 4:32...; 22. Tadej Valjavec (SLO) 5:03; 44. Jure Golčer (SLO) 24:05; 55. Simon Šmilak (SLO) 36:12.

NOGOMET - Finale proti Interju

Romi pokal

RIM - Roma in Inter sta se trudila, da bi bilo zadnje dejanje nogometne sezone v Italiji čim bolj podobno sredinem finalu Lige prvakov v Moskvi. To jima je v dobrini meri tudi uspelo, saj je bila tekma, v kateri je nadzadnje Roma zmagača z 2:1, dokaj dovoljiva. Roma je največ pokazala v prvem polčasu, ki ga je po lepem golu Mexesa (36. min., na sliki) zasluženo končala v vodstvu. V začetku drugega dela (54. min.) je na 2:0 povisal Perrotta, toda šest minut zatem je s silovitim streлом od daleč zaostanek zmanjšal Pele. Interja »scudetto« še ni

nasnil in si je v nadaljevanju prizadel izenačiti, Burdisso pa je tudi zadel vratnico. Vendar se je Roma krčevito branila in preprečila igranje podaljška. Roma je pokal osovinila že devetič, s čimer se je izenačila z Juventusom.

Roma - Inter 2:1 (1:0)

ROMA: Doni; Cassetti, Juan, Mexes, Tonetto; De Rossi, Pizarro; Giuly (Cicinho), Aquilani (Panucci), Perrotta (Brighi); Vučinić.

INTER: Toldo; Maicon, Burdisso, Chivu, Maxwell; Zanetti (Crespo); Balotelli, Vieira, Cesar (Jimenez), Stanković (Pelé); Suazo.

NOGOMET - Triestina zadnjič doma

Tekma važna samo za Treviso

Še se bori za obstanek - Na Roccu s pričetkom ob 15. uri

Navijači Triestine bodo danes (pričetek ob 15. uri in ne ob običajni 16. uri!) imeli zadnjo priložnost, da se na Roccu poslovijo od svojih ljubljencev. Razen seveda, če nimajo namena odpotovati na zadnje gostovanje, 7. junija v Ascoliiju. Drugoligaši bodo igrali redni krog v nedeljo, ker so z nastopi že zaključili v najvišji kategoriji. Tako bo tudi čez teden dni, ko bodo tudi B-ligaši po 42 krogih dolgem prvenstvu zaključili svoje napore.

Zadnji domači nastop Triestine bo pomemben le za nasprotnika. Treviso se namreč še krčevito bori, da bi zagotovil neposreden obstanek. Situacija na dnu je trenutno dokaj jasna, a hkrati razburljiva. Cesena in Spezia sta že skorajda obsojeni na izpad, tretje mesto pa bo pripadal ali Avellinu ali Ravenni. Vendar kar obe ekipe bi neposredno izpadli iz lige, ko bi bila razlika med 19. in 18. uvrščeno večja od petih točk (trenutno loči Treviso in Avellino šest točk, kar pomeni, da se v tem trenutku končnice za obstanek ne bi igralo). Cilj Trevisa je torej ohraniti to prednost nad Irpincami. V zadnjih krogih so se v moštvu iz Veneta nekoliko prebudili, tako da misija ni nemogoča. Poleti so zgradili ekipo, ki naj bi se borila za napredovanje, a Pillonovo moštvo ni nikoli ujelo pravi ritem in se kaj kmalu znašla na spodnjem delu razpredelnice.

Objektivno pa ima Treviso dokaj kakovosten moštvo, ki si izpada ne bi zasluzilo. Že napadala dvojica Barreto-Beghet je spoštovanja vredna. Prav zato, ker Tre-

viso nujno potrebuje zmago in ima veliko več motivacij od Tržačanov, želi danes na Roccu iztržiti celoten izkupiček.

V taboru Triestine pa nikomur nočjo podariti zmage brez boja. Tudi zato, ker se Maranovi varovanci nočjo posloviti od svojih navijačev s porazom. Tokrat bo imel trener Tržačanov hude težave za sestavo kakovostnega moštva v napdu. Po Granocheju, Sigrini in Da Daltu se je poškodoval še Šedivec, tako da Maran razpolaga le z enim pravim napadalcem, Della Rocco. Verjetno bo prav zaradi take stiske izbral postavitev z enim napadalcem in dvema polšpicama (Testini in Tabbiani?), ki sta v resnici vezna igralca. A velikih alternativ trener Triestine nima.

Da je na današnji tekmi veliki favorit prav Treviso so prepricani tudi pobiralci stav (sicer se kotacije rahlo spreminjajo od družbe do družbe, a gre zgolj za niane). Pri družbi MatchPoint-Sisal so tako mnenja, da velja stava na zmago Trevisa zgodil 1,70, medtem ko je zmaga Triestine vredna 4,60 (neodločen izid 3,25). Bodo res prevladale večje motivacije Trevisa? Take so bile napovedi tudi za tekmo v Avellinu, a pred tednom dni so Tržačani bili na pragu zmage, kljub temu da so zmago potrebovali izključno Irpinci...

Verjetna postava Triestine: Dei, Miani, Kyriazis, Minelli, Rizzi; De Cristofaro, Allegretti, Gorgone; Tabbiani, Della Rocca, Testini. Tekmo bo sodil Stefanini iz Prata. (I.F.)

ATLETIKA - Ambiciozni načrt slovenskega metalca kladiva Primoža Kozmusa

V Pekingu medalja, nato še svetovni rekord

Slednjega, sedanji znaša 86,74 m, naj bi dosegel do leta 2012

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Brežičan Primož Kozmus, slovenski rekorder v metu kladiva, ki je bil lani drugi na atletskem SP v Osaki na Japonskem, je napovedal, da bo skušal do leta 2012 izboljšati svetovni rekord v metu kladiva. Tega ima zdaj v lasti Jurij Sedih (86,74 m), Rus pa ga je dosegel 30. avgusta 1986 v dresu nekdanje Sovjetske zveze na EP v Stuttgartu.

Letošnjo sezono je nameraval Kozmus začeti na mitingu za veliko nagrado (VN) IAAF v Hengelu na Nizozemskem 24. maja, vendar bo tekmo izpuštil. »Zaradi lažje poškodbe, presekalo' me je v hrbtu zaradi nategnjene mišice, ta trenutek ne morem metati prek 80 metrov. Zato sem se skupaj s svojo ekipo in zdravnikom odločil, da na prvih dveh tekmacih ne bom nastopil. Tveganje bi bilo preveliko, glavni cilj sezone je namreč nastop na OI in temu je vse podrejeno,« je odpovedi pojasnil Kozmus.

Kozmus bo letos v Pekingu nastopil na svojih tretjih olimpijskih igrah, njegov cilj pa je osvojitev medalje. »Prav zaradi tega cilja sem se odpovedal prvima dvema mitingoma. Upam, da ne bom imel zdravstvenih težav. Zdaj imam zdravstvene težave že drugič, prvič sem si na začetku sezone natrgal mišico. Vedno doslej pa sem se dokazal in se pobral tudi po večjih padcih,« je dejal Kuzmus, ki je na OI leta 2000 v Sydneyju zasedel 38. mesto, leta 2004 v Atenah pa je bil šesti. Pred OI v Pekingu bo zadnji tekmoval 19. julija v Mariboru na slovenskem prvenstvu. Pred odhodom na OI 4. avgusta bo pet tednov prezivljal na svojem tradicionalnem pripravljalnem kampu na Belolasici.

Pred dobrima dvema sezonomama zaradi poškodbe hrbta ni tekmoval 20 mesecov, tudi priprave na letošnjo olimpijsko sezono pa se niso začele po načrtih. »Zaradi lažje poškodbe smo morali februarja začeti z novim ciklusom priprav za OI, zato lahko rečem, da je bil začetek pripravljalnega obdobja neuspešen. Toda nadaljevanje je bilo zelo spodbudno in glede na lanske dosežke v tem času sem zdaj meter boljši.

Stalno mečem prek 80 metrov, po vrnitvi iz priprav v Medulinu pa sem že presegel 81 metrske oznake. Pri vadbi je bil

Primož Kozmus je bil lani drugi na atletskem svetovnem prvenstvu v Osaki na Japonskem, njegov največji problem pa so poškodbe

ANSA

poudarek na specialni moči, predvsem metom težjih kladiv, tudi do 16 kilogramov. Zato imam višjo raven rezultatov glede na prejšnje sezone in lahko lažje pričakujem tudi kakšen presežek,« je pojasnil Kozmus.

»Poleg Keva so v moji ekipi še fizioterapeut Khalid Nasif, bioterapeut in strokovnjak za psihološko pripravo Marjan Ogorevc ter strokovnjak za prehrano in maser Sevrin Lipovsek. Brez sponzorjev, GEN Energetike, Mobitelka, Krke in Geoplina ter še nekaj manjših pa prav tako ne bi mogel takoj napredovati in si zastavljati tako visokih ciljev,« je na predstavitev v Šmarjeških Toplicah dejal devetindvajsetletni Kozmus, ki je član brežiškega kluba Fit. Na večini lestvici metalcev kladiva vseh časov je na 27. mestu, slovenski rekord (82,30 m) pa je postavil 10. julija leta 2007 v Bydgoszcu na Poljskem.

Kladivo je začel trenirati pred 15 leti, ves čas pa je njegov trener Vladimir Kevo, ki je bil slovenski rekorder, preden mu je rekord odvzel prav Kozmus. »Primož ima vrhunsko tehniko, najboljšo trenutno na svetu, vendar ima velike re-

zerve v specialni moči (trideset odstotkov) in splošni moči (deset odstotkov). Na tem smo v pripravah veliko delali in ocenjujem, da je cilj - svetovni rekord, realen. Najboljša leta za met kladiva so med 29. in 33. leti, zato bo naslednji olimpijski ciklus do iger v Londonu najboljši,« je pojasnil Kevo. Sedih je svetovni rekord dosegel, ko je bil star 31 let, pri 28 letih, ko je Kozmus vrgel največ 82,30 metra, pa je Sedih vrgel 80,94 metra.

Poleg medalje na letošnjih OI in svetovnega rekorda si je za cilj v sezoni zadal met okrog 84 metrov, poleg tega pa še uvrstitev v vsaj tri finale na velikih tekmovanjih v naslednjih petih letih, od tega osvojitev najmanj enega odličja. »Veseli me, da ima Slovenija takega športnika, takega atleta, ki pogumno napoveduje svetovni rekord. Kozmus je človek, ki se je v polnosti posvetil atletiki in doslej uresničil vse cilje. Želim si, da v prihodnje ne bi capljali za drugimi, ampak da bi Slovenci na nekaterih področjih postavljali svetu mejnike,« je ocenil predsednik Atletske zveze Slovenije (AZS) Peter Kukovica.

KOŠARKA - B2

Blamaža, izhod iz krize in bodočnost

TRST - Tržaška vrhunska košarka stoji danes pred razcepom. Ne glede na to, kako se bo razpletlo v današnji peti in odločilni tekmi proti Bassanu za obstanek v B2-ligi (Palatrieste ob 18. uri), se obetajo spremembe, saj bo sezona zapisana kot porazna tudi, če se bo moštvo obdržalo v ligi. Ni pa vseeno kako se bo končalo, saj bi se klub težko pobral, če bi izpadel v C1-ligo.

Cetrtkov poraz je v tržaškem taboru povzročil veliko slabke krvi, tarča pa je bilo sojenje. Pisali so tudi protestno pismo, kar pa je le oblika pritiska na sodnike današnje tekme, saj v zaroču, po kateri bi Tržašane nennenoma želeli potisniti v pekel, nihče ne more verjeti in za današnje težave si je društvo krivo predvsem samo z vztrajanjem pri napačni športni politiki, o čemer odkrito govoril vsa tržaška košarkarska srečanja. Slednja usodi tržaškega kluba sledi mal da ne z zastavljenim dihom, saj bo to, v kateri ligi bodo prihodnje leto igrali Tržašani, zagotovo vplivalo tudi na seslavo moštva vseh ostalih tržaških društev, ki se bojijo vdora »bogatega brata« v njihov milje. Kar bi morda tržaški košarki povzročilo le še dodatno škodo.

FORMULA 1

Ferrari prvič po 29 letih na startu VN Monte Carla z obema voziloma v prvi vrsti

Felipe Massa letos že tretjič z najboljšim časom v kvalifikacijah

ANSA

MONTE CARLO - Brazilec Felipe Massa v Ferrariju vse bolj prevzema mesto vodilnega dirkača. Čeprav od vedno pravi, da mu mestna VN Monaka ne leži, je bil na včerajšnjih kvalifikacijah prvič najhitrejši. Tuk za njim bo šesto preizkušnjo SP začel njegov moštveni kolega in vodilni v skupni razvrsttvitvi, Finec Kimi Räikkönen, ki po koncu kvalifikacij ni bil najboljše volje. Zato pa so žarelci v moštvu, saj je bilo to še le prvič po 29 letih, da je Ferrari na startu polno zasedel prvo vrsto. Zadnjič je to uspel Jody Scheckter in Gilles Villeneuve leta 1979. Poleg tega je Ferrari zadnjič dosegel »pole-position« v Monte Carlo leta 2000, ko je bil prvi Michael Schumacher. Za Masso pa je to 19., da bo začel z najboljšega položaja, za Ferrari pa 199.

V drugi bosta začela dirkača McLaren Mercedesa Hamilton in Kovalainen, v tretji Robert Kubica (-Pol/BMW-Sauber) in Nico Rosberg (-Nem/Williams), v 4. pa Fernando Alonso (-Špa/Renault) in Jarno Trulli (-Ita/Toyota) 1:17,203. David Coulthard (VBr/Red Bull), ki bo začel z 10. mestita, je v zadnjem krogu kvalifikacij silovito treščil v ogrado, uničil dirkalnik, samo pa ostal nepoškodovan.

Za današnjo dirko, ki se bo pričela ob 14. uri, je napovedano deževno vreme, kar edinole lahko dodobra premeša karte na dirkalnišču, na katerem praktično prehitevanja niso možna. V to možnost upata zlasti Lewis Hamilton in Fernando Alonso, ki sta prepirčana, da sta na mokrem cestišču boljša mod ostalih. Kar se Alonsa tiče se je razširil glas, da ima za prihodnjo sezono kar tri različne ponudbe. Snubi jo ga Bmw Sauber, Toyota in Red Bull.

RITMIKA - Sklepna akademija gimastičnega odseka Bor

Poudarek na mlajše

Okrog 70 deklet je nastopilo v več kot dvajsetih točkah - ZKB poklonila društvu prožno ponjavo

Letošnja sklepna akademija Gimnastičnega odseka ŠZ Bor včeraj ni prikazala le vsega, kar so se mlade ritmičarke naučile v minuli sezoni, ampak je tudi privabila na tribuno veliko število občinstva. Slednje je videlo morda manj kakovostnih točk kot v preteklih letih, vendar je bila to posledica odločitve društva, da tiste gimnastičarke, ki nastopajo v raznih prvenstvih, letos na tej prireditvi ne pokažejo svojih tekmovalnih vaj, ampak le akademiske sestave, namenjene prav sobotnemu nastopu, tako kot vse ostale članice tega odseka. S tem je bil podan poudarek zlasti na mlajše ritmičarke, ki med letom nimajo večjih priložnosti prikazati svoje znanje v tekmovalni obliki, saj taki nalogi trenutno še niso dorasle. Spored akademije je bil tudi letos zelo pester. Dekleta so nastopila v več kot dvajsetih točkah z vsemi ritmičnimi orodji. Iz tehničnih razlogov pa je odpadel nastop na prožni ponjavni, nавavo katere je društvo omogočila Zadržna kraška banka, s tem pa so dekleta dobila priložnost za še boljšo telesno pripravljenost pri izvajaju svojih vaj. Vseh nastopajočih je bilo okrog 70, dobro tretjino pa so sestavljale deklice, ki med letom trenirajo v telovadnicah openske osnovne šole. Vsekakor so dekleta, ki so po vsaki točki za svoje izvajanje prejele zaslужen aplavz občinstva, pokazala dobro pripravljenost, nekatera pa tudi veliko nadarjenost za to panogo in če bodo še naprej vadile redno in zavzetno se društvo za svojo tekmovalno bodočnost tudi v prihodnjih letih ni treba bati. (bo)

Pred lepim številom gledalcev so se na parketu zvrstile Borove gimnastičarke vseh starosti

KROMA

TENIS - Danes začetek Roland Garrosa

Rafael Nadal bi se lahko izenačil z Borgom

Španec je edini, ki je doslej v Parizu zmagal štirikrat zapored - Kdo namesto Heninove

PARIZ - Danes se bo na teniških igriščih Roland Garrosa v Parizu začel drugi letošnji turnir za veliki slam, odprt po prvenstvu Francije. Žreb je edini slovenski predstavnici Katarini Srebotnik v glavnem delu namenil Španko Virginio Ruano Pascual. Čeprav Srebotnikova na lestvici WTA zaseda 30. mesto, Španka pa komaj 74., je medsebojna statistika močno na strani izkušene, 34-letne Virginie Ruano Pascual. Igralki sta se doslej srečali trikrat, vsi dvojbi pa so pripadli Španki. V prid Srebotnikovi govorji le podatek, da sta zadnjega partijo odigrali že davnega leta 2004 na odprttem prvenstvu Avstralije.

Pred tem sta se igralki srečali še v Nemčiji (2001) in na US opnu (2000), Srebotnikova pa je na teh dvojbojih osvojila vsega en niz.

Za Virginio Ruano Pascual bo letošnji nastop verjetno zadnji v Roland Garrosu, saj se pri 34 letih počasi poslavljaj od teniških aren. V letošnjem letu je odigrala vsega trinajst dvojbojev in jih dobila le pet.

Srebotnikova na drugi strani je letos odigrala 30 partij, jih 19 dobila, enajst pa izgubila.

Glavno vprašanje v ženskem delu turnirja je, katera igralka bo nasledila Belgijo Justine Henin, ki je pred kratkim kot številka ena svetovnega tenisa zaključila kariero. Heninova je osvojila zadnje tri Roland Garrose oziroma štiri od zadnjih petih. Po mnenju strokovnjakov se za njeno nasledstvo poteguje kar nekaj igralk, pripravljalni turnirji pred Parizom pa niso razkrili izrazite favoritinje. Na šestih turnirjih na peščeni podlagi so se na vrh zavitele različne igralke.

Marija Šarapova je po odhodu Heninove postala številka ena, v njeni zbirki naslovov s turnirjev za grand slam

»Čudežni deček« Rafael Nadal bo prihodnji teden dopolnil še 22 let, kljub temu pa je že trikrat zmagal na Roland Garrosu, kjer je z 21 zaporednimi zmagami še nepremagan

ANSA

pa manjka samo še Pariz.

Igralka, ki ima igro za vse podlage, še pa namreč prav na pesku, zato je strokovnjaki ne izpostavljajo kot prvo zvezdnico, temveč jo uvrščajo v skupino igralk, ki lahko zmagajo. Več možnosti za uspeh ima Serena Williams, ki je v letošnji sezoni prikazala nekaj dobroih predstav, rdeči pesek Roland Garrosa pa ji nikdar ni bil tuj. Nesrečo je imela le, da je vedno naletela na Justine Henin.

Med kandidatke za naslov velja šteti Srbinjki Ano Ivanović in Jeleno Janković, kakor tudi Rusinja Dinara Safino in Svetlana Kuznecovo ali katero iz mladega vala igralk, kot so Madžarka Agnes Szavay (19 let, 13. na lestvici WTA), Poljakinja

Agnieszka Radwanska (19 let, 15.), Belorusinja Victoria Azarenka (18 let, 17.) in Francozinja Alize Cornet (18 let, 10.).

V moški konkurenči je krog favoritov nekoliko ožji, prvi favorit turnirja pa je kdo drug kot »kralj peska« Španec Rafael Nadal.

Pripravljalni turnirji na pesku so razkrili, da prvi igralec sveta Roger Federer ni v blesteči formi, zato sta na drugem mestu izenačena s Srbom Novakom Djokovićem.

Rafael Nadal se bo potegoval za četrto zaporedni naslov v Parizu, kar je doslej uspelo le legendarnemu Švedu Bjornu Borgu, ki je v Roland Garrosu slavil med leti 1978 in 1981. Na drugi

strani pa bo Roger Federer naskakoval trinajsti naslov na turnirjih za grand slam, s čimer bi se na enega približal rekorder Petu Samprasu.

Drugič zapored bo v Parizu izenačen nagradni sklad za moške in ženske. Skupno bodo udeleženci in udeleženke prejeli 15.575.960 evrov, zmagovalca v posamičnih kategorijah pa bosta bogatejša za milijon evrov.

SREBOTNIK - Katarina Srebotnik je v finalu turnirja WTA v francoskem Strasbourgu z nagradnim skladom 175.000 dolarjev s 6:4, 7:6 (4) in 6:0 izgubila proti Španki Anabel Medina-Garrigues. Usodna za Slovenko je bila nekajurna prekinitev zaradi dežja.

SVETOVNI POKAL - Švedska moška teniška reprezentanca je po letih 1988, 1991 in 1995 četrtočasno osvojila ekipni svetovni pokal, potem ko je v finalu v nemškem Düsseldorfu premagala Rusijo z 2:1 v zmagah. Odločitev o zmagovalcu na turnirju z nagradnim skladom 1,5 milijona evrov je padla v zadnji igri dvojic, v razburljivem in napetem dvojboju pa je švedska kombinacija Robert Lindstedt/Robin Söderling ugnala rusko navezo Dmitri Tursunov/Mihail Južni s 4:6, 7:6 (5) in 11:9.

V prvem posamičnem obračunu je Söderling premagal Južnija s 6:3 in 6:1, izenačil pa je Igor Andrejev po zmagi nad Thomasom Johanssonom z 2:6, 6:3 in 6:4.

GO&GO - Finalisti čezmejnega tečnika turnirja Go&Go sta Italijanki Stefania Chieppa in Lisa Sabino. Chieppa je v polfinalu s 5:7, 6:4, 6:2 premagala rojakinja Liso Tognetti, Sabinova, ki je v 2. krogu izločila gajevko Paola Cigui, pa je s 7:6, 2:6, 6:3 odpravila Hrvatico Darijo Jurak. Finale bo danes ob 16. uri na igrišču kluba TC Zaccarelli v Gorici.

ODBOJKA »Azzurre« odpravile tudi Alžirijo

ABU DHABI - Na mednarodnem ženskem odbojkarskem turnirju v Združenih arabskih emiratih je Italija, za katere igra tudi Sandra Vitez, z gladkim 3:0 (25:16, 25:18, 25:12) odpravila šibko Alžirijo in se praktično že uvrstila v polfinale, saj jo še šibkejša Avstralija danes ne more ogroziti. V polfinalu se bodo »azzurre« najbrž pomerile z Nemčijo, ki jo vodi italijanski strokovnjak Giovanni Guidetti. Nemčija je v skupini B odpravila pomlajeno Rusijo, iz te skupine pa se bo najbrž v polfinale uvrstila tudi Kuba, četrti polfinalist pa bo Nizozemska.

PEKING - Odbojkarice Poljske so v predzadnjem krogu olimpijskega kvalifikacijskega turnirja v Tokiu premagale Srbijo s 3:2 (18, 14, -18, -22, 10) in s 5 petimi zmagami v šestih dvojbojih zagotovile udeležbo na olimpijskih igrah v Pekingu. Tam bodo igrale tudi igralke Srbije, ki so prav tako petkrat zmagale, ter Japonke, najboljša ekipa iz Azije.

Matej Černic dobro okreva

Naš najboljši odbojkar Matej Černic po operaciji na poškodovanem kolenu dobro okreva. Program rehabilitacije poteka po predvidenem programu. »Počutim se kar dobro,« je povedal Matej, vendar zanikal govorice, da bi lahko pravočasno okreval še pred pričetkom olimpijskih ige, ki bodo v Pekingu od 8. do 24. avgusta. »Nanje lahko kar pozabim,« je dejal.

DOBRODOŠLI
V VESOLJU
UGODNOSTI

eMISFERO

Gene in artikli veljajo do prodaje zač. Ponudba velja na artikli, označenih v prodajnem mestu. Fotografije so zgolj informativnega značaja.

€ 18,90
Pršut
SAURIS
cena za kg

Polnomastno
mleko UHT
LATTERIE
FRIULANE
1 liter

€ 0,99

Mleta
kava
Espresso/
Moka
illy
ESPRESSO
250 g

€ 4,79

Ponudba
ZA NA MORJE

€ 3,90

Režiserski stol,
lesen

€ 14,90

Gel
detergent
za posodo
DIXAN
3 kos x 1,150 l

Pralni stroj
model LOE-1077
IGNIS

- polnjenje do 7 kg
- energijski razred A+
- ožemanje na 1.000 vrtljivoj
- elektronski
- samodejno urejanje porabe
- poseben program "za vse dni"
- zamik vklapa
- mere: Š60 x V85 x G54 cm

€ 299,00

DANES, NEDELJA 25. MAJA, ODPRTO

Hipermarketi Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) - Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740 - ponedeljek 14.30 - 20.30, od torka do sobote NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30 - NEDELJA 9.30 - 20.00
EMISFERO JE PRISOTEN TUDI V KRAJIH: VICENZA, BELLUNO, PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), ZANÈ (VI)

KOŠARKA - Prva tekma polfinala končnice za napredovanje

Jadran kot vihar odpihnil goriško Arditu

Čvrsta obramba, učinkovit napad - V zadnji četrtini igrala peterka mladincev

Jadran Mark - Ardit 105:69 (30:18, 62:33, 82:50)

JADRAN: Oberdan 17 (2:2, 6:6, 1:2), Franco 10 (1:3, 3:4, 1:2), Umek 0 (0:2, -, -), S. Ferfoglia 25 (3:8, 11:16, -), S. Malalan 2 (-, 1:4, -), K. Ferfoglia 10 (2:3, 4:9, -), Slavec 16 (2:3, 1:4, 4:5), Vitez 11 (3:6, 1:3, 2:4), Zaccaria 2 (-, 1:3, -), Lisjak 3 (3:4, 0:2, -), Marusič 9 (1:1, 4:4, 0:1), Semec 0. TRENER: Popović.

V prvi polfinalni tekmi končnice za napredovanje v C1-ligo so jadranovci suvereno prevladali: »Tekma se je v bistvu razpletla že v prvem polčasu, ko smo igrali zelo napadljivo. Naša precizna igra v napadu pa je bila sad zelo agresivne obrambe,« je po prvi polfinalni zmagi ocenil nastop svojih varovancev zadovoljni trener Popović in priznal, da si takega razpeta sploh ni pričakoval. Da bo v sredo v Gorici (ob 21.00) povsem drugačna zgoda, je ob trenerju potrdil tudi Christian Slavec in dodal: »Na tekmo smo se odlično pripravili in smo to pred domačo publiko tudi dokazali. S čvrsto obrambo smo jih dobro zaustavljali, posledično pa smo se lahko hitreje vracali v napad, kjer smo tokrat zadevali kot za stavo.« Natančni meti iz vseh pozicij so bili namreč poglavito orožje proti Goričanom, ki so se jadranovcem enakovredno upirali le v uvodu.

Jadranovci so dobro začeli (6:1), naivne napake pri podajah pa so s pridom izkoristili nasprotniki, ki so na polovici prve četrtine tudi povedli na 10:11. To pa je bilo tudi edino vodstvo Ardite, saj so v nadaljevanju vajeti v svoje roke prevzeli Oberdan in soigraci. Če je bila igra v prvi četrtini zaradi številnih osebnih napak raztrgana (Marusič si je tretjo napako nakopal že v 4. minutu, v 8. minutu pa je bilo skupnih

Saša Ferfoglia je bil med boljšimi na igrišču

KROMA

nakajadranovcev že sedem), je bila druga četrtina zgodba zase. Nizanje točk in zaustavljanje nasprotnika pod košem je bilo brezhibno, tako da so jadranovci že v 12. minutu povedli na dvajset točk, v polovici druge četrtine pa so z delnim izidom 18:2 prednost še povečali. Trojka Slavca je minuto pred glavnim odmorom zapečatila prednost enaintridesetih točk (59:28). Tu se je najbrž že odločilo vse. Goričani se najbrž razigranemu Saši Ferfolgi in soigralcem nikakor niso uspeli upreti.

V tretji četrtini so osebne napake pre-

kinjale potek igre, na obeh straneh pa se je ritem nekoliko ublažil. To pa ni ogrozilo prednosti Jadrana, tako da je Popović v drugem delu srečanje posedel »senatorje«, priložnost pa dal ostalim članom ekipe. V zadnji četrtini je na igrišče stopila popolna peterka mladinske ekipe Jadrana, ki je pravkar nastopala na meddeželnih fazah under 19 v Umbriji. Jadranovi mladinci so suvereno odigrali vseh deset minut in z nekaj akcijami spravili celo dvorano na noge. (V.S.)

Ostali polfinalni izid: Ronchi - Venezia Giulia Muggia 74:77

KOTALKANJE Roncellijeva odlična druga v Nemčiji

Slovenska kotalkarica tržaškega društva Gioni Francesca Roncelli je na Nemškem pokalu v Freiburgu, eni najpomembnejših manifestacij v umetnostnem kotalkanju, osvojila odlično 2. mesto v prostem programu. Boljša od nje je bila samo Španka Alba Perez, ki se je po nekaj sezona vrata v vrh, za njo pa se je uvrstila svetovna podprvakinja, Slovenka Lucija Mlinarič, četrta pa je bila Italijanka Annalisa Graziosi. Roncellijeva je potrdila napredok tudi kar se tiče umetniškega vtisa.

ODOBJKA U16: derbija slogašicam in borovkam

Tolažilna skupina
Sloga Dvigala Barich - Sokol 3:0 (25:17, 25:19, 25:23)

SLOGA DVIGALA BARICH: Babič, Malalan, Pertot, Porro, Slavec, Spano, Valič. Trener F. Drasčić

SOKOL: Vidoni, Škerl, Cesari, Škerlavaj, Bembi, Collovati, Cicib, Ghezzo, Von Egitz, De Franceschi. Trenerka L. Žerjal

Slogašice so v tolažilni skupini brez večjih težav premagale vrstnico Sokola, vendar moramo povedati, da je bila tekma kar privlačna. Tako ene kot druge igralke so v primerjavi s prvim delom prvenstva pokazale lep napredok, in čeprav sokolovke zaenkrat tehnično še zaostajajo za slogašicami, so jim nudile dober odpor. Še najbolj izenačen je bil zadnji set, v katerem je Sokol Slogi Dvigala Barich grenil pot do zmage vse do konca. (INKA)

Killjoy - Bor Kinemax 2:3 (26:24, 17:25, 22:25, 25:14, 5:15)

BOR KINEMAX: Bruss, Žerjal, Kneipp, Nadlišek, Hauschild, Rabak, Visintini, Steinbach, Grasso, Viviani. Trener: I. Mahorič

Borove odbokarice so na povratni tekmi zasluzeno premagale starejše igralke Killjoy. Klub okrnjeni postavi so igrale zelo dobro in bi lahko tudi osvojile vse tri točke, če ne bi nekoliko popustile v četrtrem setu. (T.G.)

Bor Kinemax - Sloga 3:0 (25:20, 25:22, 25:21)

BOR KINEMAX: Bruss, Žerjal, Kneipp, Pučnik, Hauschild, Rabak, Visintini, Steinbach, Grasso, Viviani. Trener: Ivana Mahorič

SLOGA: Barbieri, Pertot, Porro, Slavec, Smotlak, Spangaro, Valič, Malalan, Cabrelj

Povratni derbi med našima ekipama so po izenačenem boju osvojile domačinke, ki so v vseh treh setih igrale zelo dobro in so v povratnem delu še nepremagane. Tekma je bila napeta in dopadljiva, slogašicam pa se je pozhalo, da so igrale nekoliko okrnjene. (T.G.)

Obvestila

AŠD SOKOL v sodelovanju z ZSŠDI vabi vse člane, starše, prijatelje in simpatizerje na Zaključno športno akademijo z družabnostjo, dne 30. maja ob 18. uri v nabrežinski telovadnici. Nastopali bodo vsi najmlajši društveni športniki.

SPORTNA ŠOLA POLET - KONTOVEL v sodelovanju z ZSŠDI-jem priraže tradicionalni košarkarski kamp, ki se bo odvijal v dveh izmenah, od ponedeljka, 16. do petka, 20. junija, druga izmena od ponedeljka, 23. do petka 27. junija v Prosvetnem domu na Opčinah. Info: Andrej Vremec, 338-5889958 (tudi sms).

PLAVALNI KLUB BOR vpisuje otroke od 4. do 11. leta starosti v poletni plavalni tečaj, ki bo v bazenu na Alturi od 9. do 27. junija vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 15. do 16. ure Informacije in vpis ob delavnikih med 18. in 19. uro na tel. št. 3341384216.

AŠZ SLOGA pripravlja pod pokroviteljstvom ZSŠDI odbojkarski kamp za deklice in dečke letnikov '96 in mlajše. Potekal bo od ponedeljka 9. do srede 18. junija 2008. Informacije in prijave v uradih ZSŠDI od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure na telefonsko številko 040 635627 do 3. junija 2008.

AŠK KRAS s sodelovanjem z ZSŠDI organizira »Sportni kamp Zgonik 2008« za otroke osnovnih in nižjih srednjih šol v Športno-kulturnem centru v Zgoniku od ponedeljka, 23. do vključno sobote, 28. junija, od 8.30 do 17. ure. Prijave in ostale informacije v tajništvu Športno-kulturnega centra, tel.: 040-229477, vsako sredo od 10. do 13. ure in od 15. do 16. ure, najkasneje do ponedeljka, 16. junija. Informacije tudi na tel. št.: 348-8590233 (Liljana) in 349-0934409 (Vesna).

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR organizira pod pokroviteljstvom ZSŠDI od 9. do 13. junija (vsak dan od 8. do 17. ure) na Stadionu 1.maj »SPORTNI TEDEN«: za otroke letnikov 2002-1999 spoznavanje športnih iger, za otroke letnikov 1998-1995 osnove odbojke. Za dodatne informacije in vpisovanje po klicite na 04051377 (do 15.ure Ivana), 3331755684 (v popoldanskih urah - Silva), 3497923007 (po 20.uri - Tjaša) ali pišite na info@od-bor.com

AŠD SOKOL pod pokroviteljstvom ZSŠDI organizira brezplačni odbojkarski kamp »Želiš spoznati odbojko?« za deklice in dečke, rojene v letih 1997 - 1998 - 1999 - 2000. Kamp bo od ponedeljka, 9. junija do sobote, 14. junija od 9. do 12.30 ure v nabrežinski občinski telovadnici. Info: Cirila 335/5313253 in Lajris 348/8850427. Toplo vabljeni vse osnovnošolke in osnovnošolci.

TENIŠKA SEKCija AŠZ GAJE na Padričah organizira od 9. junija 2008 začetniški in nadaljevalni tečaj za osnovnošolce. Informacije in prijave na tel. št.: 389-8003486 (Mara).

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih tečaje windsurfa za odrasle in otroke, ki so že dopolnili 11. leto starosti. Za vpisovanja in informacije je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure in ob sobotah od 16. do 18. ure na našem sedežu v Sesljanskem zalivu, oziroma na tel/fax: 040-299858 ali e-mail: info@yccupa.org ter na spletni strani: www.yccupa.org.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih štiri 10-dnevne jadralne tečaje na jadrnicih tipa optimist. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure in ob sobotah, od 16. do 18. ure, na našem sedežu v Sesljanskem zalivu, oziroma na tel/fax: 040-299858 ali e-mail: info@yccupa.org ter na spletni strani: www.yccupa.org.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira »Poletni intenzivni plesni tečaj« za otroke od letnika 1998 do letnika 2004, v telovadnici na Opčinah v dveh terminih: od 25. do 29. avgusta ter od 1. do 5. septembra. Vpisovanje do 31. maja 2008, na tel. št.: 040-226332 ali na info@cheerdancemillenium.com.

TPK SIRENA organizira tudi letos tri poletne jadralne tečaje za otroke od 6. do 13. leta starosti. Podrobnejše informacije so na razpolago v tajništvu sedeža, Miramarški drevored, 32, ob ponedeljkih in petkih od 18. do 20. ure ter ob sredah od 9. do 11. ali na tel. 040-422696.

ŠOLSKI ŠPORT - Na pobudo KK Bor in OD Bor

Na 1. maju športni dan za dijake šole Ciril in Metod

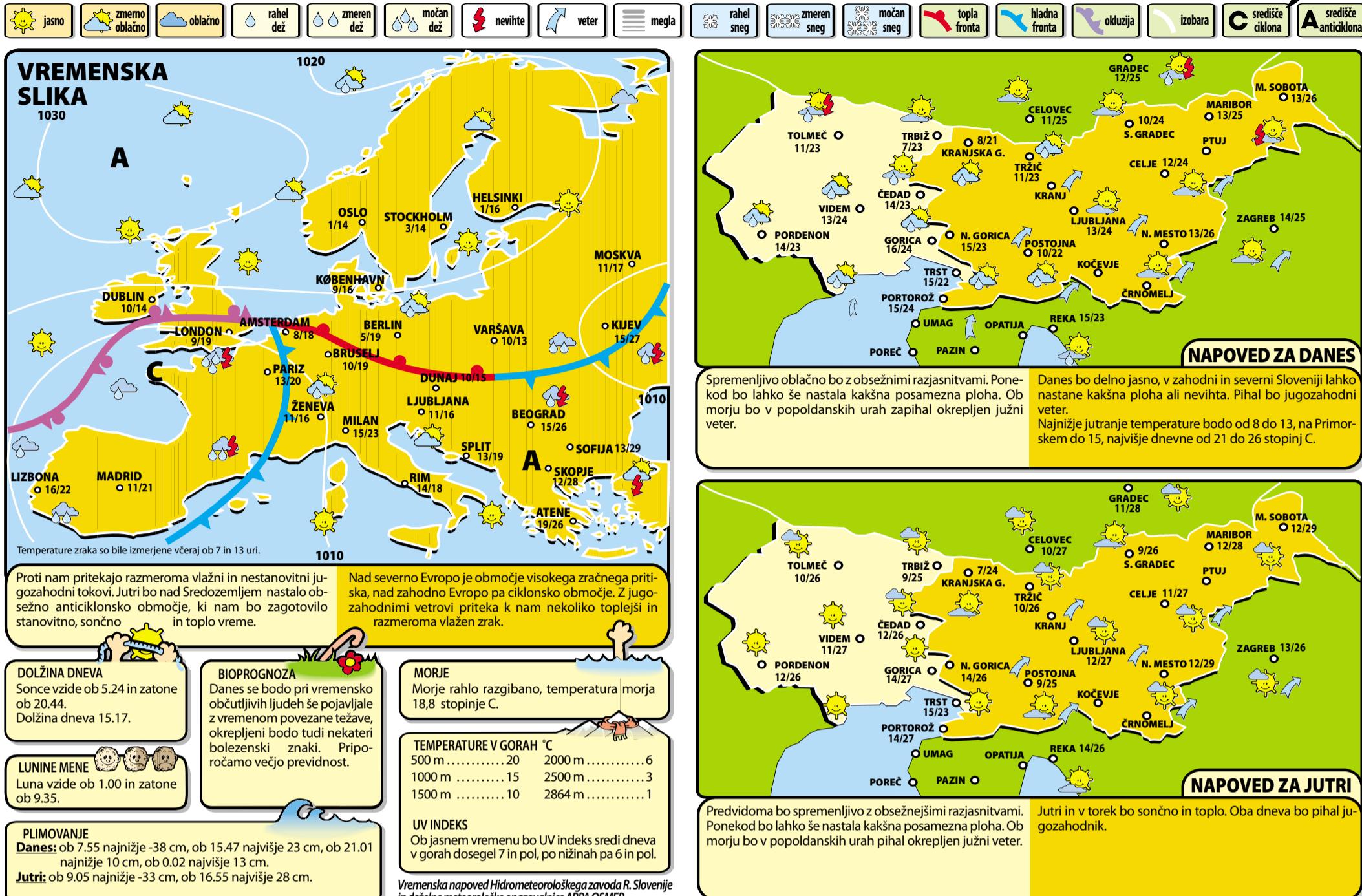

V obeh dvoranah Borovega športnega centra na stadionu 1. maja v Trstu je bil včeraj dopoldan športni dan za dijake nižje srednje šole Ciril in Metod. Med sabo so se v odbokki, košarki in malem nogometu pomerile ekipe od Sv.Ivana in Katinare, ki sta tudi športnemu centru najbližji šoli. Šolskega tekmovanja, ki sta ga pripravila Košarkarski klub Bor in Odbojkarsko društvo Bor v sodelovanju s profesorji šole, se je udeležilo okrog 50 dijakov in dijakinj.

Vsi so tekmovali v vseh treh športnih panogah, ekipe pa so bile mešane. Prvi razred je tekmoval proti prvemu drugemu proti drugemu in tako naprej. Kjer so bile tudi paralelke, so pripravili troboj. Po tekmovanju je bilo na vrsti nagrajevanje, sledila pa je malica.

Iz pogovora s profesorji smo izvedeli, da se večina dijakov šole Cirila in Metoda tudi sicer aktivno ukvarja s športom, največ prav pri Boru, čeprav je precej tudi takih, ki tekmujejo v sklopu italijanskih športnih mestnih društev.

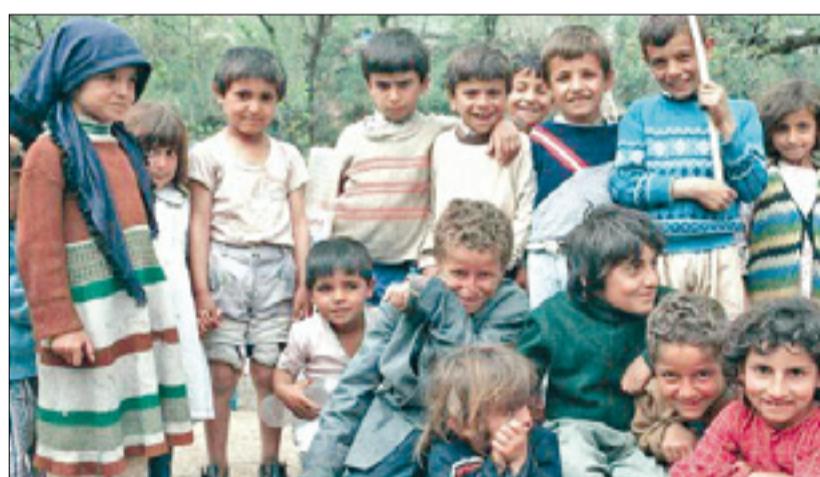
DOPIS IZ PARIZA - Odnos do Romov je tudi v Franciji poln nasprotij

Med folkloro in nestrpnostjo

PARIZ - Očarljiva folklor. Violine. Bela mačka črni mačkon. Čas ciganov. Pisane noše. Zlati zobje. Esmeralda. Toda tudi tatovi, lenuhi, umazanci. Obožujemo ta pisani svet, ko je oddaljen, sovražimo ga, ko je naš nosed.

Ta velja tudi za domovino človekovih pravic, za državo, kjer je na vsaki uradni palači vklesano »liberté, égalité, fraternité« (svoboda, enakost, bratstvo). V Franciji je okoli 400.000 Romov, 120.000 jih živi kot nomadi; v zadnjih letih jih je prišlo iz Romunije in upanju na boljše življenje okoli 7000. Romi živijo v taborih ali revnih četrtih večinoma brez vode, brez kanalizacije, brez elektrike. Odrasli so brez službe, ker jih delodajalci ne marajo, otroci brez izobrazbe, ker jim je vstop v šolo prepovedan. Tako je bilo tudi v taboru v Val d'Orise (okolica Pariza), od koder jih je pred kratkim izgnala policija. Časopisi so novici posvetili malo pozornosti. Malo. Ne preveč. Saj gre le za Rome. In kdo so torej ti Romi?

Romi so etnija brez politične ureditve, ki jo imenujemo država. Vsega skupaj jih je okoli 15 milijonov, v Evropi od 7 do 9 milijonov. Večina jih živi na Balkanu, v vzhodni in centralni Evropi, dalje v ZDA, južni Ameriki in manjše skupine v zahodni in severni Evropi, Srednjem Vzhodu in severni Afriki; v Bolgariji in Romuniji jih je okoli dva milijona. Romi se delijo v tri jezikovne skupine: Cigani (ki živijo veči-

noma v vzhodni Evropi), Manuši (v Italiji, Franciji in Nemčiji) in Gitani (v južni Franciji, Španiji, Portugalski). Sicer se nekatere skupine ne prepoznavajo kot Romi, ker naj bi ta termin označeval Cigane vzhodne Evrope in zato uporabljajo za celotno etnijo izraz Rrom oziroma z dvema r-jema, kar je tudi bliže izgovoru. Glede njihovega izvora obstaja več bajeslovnih teorij, ki jih povezujejo z Azteki, keltskimi druidi, starimi Egipčani ipd, sicer pa znanstvene raziskave (jezikoslovne, etnološke in genetske) podpirajo teorijo, da je bila njihova domovina v severni Indiji, ki naj bi jo zapustili okoli leta 1000. V brahmanški Indiji naj bi bili predvsem obr-

niki (kotlarji, drvarji, strojarji...) in zabavljaci (akrobati, glasbeniki...), spadali naj bi torej v najnižjo kasto, med nedotakljive. Prav zaradi tega naj bi odšli: kot vazali naj bi sledili drugim narodom - Mongolom, Tatarom, Selđukom - in v 14. stol dosegli Evropo. Prva pričevanja o ciganih v Pa-

rižu so iz leta 1427. Že od vsega začetka se je razvil protisloven odnos: po eni strani so jih imeli radi zaradi njihovih uslug kot obrtniki in zabavljaci, po drugi pa je njihov način življenja begal. Z raznimi odloki so jih skušali vključiti v sistem družbenih pravil. Nekateri Romi so se ustaliли in služili fevdalcem, ki so jih v zameno vzeli pod varstvo, toda večina jih ni marala, ker so bili preveč različni. S časom se stvari niso izboljšale, obratno. S padcem fevdalizma so izgubili varstvo gospode in v 20.stol. so jim vedno strožje kontrole onemogočale premikanje. V Franciji so leta 1912 izdali zakon, da morajo »vsi potuječi poklici in nomadi imeti «carnet anthropométrique d'identité» (vrsta osebne izkaznice), ki ga morajo žigosati pri vsakem potovanju.« Pravo preganjanje se je začelo med drugo svetovno vojno. Leta 1940 je francoska vlada ukazala cigane »zaradi nacionalne varnosti« zapreti v koncentracijska taborišča (tako je bilo zapisano v okrožnici poslan prefekturi). Internacija se je prekinila ob nem-

ški invaziji in se takoj nato nadaljevala, tako da so nacisti imeli v Franciji manj dela. Tudi slednji so preganjali Rome kot nečisto rasov; v nacističnih taboriščih je umrlo okoli 220.000 Romov. Romi imenujejo ta genocid »Porrajmos«, kajti le-ta ni edini. V Romuniji, na primer, so pod režimom Antonescu deportirali 5000 Romov proti Ukrajini, toda večina jih je umrla po poti zaradi mrza in griže; Romunija je genocid priznala leta 2005. Francija je leta 1969 umaknila zakon iz leta 1912 in leta 1988 priznala zatiranje med drugo svetovno vojno. In kako je danes?

Večina evropskih Romov je danes stalno naseljena, sicer pa živijo še vedno na robu družbe. Večinoma nimajo osnovnih pravic, ker nimajo stalnega bivališča, otroci ne obiskujejo šol, sosedje jih ne marajo, ker naj bi bili umazani in ker naj bi kradli. Nekateri trdijo, da imajo to v krvi. Obstaja za to poseben gen?

Rom v romskem jeziku pomeni človek.

Jana Radovič

